

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

mardi
16-12-2003
Soir

dinsdag
16-12-2003
Avond

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders en Spirit
VLAAMS BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)
CRABV	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)	CRABV	Beknopt Verslag (op blauw papier)
PLEN	Séance plénière (couverture blanche)	PLEN	Plenum (witte kaft)
COM	Réunion de commission (couverture beige)	COM	Commissievergadering (beige kaft)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.leChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@leChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

Excusés	1
BUDGETS	1
Budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004 (324/1-6) et (323/1)	1
- Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004 (325/1-37)	1
- Projet de loi ajustant le budget des voies et moyens de l'année budgétaire 2003 (382/1-3)	1
- Projet de loi contenant le troisième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 (381/1-3)	1
- Interpellation jointe de M. Bert Schoofs à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'extension de la loi relative à l'assurance obligatoire contre les catastrophes naturelles" (n° 138)	1
- Interpellation jointe de Mme Simonne Creyf à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique et à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'assurance contre les catastrophes naturelles" (n° 142)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	2
<i>Orateurs: Trees Pieters, Georges Lenssen, Fientje Moerman, ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique, Pierre-Yves Jeholet, Bert Schoofs, Bart Tommelein, Karine Lalieux, Simonne Creyf, Sophie Pécriaux, Anne-Marie Baeke, Sabine Laruelle, ministre des Classes moyennes et de l'Agriculture, Jacques Simonet, Roel Deseyn, Josée Lejeune, Mohammed Boukourna, Dirk Van der Maelen, président du groupe sp.a-spirit</i>	

INHOUD

Berichten van verhindering	1
BEGROTINGEN	1
Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (324/1-6) en (323/1)	1
- Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (325/1-37)	1
- Wetsontwerp houdende aanpassing van de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (382/1-3)	1
- Wetsontwerp houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (381/1-3)	1
- Toegevoegde interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de uitbreiding van de wet op de verplichte verzekering voor natuurrampen" (nr. 138)	1
- Toegevoegde interpellatie van mevrouw Simonne Creyf tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de natuurrampenverzekering" (nr. 142)	2
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	2
<i>Sprekers: Trees Pieters, Georges Lenssen, Fientje Moerman, minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid, Pierre-Yves Jeholet, Bert Schoofs, Bart Tommelein, Karine Lalieux, Simonne Creyf, Sophie Pécriaux, Anne-Marie Baeke, Sabine Laruelle, minister van Middenstand en Landbouw, Jacques Simonet, Roel Deseyn, Josée Lejeune, Mohammed Boukourna, Dirk Van der Maelen, voorzitter van de sp.a-spirit-fractie</i>	

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MARDI 16 DECEMBRE 2003

Soir

PLENUMVERGADERING

van

DINSDAG 16 DECEMBER 2003

Avond

La séance est ouverte à 19.39 heures par M. Geert Lambert, vice président.
De vergadering wordt geopend om 19.39 uur door de heer Geert Lambert, ondervoorzitter.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Sabine Laruelle, Fientje Moerman.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Excusés**Berichten van verhindering**

Guy Swennen, pour raisons de santé / wegens ziekte.

Budgets**Begrotingen****01 Budget des voies et moyens pour l'année budgétaire 2004 (324/1-6) et (323/1)**

- Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2004 (325/1-37)
- Projet de loi ajustant le budget des voies et moyens de l'année budgétaire 2003 (382/1-3)
- Projet de loi contenant le troisième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 (381/1-3)
- Interpellation jointe de M. Bert Schoofs à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'extension de la loi relative à l'assurance obligatoire contre les catastrophes naturelles" (n° 138)
- Interpellation jointe de Mme Simonne Creyf à la ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique et à la ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable sur "l'assurance contre les catastrophes naturelles" (n° 142)

01 Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (324/1-6) en (323/1)

- Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2004 (325/1-37)
- Wetsontwerp houdende aanpassing van de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (382/1-3)
- Wetsontwerp houdende derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2003 (381/1-3)
- Toegevoegde interpellatie van de heer Bert Schoofs tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de uitbreiding van de wet op de verplichte verzekering voor natuurrampen" (nr. 138)
- Toegevoegde interpellatie van mevrouw Simonne Creyf tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en tot de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling over "de natuurrampenverzekering" (nr. 142)

Reprise de la discussion générale**Hervatting van de algemene bespreking**

La discussion générale est reprise.
De algemene bespreking wordt hervat.

01.01 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter en collega's die nog willen blijven luisteren, wij hebben de beleidsnota van de minister van Middenstand en van de minister van Economie in de commissie voor het Bedrijfsleven besproken. Wij hebben daar ook onze opmerkingen geformuleerd.

Als eerste opmerking wil ik herhalen wat ik ook in de commissie heb gezegd, namelijk dat ik van een minister van de federale regering verwacht dat de teksten zowel in het Frans als in het Nederlands correct zijn. In dit geval was de nota van de minister van Middenstand in de Nederlandse versie in een zeer slecht Nederlands opgesteld.

Verder bracht deze beleidsnota weinig nieuws. Men vond er geen middenstandsbeleidslijnen in terug. Wel bracht de minister een belangrijk luik over een samenhangend landbouwbeleid, maar als u het mij vraag doet dit niet terzake, want het Landbouwbeleid is geregionaliseerd. Ik neem dus aan dat de minister vanuit haar PSC-periode, namelijk als medewerker op het kabinet Lutgen, veel afweet van deze materie. Hier deed dat echter niets terzake. Integendeel, als de minister haar landbouwbevoegdheid gestalte wil geven, zou ze kunnen aangeven in welke mate de fiscale en de sociale wetgeving bijschaving behoeven. Daarover vinden we echter niets terug. Wel vinden we vandaag een belangrijk gegeven over landbouwbeleid terug, waarover ik vorige week nog een vraag heb gesteld in de commissie voor de Middenstand en de Landbouw aan minister Laruelle, evenals aan minister Demotte op dezelfde dag, in verband met de financiering van de kosten van de BSE-tests. Collega's, u weet dat tijdens vorige legislatuur werd beslist dat die kosten niet zouden worden verhaald op de producent – de boer – maar hogerop afgewenteld zouden worden. Minister Demotte heeft dus een voorstel uitgewerkt – daar had minister Laruelle geen weet van – waarbij 32.728.604 euro moeten worden terugbetaald aan de overheid, zijnde de BIRB-vooraftbetalingen die gebeurd zijn in de loop van vorig jaar en het gevolg van de BSE-tests.

De minister heeft heel duidelijk in zijn antwoord gesteld dat de slachthuizen die kosten moeten doorrekenen aan hun afnemers.

Dat is natuurlijk fictie. De slachthuizen rekenen dat immers niet aan aan de consument maar wel aan de producent. Die verhoogde kost zal onvermijdelijk resulteren in een lagere prijs voor de boer.

De varkens- en de pluimveehouders hebben niets te maken met BSE. Die dieren werden immers nooit getest. Enkel bij rundvee werden BSE-testen afgenomen. Toch moeten de varkens- en pluimveehouders gezondheidsbijdragen - wij noemen dat de vleestaks - ophoesten.

De minister heeft dat geformuleerd en nu wordt alles officieel bekrachtigd in het kader van de solidariteit. Wij leren daaruit dat er uitsluitend een solidariteit zal zijn van Vlaanderen naar Wallonië. Achtenvijftig procent van de varkenshouders en elf procent van de pluimveehouders zijn gesitueerd in Vlaanderen, samen zeventig procent. De rundveehouders situeren zich hoofdzakelijk in Wallonië. Dat betekent dat Vlaanderen zal betalen voor Wallonië. Er wordt dus hier een nieuwe transfer van Vlaanderen naar Wallonië gecreëerd. Hiervan is echter niets terug te vinden in de landbouwmaterie die de minister in haar beleidsnota heeft toegelicht. Dat is nochtans een heel belangrijk punt zowel inzake volksgezondheid als inzake landbouw.

01.01 Trees Pieters (CD&V): Nous avons examiné la note de la ministre des Classes moyennes et de la ministre de l'Economie en Commission de l'Economie. J'attends d'une ministre du gouvernement fédéral que sa note soit rédigée dans un français mais aussi dans un néerlandais correct. Ce n'est pas le cas de la ministre des Classes moyennes.

La note ne contient guère d'éléments neufs et ne comporte aucune orientation politique pour les classes moyennes. Un volet important y est consacré à une politique agricole cohérente mais cet aspect est sans pertinence puisque l'Agriculture est régionalisée. La ministre ferait mieux de s'atteler au parachèvement de la législation sociale et fiscale.

Sous la précédente législature, il a été décidé de ne pas répercuter les coûts des tests ESB sur le producteur. Le ministre Demotte a décidé, à l'insu de Mme Laruelle, du remboursement à l'Etat d'un montant de 32.728.604 euros couvrant les versements BIRB anticipés effectués l'an dernier et l'incidence des tests ESB.

Les abattoirs doivent répercuter ces coûts sur les acheteurs. Il s'agit toutefois d'une opération fictive. Dans la pratique, l'agriculteur-producteur percevra un prix inférieur. En outre, les éleveurs de volailles et de porcs doivent acquitter la cotisation de santé, bien que les tests aient été réalisés chez les éleveurs de bovins. Concrètement, un nouveau transfert est ainsi opéré de la Flandre vers la Wallonie, le secteur bovin étant principalement localisé en Wallonie. La note de la ministre reste muette sur cette question importante, tant pour la Santé publique que pour l'Agriculture.

Nous avons également posé une question sur l'indemnisation des

Wij hebben ook gewezen op de problemen van de KBO. De ondernemingsloketten zouden een vergoeding ontvangen voor de kosten die zij hebben gemaakt tijdens deze moeilijke overgangperiode. Daarop kwam geen antwoord. Ik heb vandaag opnieuw een mondelinge vraag gesteld in de commissievergadering. Het antwoord van de minister was dat er inderdaad onvoorziene kosten werden gemaakt door de OL's en dat daaromtrent momenteel een consultatie aan de gang is. Er bestaat echter nog geen duidelijkheid wat betreft het resultaat daarvan voor de gemaakte kosten. We moeten afwachten wat de toekomst brengt.

De minister moet in functie van de overdracht van de afschaffing van de Kamers van Ambachten en Neringen in het kader van de KBO en de ondernemingsloketten een aantal wettelijke en reglementaire bepalingen aanpassen aan de nieuwe realiteit, evenals aan de samenstelling van de Hoge Raad voor Zelfstandigheden.

Omtrent de vestigingsreglementering heeft de minister geen duidelijkheid gecreëerd. De minister heeft zelfs niet geantwoord. Met betrekking tot de kleinhandel is een van de weinige interessante passages in de beleidsnota de aankondiging van de Algemene Staten van de Kleinhandel. Onze vraag was of dit een nieuwe praatbarak wordt. Ons interesseert enkel hoe de minister staat tegenover de kleinhandelwetgeving: wat zijn de bedreigingen en waar zijn bijstellingen noodzakelijk en in welke richting moet worden bijgestuurd?

Ook geen antwoord op de wet op de grote distributiecentra. Collega's, u weet – alleszins de leden die deel uitmaakten van de commissie voor het Bedrijfsleven in de vorige legislatuur - dat er door de regering een ontwerp werd ingediend dat voor de zelfstandige winkeliers zeer ongunstig was. Ik stel daarom opnieuw de vraag of het nieuwe ontwerp een herhaling zal zijn van het vroegere regeringsontwerp, tussen haakjes, geschreven door de baas van Decathlon en weggeveegd door alle participanten van de hoorzitting. Of komt er een ander ontwerp?

Mevrouw de minister, de vraag is of wij dit mochten weten. Hetzelfde geldt voor de sluitings- en openingsuren. Bij het opstellen van het regeerakkoord wou de VLD het zondagswinkelen veralgemenen. De tekst van het regeerakkoord was nadien veel onduidelijker. In overleg met de betrokken kringen - toeristische sector, werkgevers en werknemers - zullen de definitie en de criteria worden onderzocht die een toeristische zone omschrijven om ze aan te passen aan de diversiteit van bestaande toestanden en tegemoet te komen aan de vraag naar een grotere toeristische en ambachtelijke activiteit. Wij vroegen welke stappen de minister heeft gezet om deze zin uit het regeerakkoord uit te voeren en na mijn mondelinge vraag van vandaag in de commissie voor het Bedrijfsleven weten wij dat daarover wordt gepraat.

Hetzelfde geldt voor franchising en de vaste boekenprijs: geen standpunt van de minister. Soms had ik de indruk dat de minister liever niet aan het regeerakkoord werd herinnerd. Om terug te keren op dit regeerakkoord: wij hebben een vinnig debat gehad over de BTW-tarieven voor sectoren zoals de tuinaanleg, het tuinonderhoud, de geluidsdragers, de bouw en vooral de sociale huisvesting en de schoolgebouwen en uiteraard de horeca waarover de laatste dagen van de campagne zoveel te doen was. In het regeerakkoord staat dat hiervoor een specifiek beleid zal worden ingevoerd en dat er een convenant met de sector zal worden gesloten die de gunstige ontwikkeling van de activiteiten in de horeca moet mogelijk maken.

dépenses que les guichets d'entreprise ont dû consentir pendant cette période transitoire difficile. Aujourd'hui, en commission, la ministre a admis qu'elle avait dû faire face à des coûts imprévus et a affirmé qu'elle procède à des consultations.

Lorsqu'on supprimera les chambres des métiers et négoce dans le cadre des BCE et des guichets d'entreprise, il faudra adapter une série de dispositions légales.

La réglementation relative à l'établissement manque de clarté.

Les états généraux du commerce de détail qui ont été annoncés ne seront-ils une fois de plus qu'un lieu de palabres stériles? Nous sommes attentifs aux dangers qui menacent le commerce de détail, à la manière dont la ministre envisage de les appréhender et aux ajustements qui sont indispensables.

La loi relative aux grands centres de distribution n'est pas plus claire. Le projet déposé par le gouvernement au cours de la législature précédente était très défavorable aux commerçants indépendants. Le nouveau projet sera-t-il une copie du précédent, que tous les participants à l'audition ont catégoriquement rejeté?

On ne sait pas grand-chose non plus des heures de fermeture et d'ouverture, si ce n'est qu'on en discute.

Il en va de même pour le franchising et le prix unique du livre. J'ai parfois eu le sentiment que la ministre préférerait qu'on ne lui rappelle pas l'accord de gouvernement.

Au cours des derniers jours de la campagne électorale, il a été abondamment question de l'abaissement du taux de TVA dont on sait depuis qu'il ne sera pas réalisé. Le CD&V a formulé, dans une résolution, des propositions en faveur du secteur horeca dans l'hypothèse où la baisse

Ondertussen kennen wij de stand van zaken. De vermindering van het BTW-tarief komt er niet. Om niet altijd over dat zogezegd witte blad van de oppositie te moeten horen spreken, stel ik de premier en de minister voor in onze resolutie over de horeca eens aandachtig te lezen wat men kan doen voor de sector wanneer het BTW-tarief niet wordt behaald. Met de gelden die vrijkomen door het verlaagde BTW-tarief zou men heel wat andere zaken kunnen doen. Wij hebben dat gespecificeerd: campagnes opstarten ter ontrading van zwartwerk, spreiding over het hele jaar van de prestaties onder een studentencontract, wat nu beperkt is tot drie maanden, het opheffen van de beperkte aftrekbaarheid van restaurantkosten in de inkomstenbelastingen en de excessen ten gevolge van de exclusieve afnameverplichting in de cafésector afbouwen. Dit zijn punten die men zou kunnen aanpakken indien de BTW-verlaging definitief zou worden afgevoerd.

We weten ondertussen wel dat de minister de lasten voor de zelfstandigen zal verhogen om tekorten in het sociaal statuut te financieren. Komt de overheid met veel geld over de brug om de verwachte tekorten van 2004 in het stelsel van de werknemers weg te werken, voor de zelfstandigen doet de regering geen gelijkaardige inspanning. Gaan de lasten op de lonen van werknemers in 2004 naar beneden, voor de zelfstandigen gaan de lasten omhoog. De regering heeft vast gedacht dat er al genoeg starters en genoeg ondernemers zijn in België.

Aan de minister van Economie moet ik zeggen dat er wel heel omstandig geantwoord werd op alle gestelde vragen. Opnieuw heb ik vragen gesteld omtrent de wet op de handelsvestigingen. Ik ga akkoord met een vereenvoudiging van de procedure omdat mij dit net zo noodzakelijk lijkt als de invoering van een beroepsprocedure, maar dan had ik graag gezien dat men rekening zou houden met het kernversterkende beleid dat alle gemeenten moeten voeren.

01.02 Georges Lenssen (VLD): Mevrouw Pieters, u geeft commentaar op het akkoord dat voorlag tijdens de vorige legislatuur. Een van de twee hoofdkenmerken die toen voorlagen, was dat er een beroepsprocedure mogelijk zou zijn. Ik kan me moeilijk inbeelden dat u daar tegen bent en dat u tegen het feit bent dat er rechtszekerheid wordt geschapen, waardoor mensen in beroep kunnen gaan tegen de beslissing van een instantie.

De tweede hoofdbekommernis was dat er meer autonomie zou gegeven worden aan de gemeenten. U kunt er toch ook niet tegen zijn dat men de gemeenten op dat vlak meer autonomie wil geven. Dat kwam toch duidelijk naar voren in het vorige wetsontwerp.

Sommige punten – die trouwens werden geamendeerd – waren misschien niet zo goed. In grote lijnen strekten het vorige akkoord en het wetsontwerp ertoe dat een beroepsprocedure zou worden ingevoerd en dat meer autonomie zou worden gegeven aan de gemeenten. Ik denk dat u daar toch niet tegen kunt zijn.

01.03 Trees Pieters (CD&V): Ik ben niet zo zeer gewonnen voor de autonomie van de gemeenten. De gemeenten moeten daarvoor uitgerust zijn. Op dit ogenblik zijn ze dat niet. Ik ben gewonnen voor het feit dat de beroepsprocedure terug wordt ingevoerd en dat een vereenvoudigde procedure wordt opgestart.

Mijnheer Lenssen, net als ik was u aanwezig bij de bespreking in de commissie. In alle hoorzittingen werd dat project van tafel geveegd. Men kan niet anders dan luisteren naar de mensen die met hun twee

n'interviendrait pas. J'invite la ministre à les examiner attentivement.

Le gouvernement fait un pas pour résoudre le problème des déficits dans le régime des travailleurs salariés et abaisse les charges sur les rémunérations de ces derniers mais ne fait rien pour les indépendants. Sans doute considère-t-il qu'il y a suffisamment de starters et d'entrepreneurs en Belgique.

Je suis partisan de la simplification de la procédure dans le cadre de la loi sur les établissements commerciaux mais il faut tenir compte de la politique de renforcement que doivent mener les communes.

01.02 Georges Lenssen (VLD): Mme Pieters serait-elle opposée à la procédure de recours? Ou à une autonomie accrue pour les communes?

01.03 Trees Pieters (CD&V): Les communes sont insuffisamment équipées. Le projet a été balayé lors de toutes les auditions parce qu'il était taillé sur mesure pour les grandes entreprises. Nous demandons au gouvernement de tenir compte, dans le nouveau projet, des propositions formulées

voeten in de problematiek staan. Zij hebben zo veel lacunes onderkend. Het project is niet doorgeslagen omdat het geschikt was voor de grote bedrijven, maar niet voor de kleine distributiecentra.

Ik vraag nu alleen dat men met de opmerkingen van de hoorzittingen uit de vorige legislatuur rekening zou houden en dat men een ontwerp zou indienen waarbij rekening wordt gehouden met die opmerkingen. Als dat gebeurt via amendementen uit welke hoek dan ook, dan zullen wij daarover discussiëren. Wij kunnen er ook indienen. Het ontwerp zoals het de vorige keer werd neergelegd is echter niet acceptabel voor de sector.

01.04 Georges Lenssen (VLD): We hadden voorzien om meer autonomie te geven aan de gemeenten. Er was geen vergunning nodig tot 600m². Tussen 600m² en 1000m² mochten de gemeenten autonoom beslissen. Voor de ondernemer die met een kleine zaak start en nadien wil uitbreiden tot 1.000m², wat een vrij behoorlijke uitbreiding is, is dat toch interessant. Hij moet geen omslachtige procedure opstarten en onder de 600 m² kan hij in zijn eigen gemeente aan de slag zonder vergunning. Alleen met een toekenning van de gemeente kan hij uitbreiden tot 1.000m². Dat was toch een positief signaal.

01.05 Trees Pieters (CD&V): Het was een onderdeel van het wetsontwerp.

01.06 Georges Lenssen (VLD): Wij hebben daarop ook vanuit onze fractie opmerkingen gemaakt. De gemeenten moeten inderdaad voldoende uitgerust zijn op het vlak van een ruimtelijk structuurplan. Ze moeten de gebieden waar grote winkels zich mogen vestigen duidelijk afbakenen. Men moet echter ook aanvaarden dat sommigen zeer klein beginnen en geleidelijk aan groeien. Ook zij moeten op de locatie waar zij gestart zijn de mogelijkheid krijgen om uit te breiden. Dat is zeer belangrijk voor de kleine ondernemers.

sous la précédente législature.

01.06 Georges Lenssen (VLD): Les communes vont bénéficier de plus d'autonomie, de sorte qu'un petit entrepreneur pourra plus facilement lancer une affaire et ne devra plus suivre une procédure de longue durée lorsqu'il voudra l'étendre.

De **voorzitter**: Ik zou voorstellen om bij het begrotingsdebat te blijven en niet te veel in detail te treden.

01.07 Trees Pieters (CD&V): Het is niet de bedoeling om het debat van vorig jaar in de commissie over te doen, maar daar werd wel duidelijk dat veel gemeenten nog niet klaar zijn. In mijn gemeente is men nog maar pas gestart met een voorontwerp. De verantwoordelijkheid vandaag kan men niet bij een aantal gemeenten leggen. Dat werd daar ook duidelijk gezegd.

01.07 Trees Pieters (CD&V): De nombreuses communes ne sont pas encore prêtes à assumer une telle responsabilité.

Wij zullen zien waarmee de regering komt. Wij zullen daarover opnieuw discussiëren. Het is in elk geval een feit dat het ontwerp nooit in de plenaire vergadering van de Kamer is geraakt. Dat was niet omdat het laattijdig werd ingediend – het werd op 4 december 2002 ingediend –, maar omdat het gesneden koek was voor de grote distributiebedrijven en de kleine distributiebedrijven er niets van moesten weten. Er was vanuit die hoek dus heel veel protest en zo dicht bij de verkiezingen heeft men het dan verstandig geacht om dit terug te trekken en de kleine distributiebedrijven niet voor het hoofd te stoten.

Le CD&V a rédigé une note pour promouvoir l'entreprenariat. Elle repose sur trois piliers: le maintien d'activités industrielles modernes, la promotion de l'entreprenariat local et l'accueil d'investissements étrangers. Nous formulons également des propositions concrètes et préconisons la mise en œuvre d'une politique prévoyante et fiable qui tende, entre autres, vers la simplification des procédures administratives qui relève des secrétaires d'Etat Van Quickenborne et Vanvelthoven.

Ik wou het nog eens over het witte blad hebben. Wij zijn daarover een beetje geobsedeerd, omdat wij vijf jaar niets anders dan een wit blad hebben kunnen voorleggen. Wij proberen echter telkens om een positieve inbreng te doen. CD&V heeft een nota geschreven die een echte aanmoediging voor het ondernemerschap was. Die nota steunt op drie belangrijke pijlers: het behoud van moderne, industriële activiteiten, het eigen ondernemerschap bevorderen en het aantrekken van buitenlandse investeringen. Daarom pleiten wij er heel concreet voor om

de investeringsaftrek te verdubbelen en voor een betere financiering voor de KMO's. Wij pleiten ook voor een lagere BTW voor de bouwsector en de horeca. Heel expliciet pleiten wij ervoor om de vennootschapsbelasting met 5 procentpunten te verlagen en de milieuheffingen weer aftrekbaar te maken. Ik vernoem alleen wat voor het federaal niveau van belang is.

Wij wensen de innovatie aan te moedigen door de bedrijfsvoorheffing op onderzoekspersoneel te halveren, een plafonnering van sociale bijdragen voor hoge lonen, een investeringsaftrek van 20% voor onderzoek en ontwikkeling, 5 miljoen euro per jaar voor radicale innovatie. Om de arbeid aantrekkelijk te maken, pleiten wij voor de initiële bedragen die werden gelanceerd in het kader van de lastenverlaging, namelijk anderhalf miljard euro, vrijstelling van nachtarbeid, ploegenarbeid, onregelmatige prestaties, kredieten van 150 overuren - zoals vanmorgen ook de door de eerste minister werd aangekondigd maar niet in de werkbanenconferentie opgenomen - en startstages voor beroeps- en technisch onderwijs. Ten slotte pleiten wij voor een politiek vooruitziend en betrouwbaar beleid: investeren in infrastructuur, mobiliteit en informatie door de informatiesnelwegen. 7.000 hectaren extra bedrijfsterrein – dat is Vlaamse materie, minder administratieve rompslomp. Dat is het domein van de twee staatssecretarissen, de heren Van Quickenborne en Vanvelthoven. Alles is zo verdeeld dat wij er zelf niet meer aan uitgeraken.

01.08 Minister **Fientje Moerman**: Het gaat hier niet over verdelen of niet. U hebt gelijk, maar dat neemt niet weg dat de noodzaak om na te gaan of de administratie in elk beleid niet eenvoudiger kan, tot de taak van elk regeringslid behoort. Als de staatssecretarissen dat alleen doen, blijft dat dode letter. Dus wij doen dat allemaal.

01.08 **Fientje Moerman**, ministre: Il y a en effet deux secrétaires d'Etat mais chaque ministre doit déterminer dans le cadre de ses attributions si une simplification administrative n'est pas envisageable.

01.09 **Trees Pieters** (CD&V): Over de Kyoto-invulling met vrijwaring van de concurrentiepositie van onze bedrijven hebben we het elders al gehad. We pleiten ook nog voor de reële vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. Ik som het in grote lijnen op, enkel om u, dames ministers, en de collega's aan te tonen dat het witte blad volgeschreven is. Ik daag u uit om er iets mee te doen.

01.09 **Trees Pieters** (CD&V): Il est donc inexact que la copie du CD&V soit restée vierge. Elle est remplie de propositions et nous vous mettons au défi d'en faire quelque chose.

01.10 **Pierre-Yves Jeholet** (MR): Monsieur le président, mesdames les ministres, chers collègues, en entendant Mme Pieters, on a l'impression qu'un budget est extensible à l'infini et que l'on peut tout faire en quelques années, voire quelques mois.

01.10 **Pierre-Yves Jeholet** (MR): Er is natuurlijk nog heel wat werk aan de winkel, mevrouw Pieters, maar er werden ook al heel wat maatregelen genomen, die de economie, de KMO's, de zelfstandigen en de werkgelegenheid ten goede komen.

Certes, il y a encore beaucoup de choses à faire. On peut rassembler un catalogue de mesures encore à prendre. Mais il faut aussi se rappeler d'où l'on vient et voir toute une série de mesures qui ont été prises pour l'économie: pour les PME, les indépendants et pour l'emploi.

Natuurlijk zou een BTW-verlaging haar nut hebben voor de horeca, maar daarover beslist het Europese niveau. Minister Reynders en premier Verhofstadt zijn verwoede verdedigers van dat idee, maar Duitsland biedt weerstand. Daarnaast kunnen wellicht initiatieven worden genomen op het vlak van opleiding en lastenvermindering, maar wie zegt dat deze redering hier niet mee

J'ouvre une parenthèse concernant le secteur horeca. Il est sûr que diminuer le taux de TVA de 21% à 12 ou 6% serait idéal, et vous n'êtes pas la seule à plaider pour cela. Mais vous savez comme moi, madame Pieters, que nous ne sommes pas les seuls responsables et que cela ne dépend pas uniquement de nous, puisque le débat est européen depuis déjà un certain temps. Que ce soit Guy Verhofstadt ou Didier Reynders, ils se battent farouchement depuis des années pour défendre et amener chaque fois ce dossier sur la table européenne. Ils l'ont encore fait aux côtés des Français ces deux dernières années et ils continueront à le faire. Mais vous savez aussi bien que moi que

l'Allemagne s'y oppose farouchement. Et tant que ce sera le cas, ce sera difficile.

Il est clair qu'il y a encore des mesures à prendre dans ce secteur. Que ce soit en termes de charges sociales ou de formation, il reste des problèmes pointus. Mais dire que le gouvernement ne s'en préoccupe pas est un mensonge.

J'en viens à ce qui a été réalisé sous la précédente législature et qui continue à l'être pour l'économie, l'emploi et les indépendants. Les charges sociales ont été diminuées de façon relativement forte. Il est évident que nous pourrions aller plus loin. Nous discutons ici dans le cadre d'un budget; mais, comme à tous les niveaux de pouvoir, il faut à un moment faire des choix. La politique, c'est assumer ses choix.

Des mesures ont été prises pour revaloriser les plus petites pensions, et notamment celles des indépendants. Pas assez, à nouveau. C'est sûr, on pourrait encore les revaloriser davantage et telle est bien l'intention du gouvernement.

Mais je pourrais aussi citer des mesures plus ponctuelles, comme celles relatives aux conjoints aidants, à la recherche, au travail de nuit et en équipe. Il s'agit de mesures favorables à l'emploi et à l'économie, sans oublier les mesures de réforme fiscale prises sous l'ancienne législature. Mentionnons la réforme de l'impôt des personnes physiques, et vous savez comme moi que les indépendants ont été les premiers à bénéficier de la réforme fiscale à travers les versements anticipés. Ou encore la réforme de l'impôt des sociétés, qui a touché essentiellement les petites et moyennes entreprises, ainsi que le voulait le gouvernement. Si l'on fait un parallélisme avec le secteur horeca, on peut aussi parler du taux réduit de la TVA pour toute une série d'activités à haute intensité de main d'oeuvre. Les mesures qui ont été défendues au niveau belge, en particulier dans le secteur de la construction, et principalement dans celui de la rénovation des bâtiments de plus de cinq ans, sont profitables au secteur de la construction.

Tout cela pour dire que nous participons ici à un débat budgétaire et qu'il n'est pas possible de réaliser tout ce que nous voudrions. Il y a des choix qu'il faut assumer. Mais le bilan est quand même là. Et j'estime en tout cas que, pour le MR, il est plus que favorable.

Permettez-moi de revenir sur deux points qui ne concernent pas les deux ministres présents, mais la ministre Freya Van den Bossche. Cependant, je suis persuadé que Mmes Moerman et Laruelle se feront un plaisir de lui faire part de mes propos.

Dans notre pays, malgré une réglementation importante en matière de protection du consommateur, de nombreux domaines demeurent peu ou mal réglementés.

Parmi tous les thèmes évoqués par la ministre dans sa note de politique générale, je reviendrai sur deux sujets en particulier que l'on retrouve dans l'accord de gouvernement du 10 juillet 2003: la protection des jeunes consommateurs et la lutte contre le surendettement.

Pour cette législature, le gouvernement a fait de la protection des jeunes consommateurs l'une des priorités en matière de protection des consommateurs en général. Les enfants et les adolescents font aujourd'hui l'objet d'une pression commerciale qui ne cesse de s'intensifier à mesure que progressent l'imagination et les ressources techniques à disposition, notamment des publicitaires. Les jeunes

bezig is, neemt een loopje met de waarheid.

Tijdens de vorige regeerperiode hebben we grote vooruitgang geboekt. Ik noem maar enkele voorbeelden: de sociale lasten zijn gedaald, de pensioenen van de zelfstandigen gestegen, het statuut van de helpende echtge-noten is verbeterd, het nachtwerk werd beter geregeld enz. Ook op fiscaal vlak hebben we heel wat werk verricht: de personen-belasting en de vennootschaps-belasting werden hervormd en de BTW-tarieven voor de arbeids-intensieve sectoren werden verlaagd. De balans is dus positief.

Wat de bescherming van de consumenten betreft, doen er zich nog enkele problemen voor. Vooral de jonge consumenten vormen een makkelijk slachtoffer, waarop de industrie maar al te graag mikt. We moeten de jongeren tegen bepaalde ontsparingen, met name op het stuk van reclameboodschappen, beschermen.

Inzake overmatige schuldenlast overweegt de regering groot-scheepse campagnes op het getouw te zetten met het oog op de bescherming van bepaalde inkomenscategorieën; sommige personen zijn zich immers niet goed bewust van de leningen die zij aangaan en de moeilijkheden die daaruit kunnen voortvloeien. Het Fonds ter bestrijding van schuldenoverlast zou over bevoegdheden op het stuk van de voorlichting moeten kunnen beschikken.

De MR heeft die kwestie nader onderzocht en een wetsvoorstel dienaangaande ingediend; wij zullen de regering steunen in haar streven om de best mogelijke oplossing uit te werken.

sont devenus la cible première des industriels car ils confondent bien souvent besoins et envies. Les jeunes sont considérés comme acheteurs et vecteurs d'achats. En outre, ils sont de plus en plus impliqués dans de nombreux actes de consommation, et cela parfois en leur nom propre. Ils sont donc systématiquement sollicités commercialement. C'est pourquoi, il convient de les protéger contre certaines dérives, notamment publicitaires. Certes, la publicité est importante car elle constitue un moyen privilégié de circulation de l'information. Mais elle ne peut être considérée comme légitime que lorsqu'elle respecte des règles de véracité et de loyauté, règles qui doivent être doublement respectées lorsqu'il s'agit de publicités destinées à un jeune public.

Tant qu'ils sont chez leurs parents, le pouvoir d'achat des jeunes peut être proportionnellement assez important. C'est quand ils veulent voler de leurs propres ailes que les choses se gâtent parfois. Ils ont pris goût à un certain niveau de vie qu'ils ne peuvent plus assumer, ce qui peut mener au surendettement, voire parfois à la révolte. Il faut donc amener les jeunes à se prendre en main eux-mêmes. C'est pourquoi je partage l'avis de Mme la ministre lorsqu'elle envisage d'encourager le milieu scolaire à l'éducation à la consommation et les médias à développer une culture audio-visuelle de qualité fondée sur le respect du jeune. D'autant plus que l'accord de gouvernement prévoit la mise en place de campagnes d'information destinées, notamment, aux jeunes sur les dangers de certaines techniques de vente, notamment via le gsm ou internet.

Le deuxième point que je désire aborder a trait au surendettement. En matière de lutte contre ce dernier, je ne peux que soutenir les actions du gouvernement quand il parle de mettre en œuvre des campagnes d'information sur la lutte contre le surendettement ou quand il préconise la possibilité de remise totale de dettes dans la mesure où cette dernière s'intègre dans un plan ou quand elle propose d'organiser un système améliorant la protection des cautions ou enfin quand elle veut protéger certaines catégories de revenus lors du versement du salaire sur un compte bancaire.

L'information dans le domaine du surendettement est à mon sens primordiale. Certaines personnes ne se rendent pas bien compte que les crédits qu'elles souscrivent doivent un jour être remboursés. Une meilleure information de la situation dans laquelle elles peuvent se mettre en usant et abusant du crédit et des difficultés qu'elles devront supporter pour s'en sortir, ferait hésiter ces personnes à recourir au crédit. C'est pourquoi je me réjouis de voir les compétences du Fonds de traitement du surendettement élargies à une mission d'information.

Il faut rappeler que le surendettement devient un véritable fléau. Le nombre de personnes touchées par le surendettement est passé de 345.000 en 1994 à près de 403.000 fin 2002, ce qui représente près de 5% de la population du pays et une augmentation de 1,3%.

Comme vous le savez, la centrale des crédits aux particuliers enregistre les informations concernant tous les crédits en cours conclus par des personnes physiques à des fins privées.

La mise en place de cette centrale constitue une avancée significative, me semble-t-il, dans la lutte contre le surendettement, bien qu'elle pourrait être plus efficace puisqu'elle n'oblige pas l'organisme de prêt à tenir compte des informations qu'il y a trouvées.

A la fin 2002, environ 552.000 contrats étaient enregistrés, ce qui, en comparaison avec la situation en fin 2001, laisse apparaître un

accroissement de 1,9%. Sur ces 552.000 contrats, quelque 467.000 ou 85% étaient non régularisés, c'est-à-dire que leur arriéré n'était pas apuré. Le montant total en retard pour les contrats non régularisés atteint presque 2 milliards d'euros.

L'accroissement au cours de l'année écoulée a trait presque uniquement à des contrats conclus sous la forme d'ouvertures de crédit. Fin 2002, le nombre d'ouvertures de crédit enregistré augmentait de 18.700 unités, tandis que les autres formes de crédit, plus traditionnelles, ont vu leur nombre diminuer. Un contrat enregistré sur trois concernait une ouverture de crédit; il y a cinq ans, la proportion était de un sur cinq.

Les ouvertures de crédit offrent aux consommateurs une très grande souplesse d'utilisation mais, dans de nombreux cas, les remboursements causent de sérieux problèmes. Cette évolution est d'autant plus inquiétante que, dans le nombre total de crédits à la consommation non régularisés fin 2002, 114.683 - soit 26% - étaient des ouvertures de crédit octroyées par des dispensateurs de crédits non bancaires, comme les grandes surfaces, les entreprises de vente par correspondance ou encore les sociétés de financement.

Pour assurer des revenus minimaux aux victimes de saisies, le législateur a mis en place un système de protection partielle du salaire et de certains autres revenus. Le problème se situe au moment où ces sommes sont versées sur les comptes bancaires, ce qui aujourd'hui est pourtant incontournable: ce faisant, elles ne bénéficient plus de la protection juridique que leur accorde le Code judiciaire. Notre mouvement, le MR, s'était d'ailleurs penché sur le sujet lors de la précédente législature en déposant une proposition de loi.

Il est bien certain que nous soutiendrons le gouvernement dans sa recherche d'une solution la plus satisfaisante pour tous.

01.11 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega's, er bestaat een hemelsbreed verschil tussen de begrotingsbespreking die ik heb meegemaakt bij de aanvang van de eerste legislatuur 1999-2003, waarin ik mocht zetelen, en deze van het eerste jaar van deze legislatuur 2003-2007.

Het is trouwens nog maar de vraag of men 2007 wel zal halen. Voor de ene partij hoeft het wellicht niet, omdat men de hete adem van de andere in de nek voelt. Voor de andere is het wellicht wenselijk, omdat men de hete adem in de nek van de ene kan blazen.

Vier jaar geleden trad de paarsgroene keizer aan. Begrijp mij niet verkeerd, ik heb het niet over een of andere zonnekoning, zoals Verhofstadt soms wordt afgebeeld. Ik heb het meer over een virtuele realiteit – paars is rijk aan virtuele realiteiten – waarin een keizer zich in 1999 plots, na 40 tot 45 jaar bewind van een andere formatie, aandient in een mooi paarsgroen gewaad vol pracht en praal en een modelstaat en een actieve welvaartsstaat aankondigt. Dat was vier jaar geleden.

Helaas is regeren ook vooruitzien. Wat zien wij vier jaar later? Het paarsgroene gewaad is niet meer. Het is paarsgroene weefsel is totaal verdwenen, verdampt of gecondenseerd. Wie zal ooit weten waar het naartoe is? Het is in elk geval weg, het is weggestemd. Wij vragen ons zelfs af of dat paarsgroene gewaad er ooit wel was. Het groen is inderdaad weg, er is alleen nog paars. Wat is paars? Bij nader inzicht blijkt die paarse kleur niet de kleur te zijn van gewaad van de keizer, maar blijkt het zijn lichaamskleur te zijn. De paarse keizer staat in zijn

01.11 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): L'empereur arc-en-ciel est arrivé au pouvoir il y a quatre ans. Après près d'un demi-siècle d'immobilisme, il nous annonçait l'avènement d'un Etat modèle, d'un Etat providence actif. Quatre ans plus tard, les habits chamarrés de l'empereur se sont ternis, et celui-ci se retrouve nu, grelottant de froid, la peau violacée par les coups qu'il a reçus. Qui est encore dupe de toutes ses contradictions? Depuis longtemps, la population a cessé de prêter l'oreille à ses belles paroles, pour ne s'intéresser qu'à ses actes. Et que constate-t-elle, la population? Que le chômage augmente, en dépit des 200.000 nouveaux emplois promis et que les entreprises, telles que Ford Genk, sont malmenées. Et la population sait pertinemment que ces problèmes sont notamment dus au besoin effréné de se profiler qui anime une certaine excellence.

blootje. Hij is purper, rood, bont en blauw van de kou en van de geïncasseerde klappen. Dat is paars.

Wil hij ons nog doen geloven dat hij een paarse kleur draagt? Ja, misschien geloven enkelen hem nog, maar naarmate de paarse keizer meer onzin uitkraamt en loze beloften en tegengestelde uitspraken doet, zijn er meer en meer toeschouwers die inzien dat de paarse keizer ook werkelijk in zijn blootje staat. Men luistert niet meer naar wat hij zegt, maar men let wel naar wat hij doet.

Wat doet de paarse keizer? Daarvoor keer ik even terug naar het verleden. Verhofstadt beloofde 200.000 nieuwe banen en de werkgelegenheid bleef dalen. Het bedrijfsleven kreeg klappen, in die mate dat men zich kan afvragen of er nog wel veel leven inzit. Wanneer men de huidige situatie van het land bekijkt, dan is bedrijfsleven bijna een contradictio in terminis.

Ford Genk was daarvan een voorbeeld. Ik wil er niet meer op terugkomen, maar Ford Genk heeft een heel onbehaaglijk gevoel nagelaten, niet alleen in Limburg. Het heeft het onbehaaglijk gevoel nagelaten dat de buitenlandse politieke beleidskoers en de profileringsdrang van een welbepaalde minister, wonende in Geldenaken, onze economie meer kwaad dan goed gedaan hebben..

Sta mij toe, mijnheer de voorzitter, even af te wijken van de binnenlandse economische toestand van dit land en een zijsporg te maken naar de buitenlandse handel van dit land. Waarom maak ik die zijsporg? In de commissie voor het Bedrijfsleven heb ik enkele weken geleden, bij de bespreking van de beleidsnota, het woord vrijwillig afgestaan aan de voorzitter, mijn toespraak onderbroken en het hoofdstuk buitenlandse handel laten vallen.

In mijn repliek ben ik op de buitenlandse handel teruggekomen zonder weliswaar te repliceren op bepaalde opmerkingen of wederwoorden van de minister. Maar goed, tot daar. Ik heb dan gezien dat in het verslag van de bespreking van de beleidsnota – en ik vind dat belangrijk – mijn repliek niet is opgenomen. Dat is geen kritiek voor de diensten. Ik heb een brief gericht aan de diensten waarop ik nog geen antwoord gekregen heb. Binnen dat korte tijdsbestek is dat misschien normaal. In elk geval, geen kritiek op de diensten. Ik wil echter zeker nog eens duidelijk het absoluut zware pijnpunt van de beleidsnota van de minister van Economie aanhalen, namelijk de buitenlandse handel en dat in relatie tot het ethisch ondernemen. Meer bepaald stoort het mij wat er gezegd wordt over de handelsrelaties met Azië. Niet dat ik iets tegen handelsrelaties met Azië heb, beginnend in Turkije en tot aan het Verre Oosten, geen probleem. Ik heb het met name wel over het luik China. Daarom wil ik daarop terugkomen, vooral omdat in diezelfde nota onze bedrijven door deze regering zullen worden aangemoedigd om ethisch te ondernemen. Men noemt China als lid van de Wereldhandelsorganisatie. Daarbij vergeet ik niet dat China er slag om slinger in slaagt om Taiwan uit de Wereldhandelsorganisatie te weren omdat dit land een andere economische en politieke koers vaart en omdat dit land op zijn onafhankelijkheid staat, wat overigens een fundamenteel recht is, het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Dat China lid is van de Wereldhandelsorganisatie is op zich geen verdienste. De beleidsnota stelt: "Het biedt uitmuntende perspectieven voor economische betrekkingen met ons land. China bevestigt haar positie als belangrijke handels- en investeringspartner en als cruciale groeipool voor de ontwikkeling van heel het continent." Heel het continent is destijds echter door de Aziatische tijgers ontwikkeld en China plukt daar nu voor een stuk de vruchten van omdat men gewoon leentjebuurt speelt in economische visie. Dat is één.

Cela m'amène à un autre point: notre commerce extérieur. Ce gouvernement prétend stimuler l'entreprise éthique mais choisit la Chine comme partenaire commercial privilégié. L'adhésion de la Chine à l'OMC renforce sa position en tant que partenaire dans le cadre d'investissements. On passe alors sous silence le fait que la Chine est totalement tributaire des tigres du sud-est asiatique, que le pays mène une véritable politique de répression au Tibet, qu'il viole à répétition les droits de l'homme, que son capitalisme repose sur des camps de concentration, qu'il pille le savoir-faire d'autres pays et se livre à un protectionnisme extrême. Les entreprises qui optent malgré tout pour la Chine, comme Ford, y réaliseront des bénéfices de 300%. La Chine est néanmoins placée sur un piédestal, mais en même temps nos entreprises doivent faire preuve de plus d'éthique.

Ten tweede, men ziet de onderdrukking door China van Tibet en de manier waarop men de fundamentele mensenrechten aan zijn laars lapt en het inschakelen van arbeiders in concentratiekampen. De heer Lano maakte er destijds in de commissie een opmerking over maar ik durf dit te zeggen. In China heeft men concentratiekampen. Het kapitalisme in China draait op de zeer goedkope krachten die werken in concentratiekampen. Verder is er de diefstal van knowhow. Dat zijn blijkbaar privileges van het kapitalisme in China zoals dat ingevoerd wordt. Protectionisme is troef. Winsten van ondernemingen die het nog steeds de moeite waard vinden om ginder te investeren – ik denk aan Ford dat het kapitaal dat men hier in Europa wegkaapt, onder andere bij Ford Genk, investeert in China - biedt inderdaad perspectieven voor ondernemingen. Toch worden die winsten soms tot 300% afgeroomd.

01.12 Bart Tommelein (VLD): Mijnheer Schoofs, ik ben u aan het aanhoren en ik probeer een lijn te vinden in wat u allemaal vertelt. Ik begrijp het dus goed als u zegt dat een deel van de productie van Ford Genk hier weg is gegaan omwille van paars. We doen het economisch niet goed omwille van paars. U gaat dus voorbij aan alle internationale gegevens, aan het feit dat wij het op alle vlakken, zowel qua begroting als qua schuldafbouw, beter doen dan onze buurlanden zoals ik in mijn uiteenzetting heb aangegeven? Dat bestaat allemaal niet. Alles wat op dit moment gebeurt in de wereld is blijkbaar volgens u de schuld van paars. Ja?

01.13 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): U trekt het verkeerde besluit. Ik heb destijds in de commissie minister Michel een houding verweten waardoor de Amerikanen onder andere zeiden: "We are pissed off with Belgium". Dit was zo. Men herinnert zich nog dat de delegatie die ontvangen werd

De **voorzitter**: Laten wij de besprekingen bij het budget houden en niet onmiddellijk bij Buitenlandse Zaken. Dat komt straks nog

01.14 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Ik mag toch reageren?

(...): (...)

01.15 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Dat is het precies. Mijnheer Tommelein wijkt af van het onderwerp. Ik heb zelfs paars-rood als grote verantwoordelijke genoemd voor het wegtrekken van de bedrijven.

01.16 Georges Lenssen (VLD): (...)

01.17 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Excuseer mijnheer Lenssen, u was tijdens de commissiebesprekingen tweeënhalf uur afwezig. U brak daardoor de meerderheid in de commissie. U ging even weg en na tweeënhalf uur was u nog niet opgedaagd. Had u in de commissie gezeten en de beleidsnota gelezen, dan zou u geweten hebben dat Buitenlandse Handel hier wel werd besproken. Ik heb daarstraks gezegd waarom ik dit nu ter sprake breng.

Zeer kort, mijnheer Tommelein, - en daarmee sluit ik het punt af - ik heb paars niet als oorzaak genoemd voor het wegtrekken van Ford Genk. Ik heb gezegd dat paars ongelukkige beslissingen genomen heeft waardoor Ford Genk misschien zwaarder getroffen is dan andere Europese vestigingen. Dat heb ik destijds in de commissie gezegd. Iedereen krijgt compensaties

01.18 Bart Tommelein (VLD): Dit hebt u hier nu niet gezegd en wij

01.12 Bart Tommelein (VLD): D'après vous, le gouvernement arc-en-ciel est responsable du départ de Ford. Vous lui attribuez la responsabilité de tous maux. N'avez-vous donc jamais entendu parler des développements mondiaux et internationaux?

01.17 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Je n'ai pas dit cela aussi crûment. J'ai déjà déclaré par le passé que si Ford Genk avait été touché plus durement que les autres sites européens du groupe américain, c'était à cause de décisions et de propos malencontreux de membres de la coalition violette.

zullen er straks het verslag op nalezen. U hebt dit zo niet gezegd.

01.19 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Absoluut wel. Ik heb destijds het ontslag geëist van de minister van Buitenlandse Zaken en gezegd tegen Verhofstadt dat hij met zijn ganse ploeg kon oprotten indien hij de minister van Buitenlandse Zaken niet aan de deur zou zetten. Ik ken de internationale economische toestand. U zegt dat de cijfers beter zijn dan deze van onze buurlanden. Ik moet u zo dadelijk ontgoochelen. Als u mij gewoon mijn betoog laat afwerken dan kan u misschien later nog eens inpikken.

In ieder geval mijnheer de voorzitter, collega's, waarom kom ik hier terug op Buitenlandse Handel? Omdat men, enerzijds, spreekt van Buitenlandse Handel en men naar China en dergelijke trekt, wat totaal onethisch is. Anderzijds pleit men een hoofdstukje verder in de beleidsnota voor ethisch ondernemen. Kan u mij zeggen hoe onze ondernemers zich aangespoord zullen voelen om ethisch te gaan ondernemen wanneer u handelsbetrekkingen onderhoudt, en dit zelfs hoog in het vaandel voert, met het land dat de grootste schender ter wereld is van de mensenrechten? Dit moet u mij eens verklaren. Hoe wil u nu dat onze bedrijven de OESO-normen plotseling gaan naleven?

Dat was het punt dat ik wou aanhalen, mijnheer Tommelein, en verder heb ik over Ford Genk ook niets meer te zeggen. Dat is achter de rug, maar ik moet oppassen wat ik zeg want binnenkort krijgen 3.000 mensen hun ontslagbrief in hun bus.

Wat stellen wij in ieder geval vast? Er is een schrijnend gebrek aan respons van deze regering op verzuchtingen van het bedrijfsleven. En daarover vind ik niets terug in deze nota. Er staat niets over de zaken die het bedrijfsleven vraagt. Ik zal gewoon een kleine willekeurig gevonden bloemlezing geven. Er is info te over op dat vlak. Dit is wat de Kamer van Handel en Nijverheid uit mijn Limburgse regio hierover zegt:

“Wat vraagt men? Men vraagt in feite weinig middelen hoor vanuit de bedrijfswereld. Men vraagt alleen de ruimte, het klimaat om te ondernemen, om te starten”. Wel, dat is er niet en men kan inderdaad voor een stuk de verantwoordelijkheid schuiven op het algemene slechte economische klimaat in de hele wereld, akkoord, maar dit verhaal begint al in 1999. Het begint niet in 2002 of 2003. In de eerste twee jaren van de vorige legislatuur heeft men zijn hand overspeeld en op dat vlak zit men nu met de gevolgen.

Dat zal ik de huidige minister ook niet verwijten. In elk geval zijn er een aantal willekeurige zaken, zoals het relatief oplopend belang van belastingen op arbeid ten opzichte van een relatief afnemend belang van de lasten op consumptie. De arbeid wordt in toenemende mate relatief hoger belast dan de consumptie. Dat is een conclusie die men trekt.

01.20 Bart Tommelein (VLD): (...)

01.21 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Wat zegt men in de ondernemerswereld over die 800 miljoen euro? Dat het te weinig is en te laat komt.

01.22 Bart Tommelein (VLD): (...)

De **voorzitter:** Mijnheer Tommelein, de heer Schoofs heeft het woord.

01.23 Bart Tommelein (VLD): (...)

01.19 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Les chantiers mis en œuvre par le gouvernement montrent qu'il ne répond absolument pas aux attentes des entreprises. La chambre de commerce limbourgeoise le confirme. Les charges qui pèsent sur le travail sont en augmentation alors que les charges sur la consommation décroissent.

01.24 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Dan moet u dat doen. De regering moet dat doen. We wachten erop.

01.25 Bart Tommelein (VLD): Men moet keuzes maken.

01.26 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer Tommelein, ik zal u nog een aantal keuzes geven.

De **voorzitter**: Mijnheer Tommelein, u kunt niet spreken als uw micro niet aan staat.

01.27 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): De loonkostenhandicap, waaraan u in feite refereerde, is onvoldoende. De loonwig is nog steeds veel groter dan in de buurlanden, dan het Europees gemiddelde. De belastingvoet van de vennootschapsbelasting is inderdaad hoger dan deze van de meeste handelspartners, uitgezonderd Duitsland. Het VBO dreigde echter eind november 2003 nog met juridische stappen tegen hogere vennootschapsbelastingen.

Wat betreft de uitstap uit de kernenergie, heeft men inderdaad de keuze gemaakt. Ik heb echter enkele weken geleden in de commissie de interpellaties daaromtrent gevolgd. Zelf heb ik niet gesproken want dat onderwerp is mijn dada niet. Ik heb echter wel veel geweeklaag en gezocht gehoord. Mevrouw de minister nam in de commissie, een correct standpunt in. Ze moest evenwel deze keer de kritiek van de PS aanhoren, die nochtans eerder samen met de groenen deze gesel heeft opgelegd aan de bedrijven. Nooit zou een regering in Vlaanderen klakkeloos de uitstap uit de kernenergie hebben aanvaard zonder voldoende alternatieven. Nu moet men 50.000 tot 60.000 windmolens zetten, die 6% van de totale, huishoudelijk energie produceren. Ik spreek dan nog niet over de industriële energie. Gekoppeld aan een sterk engagement in de Kyoto-verdragen, versterkt dat nog eens extra de lasten op onze ondernemingen. De regering had de keuze kunnen maken voor het ene of voor het andere. Ze heeft echter voor beide gekozen. Ze moet dan ook maar de gevolgen dragen, met rame de kritiek van het ondernemingsleven.

De arbeidsrechtelijke regels zijn nog een ander punt.

De **voorzitter**: Mijnheer Tommelein, u moet uw micro aanzetten.

01.28 Bart Tommelein (VLD): Over de Kyoto-akkoorden is er slecht onderhandeld. Dat moet u echter niet op de huidige regering afschuiven. Degenen die over de Kyoto-akkoorden hebben onderhandeld zitten op andere banken. Over de Kyoto-akkoorden werd onderhandeld onder de regering Dehaene.

01.29 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Dat ontken ik niet. De Kyoto-akkoorden dat is een punt. Ik hoef de CD&V niet te verdedigen, maar u kunt het verhaaltje over wat zij toen hebben onderhandeld niet blijven vertellen. Mocht uw partij binnen negenendertig jaar nog aan de macht zijn, dan zal u nog zeggen dat de CD&V gedurende veertig jaar aan de macht is geweest.

01.30 Bart Tommelein (VLD): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Tommelein, ik herhaal dat uw micro niet aan staat.

01.31 Bart Tommelein (VLD): Nu staat mijn micro aan, mijnheer de

01.27 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Notre coût salarial élevé nous handicape par rapport aux pays voisins du nôtre et notre ISOC est également plus élevé que celui en vigueur chez nos voisins. Le gouvernement opte pour une sortie du nucléaire mais il veut en même temps atteindre la norme de Kyoto. Il demande donc aux entreprises de fournir un double effort.

01.28 Bart Tommelein (VLD): La dernière coalition rouge-romaine a mal négocié la norme de Kyoto et elle est, de surcroît, responsable de la croissance anarchique des charges. On ne peut pas non plus rectifier le tir sur ces deux fronts en un tournemain.

01.29 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Vous ne pouvez vous servir de cette excuse à tout bout de champ.

voorzitter.

Mijnheer Schoofs, we moeten elkaar geen fabeltjes vertellen. De VLD en de socialisten zijn, samen met de groene partijen, in 1999 aan de macht gekomen na inderdaad tientallen jaren CD&V-bewind. Wanneer men de belastinghervorming bekijkt, ziet men dat ze nog altijd verder moet worden uitgevoerd tot 2006. U weet ook dat wij op een paar jaar tijd de beleidsmaatregelen en op bepaalde vlakken zelfs het wanbeleid van jaren geleden, zoals de belastingdruk en de Kyoto-normen, niet zomaar kunnen veranderen. Wat u hier allemaal vertelt is niet correct.

De **voorzitter**: Mijnheer Tommelein, dat debat moet nu niet worden gevoerd.

01.32 Bart Tommelein (VLD): We hebben de lasten, de loonlasten en de belastingen verlaagd. Wij gaan daarmee door.

De **voorzitter**: Mijnheer Tommelein, ik stel voor dat de heer Schoofs zijn uiteenzetting voortzet.

Wij hebben nog heel wat sprekers, wij hebben nog twee interpellaties en wij moeten de budgetbespreking nog doen. Mijnheer Schoofs, als u kunt? U mag antwoorden, maar ik stel voor dat u uw uiteenzetting verder zet.

01.33 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Ik wil er wel op wijzen dat wij hier in een parlementair debat zitten. Ik vind het goed dat collega Tommelein mij onderbreekt. Wij maken gebruik van het democratisch spreekrecht. Ik ben nog maar even aan het woord. De vergadering moet niet tot een uur vannacht duren en ik wil uw voorzitterschap ook niet in twijfel trekken, niets daarvan, maar ik wil in elk geval antwoorden. Ik vind het goed dat het debat losbarst en ik wil gewoon antwoorden aan de heer Tommelein.

01.33 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Un jour viendra où, dans une Flandre indépendante, nous devrons corriger les erreurs commises non seulement par la malgouvernance rouge-romaine mais aussi par la malgouvernance violette!

Als wij ooit in een onafhankelijk Vlaanderen binnen een Europese context terecht komen – ik hoop daarop en ik ben ervan overtuigd dat het ooit zal gebeuren – dan zullen wij heel veel zaken moeten rechtekken ten bate van onze eigen Vlaamse burgers. Wij zullen dan heel dat etatistisch en collectivistisch en syndicalistisch juk van ons af moeten werpen. Dan zullen wij waarschijnlijk ook uw wanbeleid, mijnheer Tommelein, van ons af moeten werpen. Dan bent u verantwoordelijk. U maakt geen indruk op mij wanneer u op CD&V begint te schieten. Ik hoef CD&V niet te verdedigen, uiteraard, maar ik vind het nogal goedkoop om altijd daarmee af te komen. U hebt nu de tijd en de mogelijkheden en ik ben hier nu deze beleidsnota aan het bespreken en aan het zeggen wat er fout is.

Mais il est d'autres attentes du monde des entreprises auxquelles l'équipe Verhofstadt ne répond pas. C'est ainsi que le droit du travail n'est pas adapté. Et que la politique scientifique est traitée en parent pauvre. L'économie de la connaissance est importante pour l'avenir. C'est pourquoi il faut investir dans des régions fortement industrialisées de façon qu'elles puissent aussi relever le défi de l'économie de la connaissance.

Aanpassing van de arbeidsrechtelijke regels, ook dat vraagt men. Dat komt er niet. Ik zie dit nergens in de beleidsnota's staan. Wat is daar het gevolg van? Men kan geen verfijnd en soepel human resources management voeren. Ik voeg daar nog mijn kritiek uit de commissie aan toe dat het wetenschapsbeleid een van de ankerpunten zou moeten zijn van het beleid, mevrouw de minister, terwijl dit bij u helaas achteraan komt, op een paar bladzijden, in zeer vage bewoordingen. Ik vind dit te weinig, want de toekomst van onze economische slagkracht ligt daar onder andere in besloten: in ons wetenschapsbeleid. Ik weet dat de kenniseconomie zeker niet enig zaligmakend zal zijn in onze samenleving, maar we moeten daar wel meer naartoe. De meeste economen voorspellen - volgens mij terecht - dat men niet meer alleen op industriële activiteit kan draaien. Ik schaam mij er niet voor om nogmaals een oratio pro domo te houden en pleit ervoor om zeker industrieel ontwikkelde regio's zoals Limburg van de nodige stimulansen te voorzien opdat men toch tot een kenniseconomie zou komen.

La Belgique est toujours dans le peloton de tête en matière de productivité mais elle risque de décrocher en raison des mauvais chiffres de 2002. Seuls trois pays ont vu augmenter leur productivité de moins de 0,8%: la Belgique, l'Italie et l'Espagne. La Belgique dégringole aussi dans tous les classements du Forum Economique Mondial: l'évolution technologique, la qualité des organismes publics, sans parler des investissements étrangers, domaine dans lequel nous engrangeons de piètres résultats.

Mijnheer Tommelein heeft mij al een deel van mijn toespraak doen uitspreken vooraleer ik daartoe gekomen was. Dat zal hem en de voorzitter misschien plezieren. In elk geval, wanneer men zegt dat België het zo goed doet vergeleken bij de buurlanden en dat de cijfers zo enorm goed zijn, dan wil ik daar toch even een kanttekening bij maken. De leiderspositie van België op het vlak van de productiviteit is er nog steeds, inderdaad, maar ze komt in het gedrang. Paars bestendigt die leiderspositie niet en slaagt er niet in. Het is niet alleen een fenomeen in de EU, want binnen de EU zijn alle landen met gemiddeld 0,8% per jaar in productiviteit gestegen. Dat is 1,6% over twee jaar, van 2002 ten opzichte van 2000. Er zijn slechts drie landen die het slechter hebben gedaan inzake productiviteit in 2002: België, Italië en Spanje. Het buitenland doet het dus beter dan wij wat dat betreft. Wij hebben nog meer gegevens en ik zal u die geven.

Over het World Economic Forum hebben een aantal collega's van mij reeds gesproken in de commissie en ik zal daar dus zeer kort over zijn. Ik kon het debat helaas niet bijwonen, omdat ik in de commissie voor de Binnenlandse Zaken moest zijn, waar men een zoveelste moordaanslag op onze partij voorbereidde in het licht van de partijfinanciering. Ik heb wel de verslagen nagelezen en er een en ander uit onthouden, namelijk dat België daalt in alle rankings. De tabel van de technologische ontwikkelingsas? Naar beneden. De tabel van de kwaliteit van overheidsinstellingen? Naar beneden. Botswana doet het beter. Verhofstadt wil Turkije binnen de EU? Ik stel voor dat hij eerst Botswana uitnodigt toe te treden tot de EU, want Botswana doet het beter wat de kwaliteit van de overheidsinstellingen betreft.

Wat de buitenlandse investeringstabel betreft, stellen we een daling vast in de ranking, net zoals voor de concurrentietabel. Men moet niet afkomen met het excuus dat er een paar landen bij zijn gekomen, met name Estland, Hong Kong en Korea. Eén land dat binnenkort tot de Unie zal toetreden, steekt ons nu al voorbij. Andere landen, zoals bijvoorbeeld Korea en Hong Kong, zullen in de Verhofstadt-filosofie misschien in 2016 tot de Unie toetreden.

Als men met die buitenlandse cijfers wil schermen, moet men ze wel allemaal opnoemen. We horen immers alleen de positieve noten, maar niet de minder positieve.

Collega's, samengevat wil dit zeggen dat de regering tekortschiet op al deze domeinen. De analyse van de oorzaken en de conclusie zijn nochtans eenvoudig. Het Belgisch systeem is daarvoor zelf voor een groot deel verantwoordelijk.

Ik blijf hameren op dezelfde nagel en het heeft succes. Wie het niet graag hoort, moet er toch naar luisteren. De ondernemerswereld komt op dat vlak ook in beweging. Ik kan het Vlaams Economisch Verbond citeren, ik kan de Kamers van Handel en Nijverheid citeren, ik kan de Kamers van Koophandel citeren of hoe men ze ook mag noemen. Zij verenigen zich binnenkort in VOKA, met een duidelijke Vlaamse inslag. Het gaat hier dus niet alleen om het VEV, dat nog zal uitbreiden en sterke instrumenten naar zich toe zal trekken. Die instrumenten zijn stevig verankerd in elke regio en volgen meer en meer radicalere politieke strekkingen zoals de onze, en kanten zich tegen het Belgisch model.

Op een congres van de Kamer van Handel en Nijverheid in Limburg vlak vóór de verkiezingen van 18 mei, en zoiets blijft hangen, stelde men sec de vraag wie er voorstander van een onafhankelijk Vlaanderen was. We spelen niet in op sentimentele, pathetische of romantische gevoelens. Die kunnen mij allemaal aestolen worden. Ik vind symbolen niet zo

Le gouvernement manque gravement à ses devoirs sur tous les fronts. Il faut voir dans le système belge la véritable origine du malaise. Le monde entrepreneurial en est de plus en plus conscient. Les Chambres du commerce et de l'industrie vont prochainement s'unir pour constituer une organisation à forte tendance flamande, le VOKA. Le VEV va devenir de plus en plus fort et va dénoncer avec nous le modèle belge. Trente-neuf pour cent des entrepreneurs de la Chambre limbourgeoise du commerce et de l'industrie se sont exprimés en faveur d'une Flandre indépendante, ce qui est beaucoup plus qu'il y a dix ans. Cela confirme que le Vlaams Blok suit le bon cap en revendiquant un fédéralisme centrifuge. Un paquet de compétences socio-économique homogène pour la Flandre constitue donc un minimum.

Nous n'approuverons pas ce budget.

belangrijk. Ik heb er wel respect voor, maar dat is zeker niet het punt. Op dat congres stelde men de vraag wie voorstander was van een onafhankelijk Vlaanderen. Negenendertig procent was voorstander, 61% was tegen.

Wanneer men dat droogweg aan de ondernemers vraagt, en zij antwoorden zo massaal - het is een veel indrukwekkender cijfer dan tien jaar geleden toen er nog geen ondernemer van wakker lag -, weten wij met deze beleidsnota in de hand dat wij op de juiste weg zijn. Wij zijn op weg naar een centrifugaal federalisme en geen centripetaal federalisme. De Belgische federale Staat zal inderdaad de duimen moeten leggen en het Belgische keurslijf begint onze ondernemers ook te strak te zitten. Het is voelbaar in de ondernemerswereld.

De enige conclusie die we hieruit kunnen trekken, zeker wanneer we naar de verzuchtingen van de Vlaamse ondernemers luisteren - van oost naar west en van noord naar zuid -, is dat een sociaal economisch homogeen bevoegdheidspakket voor Vlaanderen het absoluut minimum is en voor 40% van de ondernemers zelfs een summum is. Wij zullen onze ondernemers daarvan blijven overtuigen met als argumenten deze begroting in de hand. Wij keuren deze begroting met volle overtuiging af.

01.34 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, je vais concentrer mon intervention sur deux points: les télécoms, d'une part, et le contrôle des prix, d'autre part.

Premier élément, les télécoms. Madame la ministre, vous savez mieux que moi que le dernier paquet télécoms tarde à être transposé et que ce retard est préjudiciable tant pour les consommateurs que pour les opérateurs du secteur. C'est un enjeu énorme que la transposition de ce paquet télécoms puisqu'il va permettre d'affiner la définition des marchés en fonction des services. Je suis d'ailleurs quelque peu soulagée de voir que l'IBPT pourra entamer les travaux d'analyse de ces nouveaux marchés.

Par contre, en ce qui concerne justement le régulateur - et c'est là un point important - je regrette que sa réforme ne soit toujours pas effective puisqu'il reste des arrêtés royaux à adopter, notamment celui qui permettra d'organiser le contrôle politique sur l'IBPT. C'était un long débat en commission et j'en prends pour témoins mes collègues du VLD! Si, aujourd'hui, il est de mode d'asséner que les régulateurs doivent être forts et indépendants, je me plais toujours à rappeler que le terme "indépendant" s'emploie surtout en référence au secteur et aux opérateurs. La liberté du marché s'arrête là où commence, pour moi, l'intérêt général. Et l'intérêt général est défini et garanti par le politique et non par une institution technocratique.

Pour en terminer avec le paquet télécoms, il y a bien sûr la directive sur le service universel et j'espère qu'elle sera débattue au parlement parce que je vous répète que nous verrions d'un très mauvais œil, madame la ministre, une scission du marché du service universel en différentes zones géographiques, comme c'était le cas dans le précédent projet d'arrêté du ministre Daems.

Des télécoms à la société d'information, il n'y a qu'un pas. Vous savez que nous avons beaucoup parlé de la société d'information. Vous, vous voulez renforcer la pénétration d'une large bande en Belgique qui stagne à 22%. Vous affichez l'objectif de 2 millions et demi de familles, de 500.000 petites entreprises raccordées à la large bande. Pour atteindre cet objectif, vous mettez en place deux leviers: augmenter la

01.34 Karine Lalieux (PS): Ik zal mijn betoog op de telecomunicatiesector en de prijzencontrole toespitsen.

De omzetting van het laatste maatregelenpakket met betrekking tot de telecomunicatiesector sleept aan, wat nadelig is zowel voor de consumenten als voor de operatoren. Ik betreur tevens dat de hervorming van het BIPT nog altijd niet concreet gestalte heeft gekregen. De vrije markt reikt tot waar het algemeen belang begint en dat wordt gegarandeerd door de beleidsmakers en niet door een technocratische instelling.

Wat de richtlijn betreffende de universele dienstverlening betreft, kanten we ons tegen een splitsing van de markt van de universele dienstverlening in verschillende geografische zones. U wil de penetratie van de breedbandaansluitingen verhogen door de concurrentie tussen de operatoren aan te scherpen en de vraag te stimuleren. Wij staan achter het doel, maar niet achter de middelen: ik ben ook voorstander van een ruimere toegang tot breedband, maar wil bovenal de digitale kloof dichten. Vanuit de verschillende bevoegdheden waarover u beschikt, zou u een kader kunnen scheppen voor het dienstenaanbod en zorgen

concurrence entre les opérateurs et stimuler la demande.

Autant vous dire, qu'une fois de plus, on partage évidemment votre objectif, madame la ministre, mais peut-être pas entièrement les moyens pour l'atteindre. Si je veux également élargir l'accès à la large bande, je veux surtout et d'abord, réduire la fracture numérique. Vous vouliez que l'Etat montre l'exemple, qu'il mette davantage de services électroniques à la disposition tant des particuliers que des entreprises; mais, à quoi bon, si on laisse sur la touche une grande partie des citoyens.

Comme ministre avec différentes compétences, vous pourriez être plus proactive, encadrer et renforcer l'offre de services à des tarifs avantageux vers certaines catégories de consommateurs, vers certaines institutions. Je pense au développement et à l'extension du projet "e-line", à la possibilité pour certaines entreprises publiques de jouer un rôle dans la réduction de cette fracture numérique; je pense notamment à La Poste et à des bornes internet au sein des postes mais là ce n'est pas de votre compétence.

J'en viens à mon deuxième point. Le premier était les télécoms, dont j'avais beaucoup parlé en commission et le second que je vais aborder maintenant est le contrôle des prix sur certains biens et services. Vous m'avez rassurée lors de nos discussions sur la note de politique générale en affirmant que vous ne lèveriez pas le contrôle des prix de manière globale et que vous ne le feriez pas plus particulièrement sur les maisons de repos ou bien sur l'eau pour laquelle la concurrence n'est vraiment pas effective. Je réitère cependant mes inquiétudes par rapport au pain et aux médicaments non remboursables.

Avec le pain, on s'est attaqué à un symbole, même si on a répondu, comme je l'ai compris, aux revendications sans doute légitimes d'un secteur. Mais vous avez vous-même relativisé les choses, madame la ministre et je vous ai entendue sur le sujet de l'augmentation des céréales dans notre pays: d'après vous, cette augmentation des prix ne serait apparemment que passagère et le prix des produits devrait diminuer à brève échéance.

Ce que je souhaite ajouter concerne la méthode utilisée par rapport à votre arrêté permettant l'augmentation du prix du pain et la fin du contrôle des prix sur le pain. Si je suis bien informée, avant d'envoyer votre arrêté au Conseil d'Etat, vous n'avez pas envoyé votre décision à la commission de contrôle des prix. Je crois que vous auriez peut-être dû le faire parce que vous auriez pu être éclairée différemment par une commission de contrôle qui est là pour ça. D'ailleurs, c'est un peu ce que vous reprochait le Conseil d'Etat et vous l'avez fait a posteriori.

Pour les médicaments non remboursables, je ne vais pas faire de longs discours. Mme Creyf est là et elle va s'en charger juste après mon intervention. Encore une fois, même si cela existe dans treize États de l'Union européenne, cela ne me rassure toujours pas parce que je ne vois pas l'avantage du consommateur à la suppression du contrôle des prix ou en quoi cela permettrait un meilleur service. Au contraire, j'ai l'impression que des pharmaciens pourraient jouer à l'apprenti sorcier, se lancer dans une politique de marketing et vendre des médicaments comme on vend des crèmes à épiler ou des crèmes antirides, avec des publicités ou des offres tapageuses.

Je ne pense pas non plus que nous allons assister à une tendance générale à la baisse. J'ai relu les textes de vos différentes interventions et vous y avez dit assez sobrement que dans les pays où les prix ont été libéralisés, on n'assistait pas à une hausse significative des prix.

pour un ruimer aanbod tegen gunsttarieven voor bepaalde categorieën van consumenten.

Nu kom ik toe aan de prijzen van bepaalde goederen en diensten. U hebt mij enigszins gerustgesteld door te bevestigen dat u de prijzencontrole niet zult opheffen als er niet echt concurrentie heerst, maar ik herhaal dat ik nog steeds bezorgd ben om de opheffing van de maximumprijs van het brood en de niet-terugbetaalbare geneesmiddelen.

Bij de methode die voor het brood werd toegepast voel ik mij niet zo goed, want ik denk dat die beslissing niet eerst aan de Commissie tot regeling der prijzen werd voorgelegd.

En wat de niet-terugbetaalbare geneesmiddelen betreft, vraag ik mij af welk voordeel de consumenten hierbij hebben? De dienstverlening zal er niet op vooruitgaan, integendeel. Een prijsstijging is helemaal niet uitgesloten want u kunt het tegendeel niet bevestigen. De markt moet de prijs niet bepalen, want hierdoor liberaliseert u de prijzen en niet de sector.

En tout cas, on n'y assiste pas non plus à une diminution des prix alors que la libéralisation poursuivait cet objectif.

J'aimerais simplement rappeler que les médicaments non remboursables ne sont pas des produits de luxe. Ils sont absolument nécessaires pour le traitement de certaines affections et maladies. Je pense qu'il y a un risque réel d'augmentation des prix. En tout cas aujourd'hui, on ne peut affirmer le contraire. Je ne crois pas qu'il appartienne au marché de déterminer le prix d'un médicament. Par ailleurs, si on libéralise les prix, pourquoi ne pas libéraliser le secteur: les médicaments seraient ainsi vendus n'importe où, comme dans certains pays, notamment dans des grandes surfaces.

Voilà, madame la ministre, les deux points que je tenais à rappeler en séance plénière, à savoir les télécoms et le contrôle de prix.

01.35 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouwen ministers, collega's, ik wil dieper ingaan op een aantal punten uit de beleidsbrief. Het is een selectie uit het geheel van beleidsdomeinen van de minister.

Ik begin met het prijs- en mededingingsbeleid.

Mevrouw de minister, begin september pakte u uit met wat het paradepaardje van uw beleid zal worden, in casu de afschaffing van de middeleeuwse prijzencontrole. De mensen en de middelen die door de afschaffing vrijkomen, zouden worden ingezet voor een beter toezicht op de mededinging. U lonkte naar Nederland dat ongeveer over 400 mensen beschikt om deze opdracht tot een goed einde te brengen. We hebben het debat in de commissie gevoerd. Vanmorgen hebben we uw interventie naar aanleiding van de destabilisatie van de Raad voor de Mededinging op de korrel genomen. We kunnen een aantal conclusies trekken.

Ten eerste, u hebt de afschaffing en versoepeling van de prijzenreglementering bepleit. Ondertussen dient uw coalitiepartner sp.a-spirit in dit Parlement een wetsvoorstel in om de tarieven van de banken te tarifieren. Anders gezegd, dit voorstel strekt ertoe een nieuwe prijzencontrole in te voeren.

Ten tweede, we hebben u geïnterpelleerd over de afschaffing van de prijzencontrole op niet-terugbetaalde geneesmiddelen. CD&V is absoluut tegen uw plan. We hebben de gelegenheid gehad dit uitvoerig met mekaar te bespreken. Uw coalitiepartner sp.a-spirit was aanvankelijk afwezig in het debat. Op dit ogenblik manifesteert de coalitiepartner zich als tegenstander van de afschaffing van de prijzencontrole op OTC-geneesmiddelen. Van de PS kregen we reeds eerder steun.

Ten derde, u zou de werking verbeteren van de Raad voor de Mededinging. Ondertussen is de Raad voor de zoveelste maal onthoofd. Kennelijk zijn er binnen de Raad politieke spelletjes aan de gang. Eind september - zo blijkt - werd u hierover geïnformeerd. In plaats van krachtig op te treden en orde op zaken te stellen, hebt u zich begin oktober beperkt tot het schrijven van een brief aan de voorzitter van de Raad. Mevrouw de minister, u hebt, mijns inziens, het hoofd moeten buigen voor de druk van de PS.

Ten vierde, u spiegelde een drastische ommezwaaai voor inzake de mededinging. Met de enkele extra medewerkers die de dienst zouden kunnen bezetten. Blijft de boel op een bijzonder laag pitie draaien.

01.35 Simonne Creyf (CD&V): J'entamerai mon intervention par quelques considérations à propos de la politique en matière de prix et de concurrence: alors que la ministre Moerman a fait de la suppression du contrôle des prix et de l'affectation des moyens ainsi libérés au renforcement du contrôle en matière de concurrence son cheval de bataille, nous avons malheureusement dû nous pencher une fois de plus, ce matin en commission, sur les problèmes engendrés par la déstabilisation du Conseil de la concurrence.

En dépit du plaidoyer de la ministre en faveur de la suppression du contrôle des prix, le sp.a-spirit a déposé une proposition de loi tendant à la régulation des tarifs bancaires et le sp.a et le PS se sont opposés à la suppression du contrôle des prix des médicaments en vente libre – suppression qui, soit dit en passant, n'emporte pas davantage l'adhésion du CD&V.

Le Conseil de la concurrence est décapité, sans doute en raison de pratiques politiciennes, et la ministre Moerman n'a pas su faire preuve de la détermination requise pour régler le problème, se contentant d'adjoindre quelques nouveaux collaborateurs au Conseil, sans imprimer un changement de cap au fonctionnement de ce dernier.

En ce qui concerne le problème des assurances autos à un tarif abordable, la ministre admet enfin que le Bureau de Tarification ne

Mevrouw de minister, u kunt antwoorden dat de pers u andermaal verkeerd begrepen heeft. Dat is mogelijk. Ik kan echter niet anders dan vaststellen dat uw paradepaardje op korte tijd reeds heel wat flinke deuken heeft gekregen en dat we het stilaan zullen mogen begraven.

Ten tweede is er de autoverzekering voor jongeren en ouderen tegen een betaalbare prijs. Mevrouw de minister, ik moet u proficiat wensen. Uw voorganger heeft het probleem van de ouderen en de jongeren inzake autoverzekering twee jaar lang niet willen inzien. Collega's, ongeveer twee jaar geleden diende CD&V een amendement in op een wetsontwerp van de regering om betaalbare polissen voor jongeren en ouderen te verkrijgen. De amendementen werden toen door de meerderheid weggestemd. De bevoegde minister was immers van oordeel dat het Tarifieringsbureau de problemen van de jongeren en de ouderen zou kunnen oplossen. Twee jaar lang gebeurde er niets. Mevrouw de minister, wij zijn erover verheugd dat u het probleem nu erkent en dat u toegeeft dat het Tarifieringsbureau in het huidige wettelijke kader niet in staat is om oplossingen te bieden. U zoekt het overleg met de verzekeraars.

Ondertussen hebben wij in het Parlement een wetsvoorstel ingediend en kregen we deze week reeds de kans om ons eigen CD&V-wetsvoorstel toe te lichten. Wij hebben een gecombineerd voorstel waarbij in de eerste plaats de factor leeftijd slechts mag spelen voor 25% bovenop de basispremie. Twee, wij willen een soort familiale autoverzekering mogelijk maken. Jongeren wier ouders reeds verzekerd zijn bij een bepaalde maatschappij, moeten bij deze maatschappij een voordeliger tarief kunnen verkrijgen. Drie, contracten voor jongeren zouden moeten kunnen voor 5 jaar, zonder opzegbaarheid door de verzekeraars, ook niet na een schadegeval.

Mevrouw de minister, u wenste de discussie nog niet te voeren. U wou wachten op het voorstel van de verzekeraars dat ons voor morgen of overmorgen beloofd is. We moeten nog even wachten, maar toch konden we hier en daar al iets vernemen. Ik hoor dat in het voorstel van de verzekeraars de factor leeftijd zou spelen voor 30%, met andere woorden, de basispremie en 30% extra voor de leeftijd. In ons voorstel beperken wij dit tot 25%.

De sector zou een gezamenlijk voorstel doen. De vraag is of dit kan. Als de verzekeraars beslissen om een gezamenlijk voorstel te doen en als zij daarbij beslissen om samen de verzekeringen voor jongeren te verhogen met 30%, dan vraag ik mij af of dat geen kartelafspraken zijn. Moet de wet op de mededinging hier dan niet gelden?

In het voorstel van de verzekeraars is er, zoals ik tot nu toe kon vernemen, wel degelijk sprake van een prijsverhoging. In ons voorstel is er geen sprake van een prijsverhoging, omdat wij de meerprijs laten dragen door de overheid via een voorafname van de taks die op autoverzekeringen verschuldigd is en die 27,1% bedraagt. Dat is een proportionele taks. Wie meer betaalt of wie in een hogere categorie komt, betaalt relatief ook meer taks. Jongeren die meer moeten betalen omdat zij jong zijn, betalen dan ook meer taks. In ons voorstel willen wij een deel van deze taks laten terugvloeien om een goedkopere verzekering voor jongeren te kunnen financieren.

In ons voorstel zal de gewone consument niet meer betalen. In het voorstel van de verzekeraars zal de gewone consument wel meer betalen.

Mevrouw de minister, ik heb nog een ander punt, namelijk betreffende het energiebeleid. Ik heb u reeds gezegd dat uw beleidsnota over het

résout pas le problème auquel sont confrontés les jeunes et les personnes âgées. La ministre attend d'être en possession de la proposition des assureurs pour entamer le débat. Le CD&V a déposé une proposition de loi qui tend à limiter à 25% l'incidence du paramètre de l'âge dans le calcul de la prime, à permettre de contracter une assurance familiale et à fixer la durée des contrats à cinq ans.

Selon certaines rumeurs, le secteur ferait une proposition commune. Ne s'agit-il pas-là d'un accord de cartel? Qu'en est-il de la loi sur la concurrence? Dans la proposition du secteur, le paramètre de l'âge a une incidence de 30% par rapport à la prime de base. Elle prévoit également une augmentation de prix pour le consommateur alors que, dans notre proposition, l'augmentation est prise en charge par les pouvoirs publics dans le cadre de la réorientation d'une partie des taxes.

En ce qui concerne la politique énergétique, nous sommes heureux de retrouver enfin une ministre qui privilégie des principes comme la sécurité d'approvisionnement, la stimulation de la concurrence économique et la formation des prix. Nous saluons l'intention de déléguer la préparation de la politique à l'administration, le regain d'intérêt pour le pétrole, l'amélioration des données statistiques, le nouveau rôle de la CREG et le renforcement de la coopération avec les Régions. En revanche, le rôle des consommateurs nous paraît particulièrement maigre.

Si nous nous réjouissons de ce que la ministre envisage une planification indicative, nous regrettons cependant l'absence d'un plan intégré pour tous les vecteurs énergétiques et le manque de cohérence dans la conception de la politique énergétique. La note politique ne mentionne quasiment pas le gaz naturel et fait l'impasse sur la recherche et le développement dans le domaine de l'énergie. La politique en matière de

energiebeleid een aantal positieve punten bevat. Het is positief dat er eindelijk weer een minister is die enkele klassieke doelstellingen van het energiebeleid terug op de voorgrond brengt. Het gaat dan over de bevoorradingszekerheid, het stimuleren van economische concurrentie en de prijsvorming.

Er zijn punten die wij steunen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het overhevelen van de beleidsvoorbereiding naar de administratie, de hernieuwde belangstelling voor petroleum, de verbetering van de statistische gegevens, de nieuwe rol van de CREG en de versterking van de samenwerking met de Gewesten.

Mevrouw de minister, ik zou toch nog graag eventjes opnieuw de plaats en de rol van de gebruikers in heel dit debat willen onderstrepen. De verbruikers waren vroeger vertegenwoordigd in het controlecomité. Ze zijn nu nog vertegenwoordigd in de algemene vergadering van de CREG. Als er nog bevoegdheden van de CREG naar de administratie gaan, dan zouden we u toch wel willen vragen om erover te waken dat de consumenten nog een inspraak hebben in het energiebeleid.

U spreekt ook opnieuw over de indicatieve planning. Wij vinden dat zeer positief. Mevrouw de minister, wij willen een geïntegreerd plan voor alle energiedragers verdedigen, niet alleen voor de elektriciteit. Dat plan zou moeten opgesteld zijn na overleg met alle actoren op het terrein.

Mevrouw de minister, helaas vinden we in uw plan iets te veel woorden als "zal", "zal worden onderzocht", "zou kunnen" en "het kan" terug. Volgens ons ontbreekt een duidelijke, coherente visie op het energiebeleid in ons land. Het woord aardgas bijvoorbeeld komt nauwelijks voor in de tekst. Onderzoek en ontwikkeling inzake energie blijven onvermeld. Het taksenbeleid is niets meer dan een puur belastingbeleid.

Met de wijze waarop u de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt regelt, zijn we het helemaal oneens. U en de Vlaamse overheid maken de elektriciteitsmarkt de jure vrij. U schaft iedere bescherming van de consument af. U laat de prijzen los. U neemt echter geen ingrijpende maatregelen om de markt te doen werken en om ook de facto tot een vrije markt te komen waarin de consument kan kiezen tussen verschillende aanbieders.

Wij staan ook niet langer alleen met onze kritiek op het falende elektriciteitsbeleid van Verhofstadt I. Ook vice-eerste minister Vande Lanotte noemt de vrijmaking totnogtoe een lachertje. Wat gebeurt er om het de facto monopolie van Electrabel te doorbreken? Een mogelijkheid daartoe is de veiling van virtuele capaciteit. Enkele weken geleden kopte Het Nieuwsblad "Electrabel moet stroom delen". Vice-eerste minister Johan Vande Lanotte stelt voor dat Electrabel tot 30% van zijn capaciteit veilt. Op dit ogenblik zijn er alleen maar plannen voor 8%. Volgens vice-eerste minister Vande Lanotte en ook volgens ons is dat te weinig om effect te hebben. Bovendien - ik wil ook nog even een opmerking terzijde maken - creëert de veiling van productiecapaciteit geen nieuwe productiecapaciteit en maakt uiteraard ook geen nieuwe producenten. De vorige regering maakte afspraken met Electrabel om de prijzen gedurende zes maanden niet te laten stijgen. Die periode loopt binnenkort af.

U wil geen maximprijzen vastleggen. Nochtans heeft het Parlement u via de wet daarvoor unaniem opdracht gegeven. Maar de minister zegt dat dit niet nodig is, de minister is tegen maximprijzen. En, volgens de minister zijn prijsverhogingen nodig om de markt optimaal te laten functioneren.

taxes se réduit à une politique purement fiscale.

Nous désapprouvons totalement la manière dont la ministre organise la libéralisation du marché de l'électricité. Aucune mesure n'est prise pour protéger le consommateur et lui offrir une véritable liberté de choix. Pour rompre le monopole de fait d'Electrabel, une capacité virtuelle peut être mise aux enchères. Le vice-premier ministre Vande Lanotte préconise une mise aux enchères à concurrence de 30%, alors qu'il n'est question que de 8% dans les plans actuels.

L'accord conclu avec Electrabel sur un gel des prix pendant six mois vient prochainement à échéance. La ministre ne veut toutefois pas entendre parler d'un prix maximum. Il subsiste encore de trop nombreux obstacles à un bon fonctionnement du marché qu'il conviendra de lever préalablement à toute libération des prix.

La note de politique ne dit rien de la sortie du nucléaire décidée par le précédent gouvernement en l'absence de solution de rechange ou d'évaluation exacte des coûts. Les socialistes n'osent plus revenir sur cette décision insensée mais le VLD la maintient-il également?

Trois pages à peine sont consacrées à la politique scientifique. Il n'est nullement question d'une politique digne de ce nom. Je m'interroge à propos de la mise en œuvre de la réforme Copernic dans ce secteur. La Politique scientifique ne constitue qu'un SPP (service public de programmation) au sein du SPF Economie, bien qu'elle soit plus importante du point de vue des effectifs et du budget. De surcroît, il apparaît à présent que l'organisation de ce SPP est modifiée par rapport à l'organigramme établi au moment de sa création. Si l'on déroge à cet organigramme, certains ne manqueront pas de saisir le Conseil d'Etat. Fallait-il encore accroître le malaise qui règne déjà au sein du personnel? La ministre

Maar, mevrouw de minister, er zijn nog te veel barrières die een goede marktwerking belemmeren. Eerst moeten die barrières worden weggewerkt, dan kan men de prijzen loslaten. Men mag de dingen niet op hun kop zetten zoals dat nu het geval is.

Tijdens een vorige legislatuur is men zo dwaas geweest de vervroegde uitstap uit kernenergie goed te keuren, zonder een strategie voor alternatieven te hebben, zonder het kostenplaatje dat eraan vast hangt te kennen, zonder openlijk te communiceren. Uw beleidsnota leert ons daaromtrent niets. U bent kennelijk verlamd door de socialisten die de groenen willen doodknippen en die de dwaze beslissing over de kernuitstap niet willen terugdraaien. Mevrouw de minister, ik zou u willen aanhoren – u en de eerste minister trouwens. Ik zou u willen horen herhalen dat u die dwaze beslissing van een vervroegde kernuitstap van harte verdedigt. Alles duurt tot de volgende verkiezingen.

Dan kom ik tot het wetenschapsbeleid. Mevrouw de minister, het wetenschapsbeleid beslaat drie magere bladzijden in uw beleidsnota: enkel wat titeltjes, van beleid geen sprake. Hier en daar zegt u wel – met hier en daar bedoel ik: in de media of op plaatsen waar u komt – dat Wetenschapsbeleid en de federale wetenschappelijke instellingen belangrijk zijn en dat u die belangrijk vindt. Helaas wordt die aandacht niet vertaald in uw beleidsbrief en ook niet in de begroting.

Mevrouw de minister, ik wil ook nog even terugkomen op de implementatie van het Copernicus-plan. Eerst en vooral blijf ik het betreuren dat de dienst Wetenschapsbeleid een POD geworden is, een programmatorische overheidsdienst. Een POD is in principe tijdelijk en wordt toegevoegd aan een FOD, in dit geval de FOD Economie. Met 2.600 personeelsleden en een begroting van meer dan 500 miljoen euro is de POD Wetenschapsbeleid merkkelijk groter dan de FOD Economie waaraan zij is toegevoegd. Ik hoor, mevrouw de minister, maar ik heb dat maar opgevangen, dat men bezig is de POD Wetenschapsbeleid anders te organiseren dan voorzien was bij de beslissing over de POD. Nu, als de profielen en de functies in het nieuwe organigram niet meer overeenkomen met het oorspronkelijke organigram zou dat wel eens gevolgen kunnen hebben voor het personeel. Men zou wel eens een aantal beroepen bij de Raad van State kunnen verwachten. Ik hoor dat er op dit ogenblik bij het personeel een malaise heerst. Mijn vraag is, mevrouw de minister, volgt u dat op? Waar blijven de interne benoemingen? Voor de benoemingen N-1 zou er een voorstel zijn – zo heb ik vernomen – en u zou eerstdaags een voorstel voorgelegd krijgen van de heer Mettens.

Ik hoor dat er vijf Franstaligen zouden worden benoemd en drie Nederlandstaligen. Voor twee benoemingen zouden er problemen zijn omdat er blijkbaar geen A- of B-kandidaten zijn. Mevrouw de minister, waarom worden de twee problemen naar de Nederlandstaligen geschoven? Waarom is er geen voorstel met vier Franstalige en vier Nederlandstalige benoemingen? Waarom moeten de twee instellingen met problemen aan de Nederlandstaligen worden toegekend? Wij vinden dat onaanvaardbaar, want wat zal het resultaat zijn? De vijf Franstaligen die moeten worden benoemd, zullen worden benoemd. Van de vijf Nederlandstaligen zullen er slechts drie worden benoemd. Twee benoemingen worden uitgesteld wegens geen kandidaten.

Mevrouw de minister, als het echt zo is – ik hoop dat u dat kunt bevestigen of ontkennen – dan vinden wij dat onaanvaardbaar. Dan willen wij u vragen waar uw Vlaamse reflex is.

est-elle attentive à cet aspect? Et qu'en est-il des nominations internes? Pourquoi nomme-t-on cinq francophones pour trois néerlandophones? Les réflexes flamands de la ministre se seraient-ils émoussés?

Les dix institutions scientifiques fédérales conservent-elles leur autonomie ou cherche-t-on à les intégrer au sein d'un seul et même département? Les idées relatives au mécénat et à la digitalisation du patrimoine me semblent, certes, séduisantes, mais ces institutions sont confrontées à des problèmes bien réels. Nous avons établi un diagnostic et rédigé un livre blanc proposant des remèdes, ainsi qu'une planification à long terme, dont on cherche en vain la trace dans la note de politique générale et dans le budget.

Si, à nos yeux, la balance penche du mauvais côté, c'est notamment en raison de cette lacune importante.

Ik zou ook nog willen vragen of de tien federale wetenschappelijke instellingen hun autonomie behouden. Klopt het dat er intenties zijn om de tien federale wetenschappelijke instellingen te integreren in één departement? Ook hier wil ik u vragen of u volgt wat er ondertussen aan het gebeuren is.

Ik wil nog kort terugkomen op de situatie van de tien federale wetenschappelijke instellingen zelf. Er wordt sponsoring gezocht en er wordt gewerkt aan de digitalisering van het patrimonium. Mevrouw de minister, wij staan daar uiteraard achter. Dit is positief, maar er is veel meer aan de hand dan dat. We hebben een diagnose van de problemen van deze instellingen. We hebben ook het witboek Horizon 2005 waarin een aantal remedies staan, maar vooral een financiële planning en een aanpak op termijn.

Mevrouw de minister, ik betreur het dat in uw beleidsnota verder in niets wordt voorzien en dat er in die begroting niets is bepaald dat een aanzet is voor de aanpak van deze problemen op lange termijn.

Mevrouw de minister, in uw beleidsnota en in de initiatieven die u ondertussen al hebt aangekondigd, staan er positieve zaken die wij onderschrijven. Er zijn ook een aantal negatieve punten en bovendien een aantal negatieve punten waaraan we nogal zwaar tillen. Voor ons is de balans op dit ogenblik negatief.

De **voorzitter**: Tenzij de regering nu wenst te antwoorden, stel ik voor nu de interpellaties te houden.

01.36 Minister **Fientje Moerman**: Mijnheer de voorzitter, misschien is het beter dat we eerst het deel in verband met de begroting afronden en dan de interpellaties doen.

01.37 **Sophie Pécriaux** (PS): Monsieur le président, mesdames les ministres, monsieur le secrétaire d'Etat, chers collègues, globalement, mon groupe s'inscrit au projet de budget pour l'année budgétaire en ce qui concerne la section 32 relative à l'Economie. Comme je l'ai dit pendant les travaux en commission de l'Economie, j'adhère, ainsi que mon parti, aux orientations proposées par Mme la ministre Freya Van den Bossche.

Une politique volontariste de la consommation doit rencontrer les préoccupations des citoyens. Il est impératif que la politique menée mette un terme aux situations d'exclusion et aux conflits avec les professionnels qui utilisent des procédés abusifs ou qui exploitent la crédulité de certaines personnes. L'accès à des produits sûrs et de qualité constitue un droit incontestable de l'ensemble de la population, quel que soit son pouvoir d'achat. Aujourd'hui plus que jamais, une protection efficace et cohérente du consommateur est nécessaire pour accroître la qualité de la vie de tous les citoyens. Elle peut prévenir et même combattre la pauvreté.

Au nom de mon groupe, je veux insister sur nos priorités en matière de protection du consommateur.

Premièrement, il est de la responsabilité des pouvoirs publics d'améliorer l'information du consommateur face à la profusion des labels. Aujourd'hui, le nombre croissant de labels, de signes de qualité, de logos verts, de divers signes non répertoriés officiellement ne permet plus au consommateur de distinguer les qualités intrinsèques et la valeur des produits présentés à la vente ou à l'usage. Il s'agit parfois de labels autoproclamés, ce qui est inacceptable. Ils ne répondent pas à un cahier des charges sérieux et ne font l'objet d'aucun contrôle. Il faut

01.37 **Sophie Pécriaux** (PS): Mijn fractie stemt in met afdeling 32 (economie) van de ontwerpbegroting. De bevoegdheidsverdeling tussen de ministers lijkt ons evenwel onvoldoende duidelijk afgebakend en kan leiden tot een onoordeelkundige aanwending van de begrotingskredieten en bijkomende uitgaven.

Een voluntaristisch consumptiebeleid moet inspelen op de bekommernissen van de burgers; de consumenten moeten tegen de misleidende praktijken van bepaalde beroepsmensen worden beschermd en moeten worden geïnformeerd over de wildgroei van de kwaliteitslabels.

Door het groeiend aantal labels is het moeilijk om de kwaliteit en de waarde van de producten te onderkennen. De officiële labels moeten worden gepromoot en de voorwaarden die worden opgelegd voor het verkrijgen van dergelijke labels moeten worden gecontroleerd.

promouvoir des labels officiels tels que le label écologique européen et le label relatif à la production socialement responsable, tout en veillant à une approche précise des critères à respecter. Le moment est venu de mettre de l'ordre dans la profusion des labels en vigueur sur le marché en contrôlant régulièrement les conditions d'obtention de ceux-ci pour donner une information plus claire et plus fiable au consommateur, ce qui est intégré dans l'accord de gouvernement, lequel prévoit que des actions seront menées afin que "l'utilisation des labels ne soit pas abusive". Nous prenons bonne note de l'engagement de Mme la ministre qui a consulté le Conseil de la consommation afin d'examiner les mesures envisagées par le biais de la loi sur les pratiques du commerce.

Deuxièmement, l'Etat fédéral se doit prioritairement d'améliorer l'information et la protection des jeunes consommateurs. L'Etat fédéral contribuera ainsi à créer un comportement analytique objectif auprès des jeunes générations. La protection des mineurs doit être renforcée, notamment en matière d'utilisation de nouvelles technologies de l'information et de la communication, de la copie numérique et des pratiques du commerce récemment mises à disposition sur le marché libre. Tout progrès doit être objectivé. C'est en effet dès le plus jeune âge que les enfants se mettent à consommer et sont la cible de la publicité. A ce propos, la note dit: "La publicité est légitime tant qu'elle respecte les règles de véracité et de loyauté." Mais cela a déjà été dit à cette tribune. Encore importe-t-il de tenir compte de l'ampleur, du volume, des quantités et d'autres paramètres non définis à cet instant. Au-delà d'un certain seuil, même certains publicitaires ne trouvent plus la publicité légitime.

Une polémique intense s'est d'ailleurs développée à propos de la publicité relative aux fêtes enfantines. L'autorégulation prônée par le secteur via un code de bonne conduite ne fonctionne pas. Dès le mois d'octobre, les enfants et leurs parents sont sollicités par des messages ciblés, par des Saint Nicolas et des Pères Noël par centaines. Apprenons les plus jeunes de notre société à consommer avec précaution et perspicacité, apprenons-leur à réagir de façon critique aux publicités. Bref, nous devons leur donner les outils pour être les acteurs conscients de l'influence positive ou négative de la publicité. En un mot, formons leur sens de l'analyse.

Remplaçons les adeptes de la surconsommation qui peut mener à la spirale du surendettement, osons orienter les jeunes consommateurs vers des schémas de consommation durable. D'ailleurs, cette information ou cette formation doit concerner toutes les tranches d'âge. Le comportement des consommateurs âgés n'est pas à négliger. Les seniors sont plus souvent que d'autres groupes de population victimes de pratiques d'escroquerie. Des initiatives telles que la création d'écoles de consommateurs ou d'écoles de la consommation doivent être poursuivies, étendues et encadrées par les pouvoirs publics.

Troisièmement, il me semble impératif de renforcer le poids des organisations de consommateurs. Il est évident qu'il existe une distorsion entre les moyens de présentation des produits utilisés par les professionnels et les moyens d'analyse mis à disposition des organisations de consommateurs. L'Etat doit rétablir un équilibre entre ces deux composantes par le financement des organisations de consommateurs dûment compétentes. La protection des intérêts des consommateurs et leur représentation constituent un véritable service universel qui doit se traduire par la mise en place d'un soutien public constant et stable.

Les pouvoirs publics doivent financer des experts consommateurs. Ceux-

Tevens moet de federale overheid zorgen voor een betere voorlichting en bescherming van de jonge consumenten, met name via de aanwending van de nieuwe informatie- en communicatie-technologie.

Kinderen zijn op zeer jonge leeftijd al consumenten en een belangrijke doelgroep voor reclamemakers. Voortijdige reclamecampagnes (bijvoorbeeld reclamecampagnes voor Sinter-klaas of de Kerstman die in oktober worden opgezet) brengen de kinderen in de war. Het is onze taak om toe te zien op de naleving van de regels inzake reclame-ethiek.

Ook het consumptiegedrag van de ouderen, die vaker het slachtoffer zijn van oplichters, verdient onze aandacht.

Wij zijn voorstander van de oprichting van consumenten-scholen. Voorts dient de leesbaarheid van de etiketten te worden verhoogd.

Ook een doorzichtiger prijszetting in essentiële sectoren als energie en communicatie kadert in een betere informatieverstrekking. Daartoe moet met de andere bevoegde ministers worden overlegd.

Tot slot moet de invloed van de consumentenorganisaties worden versterkt. De Staat moet de bevoegde organisaties en experts financieren en die organisaties opnemen in de geschillen-commissies voor consumenten.

De organen die instaan voor de buitengerechtelijke beslechting van die geschillen en het idee van een enkel loket voor schade-vergoeding zijn interessante initiatieven. De procedure mag daardoor echter niet langer aanslepen.

ci doivent intervenir dans les négociations et dans les processus de certification et de contrôle, tant en matière de santé que de sécurité, d'environnement et de consommation citoyenne.

Renforcer le poids et les compétences des représentants des consommateurs permettrait de faire passer leurs préoccupations en termes de qualité, de sécurité, de protection de la santé et de l'environnement. Les organisations de consommateurs doivent avoir les moyens financiers et disposer d'espaces d'expression publique afin de leur fournir des informations utilisables et indépendantes des producteurs et des distributeurs.

Ce renforcement passera par une présence systématique des organisations de consommateurs au sein des commissions de litiges et de consommation. Les organes de résolution extrajudiciaire de litiges constituent une alternative intéressante pour le consommateur quand elles garantissent un traitement efficace des dossiers à un coût moindre pour celui-ci.

L'idée d'un guichet unique auprès duquel tout citoyen devrait s'adresser afin d'obtenir réparation est séduisante. Elle rencontre nos préoccupations en matière de simplification administrative. Néanmoins, il faudra veiller à ce que ce recours n'entraîne pas un allongement des délais de procédure.

01.38 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, als hekkensluiser van dit gedeelte van de begrotingsbespreking zou ik het heel kort willen hebben over de autoverzekering en de verzekering tegen natuurrampen.

De voorbije weken was solidariteit blijkbaar een graag gebruikt woord in de verzekeringssector: solidariteitsbijdragen in de autoverzekering, solidariteit voor een verplichte verzekering bij overstromingen. We zouden bijna vergeten dat de verzekeringssector toch nog altijd streeft naar een beetje winst en zich, zeker met de toenemende segmentering, niet altijd baseert op onderlinge solidariteit.

Mevrouw de minister, wat de autoverzekering betreft hebt u bij uw aantreden heel duidelijk verklaard dat u tegen januari 2004 graag een oplossing zou hebben voor de chauffeurs die moeilijk of onmogelijk een verzekering kunnen krijgen op de privé-markt. Het gaat dan vooral om jonge en oudere chauffeurs. Wat betreft deze doelstelling steunen wij u volledig, want het gaat om een belangrijke zaak. U hebt ook contact genomen met de verzekeringssector om tegen 15 december met een duidelijk voorstel naar voren te komen. Zoals mevrouw Creyf daarstraks al zei mogen we tegen het eind van de week waarschijnlijk toch zo'n voorstel vanuit de verzekeringssector verwachten.

Ondertussen verscheen eind november in de pers toch al een denkspoor om elke autopolis onder de vorm van een solidariteitsbijdrage van 10 euro duurder te maken. Hiermee zouden de verzekeringsmaatschappijen de tekorten die ze hebben bij de risicogroep jongeren willen compenseren en hierdoor een goedkopere verzekering kunnen aanbieden. Mevrouw de minister, zowel in de pers als in de commissie, verklaarde u dat u geen voorstander was van een algemene prijsverhoging. U wenste de discussie verder in alle rust te kunnen voeren. Ondertussen liet u vorige zondag in "De Zevende Dag" en in enkele kranten uitschijnen dat de premies van de motorrijtuigenverzekering een algemene prijsstijging zouden ondergaan om de toegankelijkheid van die verzekering ook voor jonge en oudere chauffeurs mogelijk te maken. Een algemene verhoging van de premies

01.38 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): Il est frappant de constater avec quelle régularité il est question ces derniers temps de solidarité dans le secteur des assurances, lequel recherche pourtant le profit et n'est assurément pas toujours fondé sur la solidarité.

La ministre devrait présenter pour le début du mois de janvier 2004 une solution au problème des conducteurs qui éprouvent des difficultés à se faire assurer. Il s'agit essentiellement de conducteurs âgés et jeunes. Elle a invité le secteur des assurances à formuler une proposition concrète d'ici au 15 décembre. Entre-temps, la presse s'est fait l'écho d'une piste de réflexion consistant à imposer à chaque assuré un supplément de prime de solidarité de dix euros. Si la ministre avait d'emblée indiqué qu'elle n'est pas favorable à une hausse de prix généralisée, elle a annoncé dimanche dernier dans les médias que toutes les assurances de véhicules motorisés allaient subir une telle augmentation.

La ministre peut-elle préciser la différence entre l'augmentation générale des primes qu'elle propose et la prime de solidarité

dus om de verzekering voor jongere en oudere bestuurders betaalbaar te maken.

Mevrouw de minister, graag kreeg ik verduidelijking omtrent het verschil tussen een algemene verhoging van de premies zoals u die twee dagen geleden hebt voorgesteld en de solidariteitsbijdrage van 10 euro die een paar weken geleden vanuit de verzekeringssector – weliswaar door één bepaalde verzekeraar – gelanceerd werd en waarmee u zelf duidelijk niet direct akkoord ging.

Een algemene prijsverhoging is alleen maar een pleister op een houten been. Het verandert niets aan het probleem van de segmentering die momenteel in de autoverzekeringssector woedt. Mevrouw de minister, ik denk dat we moeten toegeven dat het vanuit de politiek zeer moeilijk zal zijn om ons te bemoeien met de prijsbepaling van premies. Ze komen immers tot stand op een vrije markt en worden hoogstens ter goedkeuring aan de minister voorgelegd, zelfs onder de naam van een solidariteitsbijdrage. Wat de politiek wel kan – en ik denk dat daar de uitdaging ligt – is ingrijpen op het domein van de segmentatiecriteria. De politiek moet de ongebreidelde evolutie op dat vlak een halt toeroepen. Segmentering moet kunnen tot op een bepaald niveau maar moet zeker gebaseerd zijn op objectieve criteria. Dat was ook duidelijk in het regeerakkoord bepaald. Men heeft gezegd dat de regering de segmenterings-problematiek daadwerkelijk zou aanpakken. Segmentering kan enkel op basis van objectieve grondslagen. Dat is belangrijk en het is een moeilijker problematiek om op te lossen dan gewoon het spreken over een prijsverhoging. Ik meen dat dit laatste een vrij gemakkelijke, maar zeker geen goede oplossing van het probleem is.

U hebt gepraat met de sector. U hebt hen gevraagd om een voorstel te doen. Wij moeten nu enkele dagen wachten op het voorstel dat ze doen. U hebt ook van in het begin duidelijk gezegd dat u niet zou terugdeinzen om zelfregulerend op te treden als die sector niet bij machte zou zijn of zou willen zijn om met een voorstel te komen. De sp.a-spirit-fractie moedigt u aan om op dat moment concrete maatregelen te nemen. Ik zou u willen vragen om in dat dossier de politieke wil en moed te hebben om andere paden te bewandelen en niet alleen te spreken over een prijsverhoging. Ik heb het ook in de commissie gezegd. Ik denk dat de oplossing ligt in een heel pakket van maatregelen, maatregelen die niet alleen tot uw bevoegdheid behoren. Het gaat inderdaad over segmentering, maar ook over verantwoord rijgedrag, zorgen dat het halen van een rijbewijs op een fatsoenlijke manier gebeurt, er moet iets gebeuren aan het vermogen van auto's, koppelverkoop, de duur van contracten. Het zijn allemaal elementen die ter discussie staan. Mevrouw de minister, u moet misschien niet alleen met de verzekeringssector rond de tafel zitten, maar ook met uw collega-ministers werken aan een pakket van maatregelen om tot een degelijke oplossing op politiek niveau te komen. Tot hier de autoverzekering.

Er is dan nog de verzekering tegen wateroverlast. Men is bijna 30 jaar bezig om een efficiënt betaalbaar systeem uit te werken dat slachtoffers van rampen moet vergoeden. Ondertussen is al heel water naar de zee gestroomd, al dan niet binnen de oevers van onze rivieren. Ik kan alleen maar vaststellen dat een werkbare en rechtvaardige oplossing nog niet voor heel direct is.

De problemen van de bestaande rampenfondsen zijn gekend. Er is het probleem van de financiering en van het feit dat er geen volledige vergoeding is, er is het feit dat men met een omslachtige procedure zit omdat rampen bij koninklijk besluit moeten worden erkend. de

complémentaire proposée par le secteur des assurances?

Une augmentation générale des prix ne change rien au problème de la segmentation dans le secteur des assurances auto-mobilité. Il s'agit de veiller à ce que la segmentation soit opérée sur la base de critères objectifs. Je comprends qu'il faille encore attendre quelques jours la proposition du secteur, mais la ministre a affirmé d'entrée de jeu qu'elle n'hésiterait pas à éventuellement initier elle-même une intervention régulatrice. Dans ce cas, le sp.a-spirit lui demande d'avoir le courage politique d'envisager des alternatives et de se concerter avec ses collègues ministres.

Depuis trente ans, on recherche une solution équitable et opérationnelle au problème de l'indemnisation des dégâts dus aux inondations. Les problèmes du Fonds des calamités sont connus.

afhandeling van dossiers is dikwijls bij gebrek aan administratie een werk van lange adem.

Men heeft gedacht dat op te lossen met de wet inzake natuurrampen, de wet-Picqué, maar ook die blijkt geen soelaas te bieden, sterker nog hij is zelfs niet uitvoerbaar van bij het begin. Het probleem is de dikwijls politiek moeilijke afbakening van de risicogebieden en het feit dat een verplichte verzekering wordt opgelegd aan degenen die in een dergelijk risicogebied wonen, wat toch een zeer beperkte groep is.

01.39 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw Baeke snijdt het thema van de natuurrampenverzekering aan, dat straks het voorwerp is van onze interpellatie. Gaan wij daar nu op in?

De **voorzitter**: Ik heb daarnet met mevrouw Moerman afgesproken dat zij zal antwoorden na uw interpellaties.

01.40 Minister Fientje Moerman: Mevrouw Creyf, ik zal antwoorden op het laatste stuk. Ik heb voorgesteld om globaal op dat stuk te antwoorden, waarover u en de heer Schoofs een interpellatie zullen houden. Ik zal het antwoord op de uiteenzetting van mevrouw Baeke bij mijn antwoord op de interpellaties voegen.

01.41 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): De problemen met de wet-Picqué zijn ook gekend. Men zal met onbetaalbare verzekeringspremies worden geconfronteerd en de afbakening van de risicogebieden komt er maar niet.

Mevrouw de minister, over de onbetaalbaarheid van een verzekering tegen overstromingen binnen zo een risicogebied kan ik u alleen maar gelijk geven. Het is een onhaalbare kaart. Ik ben het echter veel minder eens met uw piste om iedere Belg te verplichten een verzekering tegen overstromingen af te sluiten als onderdeel van een overigens niet-verplichte brandverzekering.

De optie in de wet-Picqué om natuurrampen over te laten aan privé-verzekeringsmaatschappijen was van meet af aan al een verkeerde beslissing. Rampen, waaronder overstromingen, kan men moeilijk kwalificeren als gewone risico's. Gewone risico's zijn verzekeraar, wanneer ze onzeker en voorspelbaar zijn en voldoende gespreid in ruimte, tijd en omvang. De verzekeraars moeten ook de schadefrequentie en schadeomvang voldoende statistisch kunnen vaststellen.

De omvang en de aard van overstromingsrampen zijn van een heel andere grootteorde en doen een aantal bijzondere problemen rijzen. De kans op overstromingsschade is door een niet-gelijkmatige spreiding van het risico niet voor alle verzekerden even groot. Nog geen 3% van alle onroerende goederen lopen hierbij uiteindelijk een risico.

Ook de beschikbare, statistische informatie over de schadefrequentie en de schadeomvang is zodanig beperkt dat het voor de verzekeraar bijna onmogelijk zal zijn om daarvoor reserves aan te leggen. De kans dat de schade bij een gebeurtenis de financiële capaciteit van de verzekeraar overschrijdt, is ook reëel.

Dat betekent dat het normale spel van de vrije markt geen garanties zal bieden voor een betaalbare verzekeringsdekking in het geval van wateroverlast. Bij rampen en overstromingen moet volgens ons de overheid haar verantwoordelijkheid nemen. Dat moet gebeuren via een weliswaar goedwerkend Rampenfonds. Er moet dus ernstig werk worden gemaakt van het Rampenfonds.

01.41 Anne-Marie Baeke (sp.a-spirit): La loi Picqué n'apporte aucune solution et elle semble même impossible à mettre en œuvre: les primes seraient hors de prix et la délimitation des zones à risques pose un problème. Nous ne souscrivons toutefois pas à l'idée selon laquelle tous les Belges seraient obligés de conclure une assurance contre les inondations. Les catastrophes ne sont pas des risques ordinaires. La répartition du risque est très inégale et le danger que les dégâts dépassent les capacités financières de l'assureur est réel. L'Etat doit dès lors prendre ses responsabilités en faisant correctement fonctionner le Fonds des calamités.

Il convient tout d'abord de délimiter précisément la notion de calamité. Si une inondation est reconnue comme calamité, le Fonds doit intervenir. Dans les autres cas, les assureurs privés peuvent jouer leur rôle dans le cadre de l'assurance contre les dégâts des eaux, qui fait déjà partie de la plupart des polices d'incendie.

La ministre maintient le lien entre l'assurance obligatoire contre les catastrophes naturelles et le Fonds des calamités. Ce faisant, elle introduit en fait une double solidarité: d'une part, elle rend l'assurance obligatoire pour chacun et d'autre part, elle continue tout de

Belangrijk daarbij is dat wij duidelijk afbakenen wanneer wateroverlast ook een ramp is. Ik heb de indruk dat de laatste tijd de invulling van het begrip ramp verwaterd is tot zowat alle grote en kleine vormen van wateroverlast. Dat is ook begrijpelijk, als men een verplichte verzekering wil verkopen aan iedereen.

Ons standpunt is duidelijk. Voor overstromingen die worden gekwalificeerd als ramp, moet vooral de overheid haar verantwoordelijkheid nemen via een Rampenfonds. Voor het overige kan vanzelfsprekend de markt van de privé-verzekeringen spelen, zoals dit trouwens nu al het geval is in vele brandpolissen.

Mevrouw de minister, ik wil nog even terugkomen op uw voorstel. Uit de kranten maak ik op dat u de verplichte verzekering natuurrampen blijft koppelen aan een Rampenfonds en dat u een bepaalde dekking zal geven wanneer de schade een bepaalde omvang overtreft. Ik moet u hiervoor toch wel bewonderen. U slaagt er immers in een dubbele solidariteit te creëren. Enerzijds verplicht u iedere Belg zich te verzekeren tegen natuurrampen in de heel brede betekenis van het woord. U noemt dat solidariteit. Anderzijds, als er echt sprake is van een ramp, doet u gewoon opnieuw een beroep op het Rampenfonds, dat de schade betaalt met algemene middelen. Dat betekent echter dat de burger ook hier betaalt.

Sp.a-spirit moet duidelijk zijn linkerflank bewaken, of misschien toch niet. Uiteindelijk zal immers de enige winnaar in het verhaal de verzekeraar zijn. De burger betaalt immers tweemaal de prijs. De mensen zullen er niet beter van worden.

Mevrouw de minister, u hebt de verzekeraars een mooi cadeau gegeven. U laat hen toe om aanzienlijk hogere premies te vragen binnen de brandverzekering voor risico's die er nu reeds vaak zijn in opgenomen samen met de rampen. Vanaf het ogenblik dat er echt sprake is van een ramp hoeft de verzekeraar zich geen zorgen te maken omdat het Rampenfonds tussenbeide zal komen. Dit lijkt voor ons een zeer onaantvaardbare oplossing.

01.42 **Sabine Laruelle**, ministre: Monsieur le président, j'aurais souhaité répondre à Mme Pieters qui n'est plus présente parmi nous, mais je suppose qu'elle pourra lire le compte rendu. Je suis particulièrement triste qu'elle ne soit plus là parce que j'aurais pu lui apprendre qu'en ce qui concerne la répartition des bovins, elle est de 53% en Flandre et de 47% en Wallonie. Cette répartition est liée aux tests ESB. Il ne s'agit pas, comme elle semble le croire, d'une répartition tout à fait hétérogène entre les différentes communautés de ce pays.

Mes réponses seront très brèves. En ce qui concerne la problématique des tests ESB, je répète ce que j'ai dit en commission, il s'agit d'une compétence du ministre Demotte et ce point sera examiné par le Conseil des ministres de vendredi prochain. N'étant pas compétente pour ce point, je suis évidemment dans l'incapacité de dire en quoi il consistera.

Pour ce qui est de l'horeca et du taux de TVA, je suis également obligée de rappeler à Mme Pieters qu'il s'agit d'une compétence de mon collègue, M. Reynders. Il lui incombe donc de donner une réponse à cet égard. Par ailleurs, M. Jeholet a déjà fourni une partie de la réponse, me semble-t-il.

En ce qui concerne les points relatifs à la Banque-Carrefour des

même à faire intervenir le Fonds des calamités s'il s'agit d'une véritable calamité et si les dégâts atteignent un certain seuil. Le citoyen paye donc deux fois. Les seuls à profiter d'un tel scénario sont les assureurs qui pourront réclamer des primes plus élevées pour l'assurance incendie, sans toutefois craindre d'énormes demandes en dédommagement en cas de véritable calamité. C'est inacceptable.

01.42 **Minister Sabine Laruelle**: Ik wil mevrouw Pieters, die spijtig genoeg reeds vertrokken is, erop wijzen dat de runderen niet ongelijk verdeeld zijn, zoals zij beweert, maar dat 53% van de runderen zich in Vlaanderen bevindt tegenover 47% in Wallonië.

Minister Demotte is bevoegd voor de problematiek van de BSE-tests. Minister Reynders is verantwoordelijk voor de kwesties die verband houden met de horecasector en de BTW-tarieven.

Wat de Kruispuntbank en de ondernemingsloketten betreft nemen we wekelijks contact op met de Unie van Ondernemingsloketten. We onderzoeken hoe we kunnen tegemoet komen aan de vragen over het financieel aspect.

Entreprises et les guichets d'entreprises, comme j'ai pu l'expliquer à Mme Pieters aujourd'hui même en commission, des contacts réguliers sont pris avec l'Union des guichets d'entreprises. Ces contacts sont même très réguliers puisque leur cadence est hebdomadaire. Actuellement, nous analysons avec eux un certain nombre de pistes en vue de répondre à leurs demandes et à leurs questions, notamment celles relatives à l'aspect financier.

Voilà, monsieur le président, les réponses que je souhaitais fournir aujourd'hui.

01.43 Jacques Simonet, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, il faudrait acter le fait que la ministre a accepté de répondre à un membre qui était absent.

01.43 Jacques Simonet: Ik vestig er uw aandacht op dat de minister bereid was te antwoorden in afwezigheid van het parlamentslid!

Le **président**: C'est noté parce que Mme la ministre a commencé sa réponse en le mentionnant.

01.44 Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, ik ga daarmee ook beginnen. Mevrouw Pieters heeft een overzicht gegeven van de prioriteiten van CD&V op het vlak van het stimuleren van ondernemerschap. Het gros van al wat zij gezegd heeft – dat geldt ook voor de andere interventies –, is in de ongeveer 28 uur discussie in de commissie al gegeven als antwoord. Voor mevrouw Pieters wil ik er nog aan toevoegen dat wat betreft de betere financiering van de kleine en middelgrote ondernemingen, er momenteel tussen de verschillende betrokken ministers op federaal niveau een werkgroep aan de gang is. Ik ga dan over naar mevrouw Lalieux.

01.44 Fientje Moerman, ministre: Mme Pieters a donné un aperçu des priorités du CD&V. Je me suis déjà exprimée longuement sur la plupart de ces points en commission. Concernant l'amélioration du financement des PME, je peux vous annoncer qu'un groupe de travail interministériel examine actuellement la question.

Mevrouw Lalieux, we hebben een uitgebreide discussie over telecom gehad in de commissie. Ik heb u de verschillende opties meegedeeld en de tijdstabel voor de omzetting van de Europese richtlijnen. Ik heb ook beklemtoond dat we voor het Parlement de absolute transparantie garanderen. Ik heb meegedeeld dat de regering een tijdje overwogen heeft de optie van koninklijk besluit te hanteren.

Quant au secteur des télécommunications, il a fait l'objet d'un large débat en commission. A cette occasion, j'ai communiqué un tableau relatif à la transposition des directives européennes et je me suis engagée à faire preuve d'une transparence totale vis-à-vis du Parlement.

On n'a pas suivi cette voie, pour respecter le Parlement et aussi pour des raisons de sécurité juridique. En effet, toute la législation serait devenue extrêmement compliquée et aurait manqué de clarté. Nous préférons travailler convenablement, ce qui implique qu'il faudra attendre le printemps 2004.

We hebben die weg niet gevolgd om redenen van rechtszekerheid. We moeten het voorjaar 2004 afwachten.

Cela étant dit, et ce fait est ressorti très clairement de nos discussions à l'occasion du débat sur la loi-programme, on donne déjà à l'IBPT une compétence pour les travaux préparatoires concernant la délimitation des marchés "significatifs", je crois que c'est le mot adéquat en français.

Het BIPT heeft al de bevoegdheid gekregen om het voorbereidend werk voor de afbakening van de relevante markten uit te voeren.

En ce qui concerne le contrôle des prix, nous avons effectivement eu cette discussion.

Wat de prijzencontrole betreft, is dit wel degelijk al ter sprake gekomen.

Dat geldt ook voor mevrouw Creyf. Wij hebben deze discussie al uitgebreid en verscheidene malen in de commissie gehad, maar ik wil er toch iets aan toevoegen. Ik heb dat ook vanmorgen gezegd, in antwoord op een vraag van de heer Gouty.

Quand les médicaments sont absolument indispensables à une personne, dans une mesure telle qu'ils commencent à arianoter une

Wanneer iemand absoluut nood heeft aan een geneesmiddel, laat de

part importante de ses revenus, alors la solution au problème n'est pas un contrôle des prix, qui les maintient artificiellement bas. Elle consiste plutôt dans le remboursement de ces médicaments.

Si vous essayez de résoudre ce problème par le maintien d'un prix artificiellement bas, soit des importations parallèles apparaîtront - comme M. Goutry l'a expliqué ce matin - soit le producteur se retirera du marché. Et là, personne n'en sort gagnant.

Mevrouw Creyf, inzake de Raad voor de Mededinging geef ik u toch iets mee wat het personeel betreft. Ik heb al een aantal keren in de commissie gezegd. Ik dacht dat de ontslagnemende voorzitter in de persartikels die u had gelezen ook had aangegeven dat er wat betreft de dienst geen kleine verhoging, maar bijna een verdubbeling is van het aantal effectieven, en wat betreft de verslaggevers idem dito binnen de bestaande structuren. Wat betreft de Raad zelf hebben wij vanmorgen een aantal interpellaties aanhoord van uw collega die spijtig genoeg weg is, mevrouw Pieters. Ik denk dat ik deze morgen afdoende heb geantwoord.

Dan uw vraag naar betaalbare verzekeringen. U hebt uw voorstel preliminair uiteengezet. Een zaak wil ik daarover zeggen. Voor het einde van de week is er ofwel een akkoord met de verzekeraars, in welk geval dit bekend zal worden gemaakt, ofwel is er geen en kom ik terug bij wat ik eerder aan dit Parlement heb gezegd: dan is het moment gekomen om wetgevend op te treden. Wanneer u het argument hanteert of dit geen kartelafpraak is, denk ik dat die opmerking zou gelden – ik zeg: zou – in zowel de hypothese van uw wetsvoorstel als in de hypothese van een vrijwillig engagement van de verzekeraars met de overheid. However, daar gaat het niet over. Wij vragen niet dat de verzekeraars een afspraak maken dat de verzekering voor jonge chauffeurs prijs x kost plus x procent. Wij vragen wel dat zij een garantie zouden bieden om een betaalbare polis aan te bieden die minimum uit iets bestaat. Er zijn nu al maatschappijen - u weet dat ook, u hebt ze ten andere voor een stukje geciteerd bij het voorstellen van uw wetsvoorstel – die nu al andere zaken aanbieden. Ik denk dat dit dus niet kan worden beschouwd als een kartelafpraak. Mocht men dit wel zo interpreteren, dan zou dat ook gelden a fortiori voor elke wetgevende maatregel terzake.

Ik ga over op het luik energie. Ik ga voorbij aan al uw opmerkingen, de discussie en de antwoorden die in commissie zijn gegeven, behalve voor een punt: de veiling. U zegt dat er plannen zijn. Nee, vorige week dinsdag heeft er een eerste veiling plaatsgevonden. Ik dacht dat ik dat daarvoor ook had gezegd. Wij wachten de resultaten van die initiële veiling af om te zien of er eventueel meer nodig is. Het zijn niet louter plannen, ze hebben al plaatsgevonden. Ten andere, het was de Raad voor de Mededinging die de veiling van die capaciteit van 1.200 Megawatt, als ik mij niet vergis, had opgelegd.

Dan is er de opsorping van de FWI's in één departement. Dat is niet zo. Ik dacht dat ook dit was uitgeklaard tijdens de discussie in commissie. Wat wel gebeurt is dat de Federale Wetenschappelijke Instellingen worden geïntegreerd, althans de directeurs, in het directiecomité van de POD Wetenschapsbeleid. Van opsorping is geen sprake, integendeel. We willen erover waken dat hun operationele autonomie wordt versterkt.

Wat de benoemingen betreft, mevrouw Creyf, dat zijn hele serieuze beslissingen. Het dossier is mij pas overgemaakt. Ik heb deze week

oplossing van het probleem eerder in de terugbetaling van dat geneesmiddel.

Als u dit probleem tracht op te lossen door de prijs kunstmatig laag te houden, zullen er parallelle geneesmiddelen worden ingevoerd. En aan die situatie heeft niemand wat.

Ce matin, nous avons entendu plusieurs interpellations au sujet du Conseil de la concurrence et je pense y avoir suffisamment répondu.

Concernant les assurances automobiles à des tarifs abordables, soit nous parviendrons à un accord avec les assureurs à la fin de cette semaine, soit nous prendrons une initiative législative. Je ne pense pas que nous soyons en présence dans ce dossier d'un accord de cartel. Nous ne demandons pas que les assureurs s'accordent sur les prix mais qu'ils garantissent un tarif abordable.

A propos du volet sur l'énergie, je ne vais pas répéter ce que j'ai déjà dit en commission. Pour ce qui est de la seule vente aux enchères, il ne s'agit pas simplement de projets, car il y en a déjà eu une mardi dernier. Nous déterminerons sur la base des résultats de cette vente s'il en faut davantage. Le Conseil de la concurrence avait du reste imposé la mise aux enchères de cette capacité.

Les directeurs des établissements scientifiques fédéraux seront intégrés au sein de la direction du SPF Politique scientifique, ce qui ne signifie pas qu'ils seront absorbés car ils conserveront leur autonomie opérationnelle.

Je ne puis encore fournir d'informations précises sur les nominations car je viens seulement de recevoir le document et je n'ai pas encore eu l'occasion d'en prendre connaissance.

Il n'est aucunement question d'une proposition du secteur des assurances visant à instaurer une cotisation de solidarité généralisée

helaas bijna constant hier gezeten. Zodra u mij eventjes laat gaan, zal ik daarnaar kijken.

Mevrouw Baeke, ik ga het nu nog eens zeggen, voor eens en voor altijd. Er is geen sprake van een voorstel van de verzekeringssector van een solidariteitsbijdrage van 10 euro. Een mijnheer heeft ergens in de pers een proefballon opgelaten. Ik heb zijn ballonnetje meteen doorprikt, zal ik maar zeggen om het vriendelijk uit te drukken.

Meer nog, er is ook geen sprake van een algemene prijsverhoging in ruil voor betaalbare autoverzekeringen voor jongeren. Ik herhaal het: daarvan is geen sprake. Ik ben het wel met u eens dat wanneer men in die sector aan betaalbare polissen wil komen en dat zo wil houden, trouwens niet alleen omdat de polis betrouwbaar moet zijn, maar in het kader van de algemene verkeersveiligheid, een aantal additionele maatregelen nodig zijn die het kader van de verzekeringen te buiten gaan.

Ik ben van plan, dat hangt samen met het akkoord dat ik tegen het einde van de week zou willen hebben met de sector, om daarover met de collega's te gaan praten. Wij zullen zien hoever wij daarmee springen, maar het is evident dat op het vlak van preventie en rijopleiding ook maatregelen nodig zijn en, wie weet, misschien ook wijzigingen aan bijvoorbeeld de wet op de handelspraktijken, teneinde – dat is iets waar ook mevrouw Creyf achterstaat, denk ik – een uitzondering toe te laten op het verbod van de wet op koppelverkoop, om toe te laten dat jongeren die een verzekering nemen bij dezelfde verzekeraar als hun ouders eventueel een gunstige behandeling krijgen.

Dat zijn allemaal pistes die moeten worden onderzocht. Mijn eerste politieke prioriteit was echter op korte termijn – voor het eind van dit jaar – betaalbare autoverzekeringen voor jongeren te garanderen, en te verhinderen dat oudere chauffeurs zonder reden uit de verzekering worden gegooid, want dat is een tweede onderdeel waarover men niet spreekt. Alle statistische gegevens tonen aan dat oudere chauffeurs een goed risico zijn voor de verzekeringsmaatschappijen.

Op het laatste onderdeel, de overstromingsverzekering, kom ik later terug in het kader van een interpellatie.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat wij onmiddellijk overgaan tot de interpellaties van de heer Schoofs en mevrouw Creyf.

01.45 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mogelijks is dit de kortste interpellatie in de geschiedenis van het Parlement. Mijn interpellatie luidt als volgt: "Waarom antwoordt minister Moerman op mijn vraag naar de toedracht van uitspraken die minister Van den Bossche heeft gedaan?"

01.45 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Pour quelle raison Mme Moerman répond-elle à ma question relative aux déclarations de Mme Van den Bossche?

De **voorzitter**: Dat was inderdaad een heel korte interpellatie. Mevrouw de minister, ik merk dat u wenst te antwoorden.

01.46 Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, deze interpellatie handelt niet over de grond van de zaak maar is puur formeel.

01.46 Fientje Moerman, ministre: Mme Van den Bossche m'a demandé de la représenter.

Het antwoord is eenvoudig, mijnheer Schoofs. Ik antwoord omdat mevrouw Van den Bossche mij gevraagd heeft haar te vertegenwoordigen voor beide interpellaties. Dat is misschien het kortste antwoord uit de geschiedenis van het Parlement.

01.47 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik stel voor mijn interpellatie opnieuw te richten tot minister Van den Bossche. Het gaat immers over haar uitspraken en niet die van mevrouw Moerman.

De **voorzitter**: Mijnheer Schoofs, het staat u volgens het Reglement vrij uw interpellatieverzoek opnieuw in te dienen.

01.48 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het gaat inderdaad over de natuurrampenverzekering. Collega Baeke heeft het daarnet ook al even aangekaart.

Bij de bespreking van de beleidsnota verklaarde de minister van Economie de wet op de natuurrampen te willen aanpassen. Ze wil de wet verruimen en voor iedereen verplicht maken. Vanuit haar horizontale bevoegdheid wil de minister van Consumentenzaken het voorstel van minister Moerman nog eens goed bekijken. De minister van Consumentenzaken, mevrouw Van den Bossche, vindt onder meer dat er te veel solidariteit is in de voorstellen van minister Moerman.

Minister Van den Bossche vraagt zich af of iemand die op de tiende verdieping woont, moet betalen voor een overstromingsverzekering. Minister Moerman daarentegen houdt voet bij stuk en wil het risico overstroming uitbreiden tot alle natuurrampen zoals in het oorspronkelijk voorstel-Picqué bepaald. Zij wil iedereen laten meebetalen via de brandverzekering zoals het ook stond in het oorspronkelijke voorstel van minister Picqué.

Minister Moerman kreeg voor haar opstelling de steun van haar partijvoorzitter en minister Van den Bossche kreeg de steun van de fractieleider in de Kamer, de heer Van der Maelen. Ook de collega's Baeke en Roppe van het sociaal progressief alternatief zien een verplichte verzekering tegen natuurrampen niet zitten. Met andere woorden, de socialistische en de liberale partijen zijn het weer niet eens. Dit is niet het eerste voorstel waarover zij het niet eens zijn.

Dat het een slechte wet was, wist eigenlijk iedereen vorig jaar toen zij werd goedgekeurd. Zowel de verzekeraars als de consumentenorganisaties waren ontevreden. Iedereen wist ook dat de piste die de regering had gekozen, namelijk via het afbakenen van risicogebieden in overleg met de gewesten, het gevaar inhield dat er nooit wat van zou komen. Ondertussen zijn we een jaar verder en moeten de mensen in geval van overstroming het nog altijd stellen met het traag werkend en slechts matig vergoedende rampenfonds. Het is nodig dat de regering terug werk maakt van een efficiënte regeling, dat ze een coherent standpunt inneemt en dat ze snel de noodzakelijke beslissingen neemt.

Mevrouw de minister, u hebt in de commissie gezegd dat u nog twee pistes blijft bewandelen. Enerzijds bent u de uitvoerende macht en moet u de wet zoals ze tijdens de vorige legislatuur is goedgekeurd, uitvoeren. Daarom is er verder overleg met de gewesten over de afbakening van de risicogebieden. Anderzijds zegt u dat de goedgekeurde wet eigenlijk onuitvoerbaar is. Eigenlijk bent u nog voorzichtig omdat u gewezen PS-minister Picqué nog een beetje moet ontzien, maar vooral omdat u premier Verhofstadt nog wat moet ontzien die deze slechte wet door de strot van het Parlement heeft gedrukt omwille van de verkiezingen en omdat hij in een onbewaakt moment had gezegd dat er een nieuwe natuurrampenwet zou komen voor het einde van het jaar. Minister Picqué was het daar niet mee eens en heeft

01.47 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Dans ce cas, je déposerai une nouvelle demande d'interpellation.

01.48 Simonne Creyf (CD&V): Dans sa note de politique, la ministre de l'Economie dit vouloir élargir le champ d'application de la loi sur l'assurance contre les catastrophes naturelles. Mme Van den Bossche estime que Mme Moerman va trop loin. Toutes deux sont soutenues par leur président de parti. Voilà qui démontre une nouvelle fois que les socialistes et les libéraux ne sont pas sur la même longueur d'ondes!

Mme Moerman souhaite étendre le type de catastrophes à assurer. Elle estime que tout le monde doit cofinancer cette opération par le biais de l'assurance incendie, ce que préconise la proposition de M. Picqué.

La loi adoptée l'année dernière est une piètre loi. Nul ne l'ignore, même pas Mme Moerman. Les zones sinistrées doivent être délimitées en concertation avec les Régions. Si la ministre de l'Economie discute actuellement avec les Régions, elle laisse entendre prudemment que la loi n'est pas bonne. Mme Moerman prépare-t-elle un nouveau projet de loi? Quand sera-t-il prêt? Que contient-il, comment le financement sera-t-il assuré et comment la solidarité sera-t-elle organisée?

de wet zodanig afgezwakt, met het gevolg dat we kennen.

Mevrouw de minister, u zegt dat u nog even bezig bent met het uitvoeren van de vorige wet. Wellicht moet u dat doen om uw collega's en premier Verhofstadt te sparen, terwijl u ondertussen werkt aan een nieuw ontwerp. Ik denk dat u daar inderdaad mee bezig bent.

Naar verluidt zijn de socialisten het niet eens met het nieuwe ontwerp. Mocht er echter ondertussen iets gebeuren, staan de mensen wel in de kou.

Mevrouw de minister, graag kreeg ik een eenduidig standpunt van de regering. Bestaat er een timing voor het nieuwe wetsontwerp zodat we de mensen een perspectief van een redelijke schadevergoeding kunnen bieden in geval van natuurrampen? Graag kreeg ik meer duidelijkheid over de inhoud van het nieuwe ontwerp. Hoe zal de financiering ervan worden uitgewerkt? Hoe zal de solidariteit worden georganiseerd?

01.49 Minister **Fientje Moerman**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik antwoord namens de beide ministers.

Ten eerste, de wet van 21 mei 2003 betreffende de overstromingsverzekering voor eenvoudige risico's wordt door iedereen - mevrouw Creyf heeft daar terecht op gewezen -, zowel verzekeraars, makelaars als consumenten bestempeld als een slechte wet omdat de wet onuitvoerbaar en onwerkbaar is. Ik zal beide aspecten toelichten.

De wet is onuitvoerbaar, althans op korte en middellange termijn. Waarom? De risicozones waarbinnen de verplichte verzekeringsdekking geldt moeten worden afgebakend door de Gewesten. De Gewesten moeten eerst overeenstemming bereiken over de aan te wenden criteria om de risicogebieden in kaart te brengen. Op 8 oktober heeft een vergadering terzake met de Gewesten plaatsgevonden. Vorige week vrijdag, 12 december, heeft een tweede vergadering plaatsgevonden. Die vergaderingen hebben uitgewezen dat - het eufemisme van de eeuw - het geen gemakkelijke klus is.

Elk Gewest vertrekt vanuit zijn eigen benadering en zijn eigen basisfilosofie. Dat betekent in het geval van het Vlaamse Gewest dat er geen kaarten zullen zijn vóór 2005. Zij hebben nu een aantal kaarten binnengebracht waaraan ze reeds tien jaar werkten en die dus niets te maken hebben met een afbakening in de zin van de wet. Ze bieden echter wel relevante informatie over potentiële overstromingsgebieden. Ik zal daarover straks meer vertellen. De kaarten zoals vereist in de zin van de wet zullen er pas zijn op 1 januari 2005. Het Waalse Gewest spreekt van 1 januari 2006. Ik zou cynisch kunnen zijn en zeggen dat ik naar het KMI zal telefoneren, dat is toch een federale wetenschappelijke instelling, om te vragen dat het tot dan niet regent.

Er is echter nog een ander probleem. Beide Gewesten hanteren andere criteria. Het Waalse Gewest werkt op het niveau van het kadaster, dus perceelsgewijs. Het Vlaamse Gewest werkt met zones op een schaal die tien keer groter is dan die van het kadaster. Herinnert u zich de problematiek van het VEN in Vlaanderen?. Dat betekent dat, als men een lijn trekt om een zone af te bakenen, en het lijntje is iets te dik gezien de schaal van de kaart, men meteen in een risicogebied ligt terwijl men er eigenlijk niet in hoeft te liggen. Als we het op die manier doen, kan ik u op een papiertje geven dat we ontelbare betwistingen zullen krijgen, net zoals onze Vlaamse collega's meemaakten bij de afbakening van de VEN-gebieden.

01.49 **Fientje Moerman**, ministre: Je réponds également au nom de la ministre Van den Bossche.

L'application de la loi du 21 mai 2003 pose, en effet, de réels problèmes. L'obligation de délimiter les zones sinistrées en concertation avec les Régions entrave la mise en œuvre de la loi à court et à moyen terme.

Les deux Régions privilégient chacune une approche différente, la Wallonie se fondant sur le cadastre, la Flandre sur une échelle dix fois supérieure. Par ailleurs, la Flandre ne disposera pas de cartes avant 2005 et, en ce qui concerne la Wallonie, ces cartes se feront même attendre jusqu'au 1er janvier 2006. La bi ne peut donc entrer en vigueur avant cette date. La Flandre compte 72.000 hectares de zone inondable potentielle dont 6.200 hectares sont situés dans des zones habitables où résident quelque 250.000 personnes. Il s'agit donc d'un véritable problème de société.

Donc, il m'est impossible de prendre un arrêté royal avant le 1er janvier 2006. Jusque-là, il faudra appliquer l'ancienne réglementation prévoyant la couverture par le Fonds des Calamités même si elle n'est pas ce qu'elle devrait être.

A court terme également, la loi du 21 mai 2003 est inopérante parce qu'elle prévoit que seules les aens

Ik heb nog interessante informatie uit die kaarten gehaald. Ik kan u enkel informatie met betrekking tot Vlaanderen geven, aangezien er voor Wallonië nog geen kaarten zijn. Tweeënzeventigduizend hectaren in Vlaanderen zijn potentieel overstromingsgebied. Daarvan is, en ik citeer uit het hoofd, ongeveer 6.200 hectaren woongebied. Dat zou betekenen dat daarin naar schatting 60.000 tot 80.000 woningen liggen.

Daarbij wordt enerzijds rekening gehouden met de gezinsverdunding en anderzijds met het feit dat alleenstaanden minder vaak in huizen wonen. Als men een gemiddelde neemt van drie of vier personen per huis, komt men tot een kwart miljoen personen in Vlaanderen die hierdoor worden getroffen. Bij dergelijke hoeveelheden spreekt men meestal over een maatschappelijk probleem.

Concreet betekent het feit dat er geen kaarten zijn in Vlaanderen vóór 1 januari 2005 en niet in Wallonië vóór 1 januari 2006, dat de wet niet in werking kan treden vóór 1 januari 2006 – als de deadlines worden gehaald –, want ik kan pas een koninklijk besluit om de wet in werking te laten treden, nemen nadat de gewesten de zones volgens dezelfde criteria hebben afgebakend. Tot die datum, ervan uitgaand dat de datum wordt gehaald, is er geen wet. Er is wel een wet gepubliceerd, maar ze is niet uitvoerbaar. Voor alle praktische doeleinden, voor de mensen die daarvan gebruik moeten maken, is er geen bescherming en is er dus de oude regeling met de beperkte dekkingen van het rampenfonds. De dekkingen van het rampenfonds zijn niet groot en in tegenstelling tot wat mevrouw Baeke wil – ik zou dat ook wel willen –, werkt het rampenfonds misschien niet zo efficiënt als het zou kunnen werken.

Ten eerste, op korte en middellange termijn is de wet onuitvoerbaar. Ten tweede, de wet is onwerkbaar. Waarom? Omdat ze alleen de mensen verplicht die in een risicogebied zijn gevestigd, om een dergelijke verzekering aan te gaan. Alleen voor wie het risico het meest schrijnend is, moet zich dus verzekeren. Dat noemt men in de verzekeringen de antiselectie. Alleen beslechte risico's moeten zich verzekeren, met als gevolg dat de premies die zullen worden aangerekend, bijzonder hoog zullen zijn en dikwijls – sommige bronnen hebben het over 4% - onbetaalbaar voor de betrokkenen.

Een dergelijke regeling is tot mislukken gedoemd, omdat – zoals u weet – de verzekering een in wezen op solidariteit gestoeld systeem is, dat maar kan voortbestaan als een voldoende aantal en voldoende homogene risico's ter verzekering worden aangeboden, zodat zij compenseerbaar zijn ingevolge statistische wetten.

Men zoekt in ons land al meer dan 10 jaar naar een oplossing voor het probleem van de rampenverzekering, sinds een van mijn voorgangers, ik geloof in het jaar 1992, vroeg aan de Commissie voor Verzekeringen om te onderzoeken welke risico's die gedekt worden door het Rampenfonds verzekeraar zouden zijn. Niemand die van enige goede wil is en aandacht heeft voor zijn schadelijdende medeburgers – dat zijn er heel wat geweest in de laatste 10 jaar ingevolge stormen, overstromingen en aardbevingen –, zal ontkennen dat dit lang genoeg heeft geduurd. Hopelijk zal niemand die van enige goede wil is, tegenspreken dat er eindelijk een definitieve oplossing voor dit probleem moet worden geboden. De wet van 21 mei 2003, hoe onvolmaakt ook, kan hieraan ten grondslag liggen. Ik wil die wet aanpassen in het voordeel van iedereen, zodat ze werkbaar en uitvoerbaar is op korte termijn.

De oplossing op korte termijn is afhankelijk van de politieke wil die ik hiervoor in het Parlement zal vinden. Mevrouw Creyf, men zal mij echter in een deval kunnen verwijten dat ik noch op het vlak van een werkbare

qui vivent dans une zone à risque doivent obligatoirement s'assurer, ce qui aboutira nécessairement à des primes élevées, voire prohibitives.

On tente depuis dix ans de mettre en place une assurance contre les catastrophes naturelles. Ça suffit! La meilleure solution me semble dès lors consister à adapter la loi existante et à la rendre applicable. La réussite de cette entreprise dépendra de la volonté politique manifestée au Parlement. Mais nul ne pourra me reprocher de ne pas avoir fait tout ce qui était en mon pouvoir.

Ma proposition consiste à étendre le champ d'application de l'assurance à toutes les catastrophes naturelles et à l'intégrer dans l'assurance-incendie. Celle-ci n'est pas obligatoire mais 80% des gens en ont souscrit une. Je pense qu'il s'agit là d'une technique d'assurance saine : ceux qui paieront auront au moins l'avantage d'être assurés contre tous les types de calamité.

La loi du 21 mai 2003 prévoit d'ailleurs qu'un bureau de tarification trouvera une couverture d'assurance pour les risques qui n'en trouvent pas et que les frais qui en découlent seront répercutés sur tous les assureurs qui proposent une assurance incendie. Dans ce cas, le citoyen ordinaire paye également, sans toutefois rien percevoir en retour.

Ma proposition ne prévoit pas que tous les assurés payent la même prime. La solidarité ne joue que dans une mesure limitée, c'est-à-dire suffisamment pour que les primes restent abordables. Il est possible que les tarifs augmentent en moyenne de trois euros par million assuré. Les "bons risques" payeront moins, les mauvais davantage.

Le Fonds des calamités est maintenu et intervient pour les montants qui dépassent le plafond assuré. La loi du 21 mai 2003 limite du reste l'intervention du Fonds des

oplossing, noch op het vlak van mijn niet aflatende pogingen om de bestaande wet uit te voeren, niet alles heb gedaan wat in mijn macht lag om te proberen het probleem daadwerkelijk op te lossen. Mijn initiatief bestaat er inderdaad in de verzekering uit te breiden tot alle natuurrampen – overstromingen, aardbevingen, aardverschuivingen, grondverzakkingen, windhozen, stormen, het overlopen van rioleringen – en te veralgemenen tot elke burger die een brandverzekering aangaat. Die is niet verplicht, maar 80% van de mensen heeft er een.

calamités aux personnes qui résident dans une zone inondable, ce qui peut conduire à des situations très indésirables.

Op die manier keert men terug tot een gezonde verzekeringstechnische aanpak van de problematiek. Betekent dit dat die heer op de tiende verdieping - ik zou willen vragen of hij vanavond op de achtste verdieping mag wonen, want ik ben die heer op de tiende verdieping beu - betaalt voor de mensen die met hun voetjes in het water zitten? Ik wil ook wijzen op de demagogische argumenten die om god weet welke reden in dat verband worden gebruikt: dat men het geërfd heeft, het goedkoop gekocht heeft, daar wil wonen, dat wetens willens heeft gedaan, enzovoort. Er zijn in Vlaanderen blijkbaar een kwart miljoen idioten die met hun voeten in het water gaan wonen of er zijn een kwart miljoen rijkards in Vlaanderen die wetens willens in zo'n gebied in een chic huis gaan wonen. Ik denk dat we voor een maatschappelijk probleem staan.

We moeten dus terug naar een verzekeringstechnische aanpak van de problematiek. Iedereen wordt onderworpen aan de genoemde risico's en de heer op de achtste verdieping zal ook verzekerd zijn voor algemene natuurrampen. Als er een grondverzakking is en die heer zijn appartement komt scheef te hangen dan zal hij gedekt zijn, wat nu niet het geval is want nu geldt de dekking alleen voor overstromingen ook al betaalt hij wel mee. In de bestaande wet van 21 mei, die ik moet uitvoeren, wordt immers bepaald dat de onverzekerbaren via de techniek van het Tarificatiebureau, zoals we dit kennen in de autoverzekering, een verzekeraar krijgen toegewezen die hun een polis geeft aan een vastgesteld, zeer hoog maar misschien wel betaalbaar tarief. Die groep van slechte risico's wordt dan omgeslagen over alle verzekeraars die in de sector van de brandverzekeringen actief zijn. Met andere woorden, de heer op het achtste is onder de bestaande wet ook solidair, alleen weet die heer dat niet. Ik denk dat de solidariteit in mijn voorstel op een openlijke manier speelt. Bovendien krijgen zij die solidair zijn hiervoor iets in de plaats.

Mevrouw Baeke, er is geen sprake van dubbele solidariteit omdat er verschillende manieren zijn om dit te organiseren. Men kan het systeem toepassen dat in Frankrijk wordt gebruikt. In Frankrijk zijn de waarborgen, de premie en de franchise voor iedereen gelijk, onafhankelijk van het risico.

Het is niet omdat men een verzekering verplicht maakt dat daarom de premie voor iedereen gelijk is. Een autoverzekering is ook verplicht, maar de brokkenmakers betalen veel meer dan iemand wiens bonus-malus op het laagste peil en die in geen twintig jaar een ongeluk gehad heeft. Dat zal ook hier spelen. Die solidariteit speelt voor een stukje, maar ze speelt eerder verzekeringstechnisch dan dat ze onoverkomelijke hinderpaal moet vormen voor het betalen van de premie. De verzekering moet op die manier betaalbaar zijn voor iedereen en een stijging van de gemiddelde brandpremie met drie euro per verzekerd miljoen zou inderdaad kunnen. Dat is volgens mij echter de gemiddelde premie, slechte en goede risico's door elkaar. Dat is volgens mij geen onoverkomelijk bedrag.

Ik ben ervan overtuigd dat als de politieke wil bestaat om dit probleem effectief te reäelen. dit volaens de bovenstaande principes – over de

modaliteiten kunnen we altijd praten – zal moeten gebeuren.

Mevrouw Baeke, ik antwoord nu specifiek op uw vraag in het begrotingsdebat. U zegt dat de solidariteit nu twee keer speelt omdat het Rampenfonds er ook nog is. Dat is ook in de huidige wet zo. In de huidige wet blijft het Rampenfonds ook bestaan. Wat is precies de rol van het Rampenfonds? Dat is tussenkomen boven de verzekerde plafonds. Er zijn immers plafonds. Men kan daar ook andere systemen voor bedenken? maar ook in de huidige wet blijven de twee naast elkaar bestaan.

Ter afsluiting, men moet de mensen de volledige waarheid durven zeggen want niet iedereen leest 's morgens het "Belgisch Staatsblad" op zijn computer. In de wet van 21 mei 2003 worden in de toekomst de tussenkomsten van het Rampenfonds beperkt tot de risicogebieden zoals ze afgebakend dienen te zijn. Als u buiten zo'n risicogebied woont en u hebt niet vrijwillig een verzekering tegen overstroming onderschreven - ik spreek in de context van de huidige wet, beperkt tot overstromingsrisico's – en op een dag komt het water uit uw riolen naar boven – dat is een risico dat nu al in de wet zit - dan kunt u geen beroep meer doen op het Rampenfonds. Immers, in de wet van 21 mei zijn de tussenkomsten van het Rampenfonds voortaan beperkt tot de risicogebieden. Heel wat mensen zullen dus te goeder trouw buiten de risicogebieden wonen waar het risico uiteraard beperkter is – al kan er zich overal een overstroming voordoen - maar als het water uit de riolen komt – en ik kan u een aantal plaatsen tonen waar dat geregeld voorkomt, ook buiten risicogebieden – en u hebt geen overstromingsverzekering onderschreven, dan kunt u, in de context van de huidige wet, het Rampenfonds niet meer invoeren want het komt niet meer tussen.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat ik uitgebreid genoeg heb geantwoord op de interpellatie van mevrouw Creyf aan mij en mijn collega evenals op de bemerkingen van mevrouw Baeke tijdens het begrotingsdebat.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw de minister. Wenst nog iemand een toelichting te geven?

01.50 Simonne Creyf (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ten eerste, voor de meerderheid heeft de oppositie natuurlijk altijd ongelijk. Nu, na zo een lange periode, ben ik blij dat ik alles wat de oppositie heeft ingebracht tegen de wet eindelijk hoor herhalen door de minister. Zij zegt immers dat de wet onuitvoerbaar en onwerkbaar is. We hebben dat uitspreken herhaald en daarbij allerlei voorbeelden en situaties gegeven. Ik ben blij dat wij uiteindelijk gelijk hebben gekregen. Ons toenmalig verzet tegen de wet is niet louter een spel van meerderheid tegen oppositie geweest. Wij waren werkelijk overtuigd dat het een heel slechte wet was.

01.50 Simonne Creyf (CD&V): Je me félicite d'entendre Mme Moerman invoquer tous les arguments que nous avons opposés à l'époque à l'adoption de la loi du 21 mai 2003. La preuve est ainsi faite que notre opposition n'était pas de pure stratégie politique mais portait sur la teneur de cette loi de piètre qualité.

Ten tweede, wat de toekomst betreft, zegt de minister dat alles zal afhangen van de politieke wil. Dat denk ik ook. Het zal opnieuw niet van ons afhangen. De oppositie zal slechts mogen toekijken wat er gebeurt. Ik hoop niettemin dat de meerderheidspartijen uiteindelijk een compromis en een goede oplossing zullen vinden in het belang van iedereen, zodat de mensen bij een toekomstige overstroming goed verzekerd zullen zijn en niet opnieuw alle ellende moeten meemaken die sommigen in het verleden reeds hebben meegemaakt. Deze grote verantwoordelijkheid rust op de meerderheidspartijen, die het op dit ogenblik blijkbaar niet eens zijn.

De fait, tout dépend de la volonté politique. Dans l'intérêt de tous, la majorité doit rapidement mettre un terme aux dissensions manifestes en son sein et s'entendre sur une solution adéquate.

De **voorzitter**: Het incident is daarmee gesloten. Dan kunnen we voortgaan met de bespreking van de beartina. Ik nodia de heer Desevn uit om het woord te voeren. Ensuite, ce sera le tour de Mme Leieune et de

M. Boukourna pour la discussion sur le département des Affaires étrangères.

Nous entamons la discussion du secteur "Relations extérieures".
Wij vatten de bespreking aan van de sector "Buitenlandse Zaken".

01.51 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, beste collega's, het is goed dat we vanavond op dit late uur, in de plenaire vergadering toch nog eens uitgebreid mogen terugkomen op de begroting van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking want de bedenkingen en de waarschuwingen die door onze fractie werden geuit bij de voorstelling van de beleidsnota's blijken immers terecht te zijn. Het is spijtig dat we daarvoor vanavond geen minister in ons midden hebben, maar ik veronderstel dat de staatssecretaris na onze uiteenzettingen op alle vragen zal antwoorden. Gaat de staatssecretaris daarmee akkoord, want het gaat vooral over het deel Ontwikkelingssamenwerking in deze uiteenzetting?

Als de kritiek van ons komt, van de negatieven, van de oppositie of van de verzuurden – zoals we soms door de meerderheid worden afgeschilderd – dan kan het in uw ogen allemaal ongeloofwaardig lijken. Het is alsof we weer spijkers op laag water zoeken, enzovoort. We kennen deze klassieke kritieken die al lang geen indruk meer maken en die een beetje de klassieke paarse inleiding zijn geworden op onze uiteenzettingen en replieken, maar we blijken niet alleen te staan met deze kritiek. Dat is toch een belangrijk punt. Ook het door de liberalen en socialisten verguisde middenveld – helaas veeleer verguisd in daden dan in woorden – heeft striemende kritiek op de begroting van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking.

Mijnheer de staatssecretaris, ik weet niet of u het zich herinnert, want u was waarschijnlijk niet aanwezig bij de bespreking van de beleidsnota, maar wij hebben toen duidelijke bedenkingen geformuleerd over de integratie van het budget voor Ontwikkelingssamenwerking in de begroting van Buitenlandse Zaken. Dat is toch een zeer heikel punt omdat de transparantie daar moeilijk te vinden is en het voor ons een beetje een cryptische begroting is, waarvan sommigen volks plachten te zeggen dat een kat er zijn jongen niet in vindt. Dat is toch wel een serieus probleem dat wij hier even onder de aandacht willen brengen.

Wij hebben toen al gezegd dat de integratie van het budget voor Ontwikkelingssamenwerking in de begroting van Buitenlandse Zaken en de integratie van het budget voor noodhulp en conflictpreventie in de begroting van Buitenlandse Zaken zeker geen goede signalen zijn om de eigenheid van Ontwikkelingssamenwerking te behouden. Ondanks de goede voornemens van de minister zit hier heel wat conflictpotentieel ingebakken, niet alleen conflicten in de landen waarmee wij wensen samen te werken, maar ook heel wat conflicten in de regering.

Ondanks de goede voornemens van de minister bevat dit plan heel wat conflictpotentieel, niet alleen conflicten in de landen waarmee we wensen samen te werken maar ook heel wat conflicten binnen de regeringen. CD&V vreest dat dit zwaar zal wegen op daad- en slagkracht van onze ontwikkelingssamenwerking op het terrein en met onze partners.

Het gevoerde beleid zal uitwijzen in welke mate ontwikkelingssamenwerking afhankelijk zal worden van de politiek van de minister van Buitenlandse Zaken. Dit is een heikel punt. We vragen ons af in welke mate de minister nog zelf een keuze kan maken in het beleid dat hii voert en nog meester is over de eiden agenda. De

01.51 Roel Deseyn (CD&V): Tout comme la société civile, nous nous interrogeons sur l'intégration au budget des Affaires étrangères du budget de la coopération au développement et du budget consacré à l'aide d'urgence et à la prévention des conflits. Cette mesure va conduire à une situation financière inextricable et générer de nombreux différends, au sein du gouvernement et avec nos partenaires étrangers. L'efficacité de la coopération belge au développement va en souffrir. Il faudra voir dans la pratique dans quelle mesure l'influence exercée par le ministre des Affaires étrangères sur la coopération au développement va augmenter, mais je ne suis pas rassuré.

Le secteur de la coopération au développement procède à la même analyse critique. Selon l'organisation 11.11.11, l'augmentation du budget n'est que la conséquence d'une opération de maquillage budgétaire. L'augmentation résulte de transferts d'autres départements.

La note de solidarité du gouvernement précise que le budget total pour la coopération au développement dans notre pays s'élève à quelque 1,3 milliard d'euros. Le budget du département de la Coopération au développement se monte à 847 millions d'euros. Ce chiffre n'exprime pas uniquement des dépenses de coopération au développement stricto sensu mais englobe aussi de très nombreux montants correspondant à d'autres départements.

Il est également illusoire de penser que les autres niveaux de pouvoir comme les Communautés, les Régions et les communes suppléent à la différence entre 847 millions et 1,3 milliard d'euros. En 2002, les Communautés et les Régions ont consacré 38.5 millions

berichten over interventies van Buitenlandse Zaken in Ontwikkelingssamenwerking maken duidelijk dat onze vrees terzake terecht is.

De kritiek wordt hard gemaakt door de sector zelf. Dat is belangrijk. Daarom wil ik deze kritiek van op dit spreekgestoelte duidelijk formuleren. Ik citeer uit de kritiek van 11.11.11 over de begroting 2004. Een eerste belangrijk feit is de stijging van ontwikkelingssamenwerking die alleen te wijten is aan inventieve begrotingstrucs. Dat men trucs toepast en make-up-operaties uitvoert om het budget te verschoonen in algemene zin is eigen aan een regering die haar huiswerk op een goede manier wil voorstellen. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat ontwikkelingssamenwerking een humane sector bij uitstek is waar de toepassing van dergelijke trucs moeilijk aanvaardbaar is. Deze trucs gaan al te zeer gepaard met lijden van mensen. Dat kunnen we niet aanvaarden.

Wat zijn de feiten? Het budget van Ontwikkelingssamenwerking stijgt niet. De stijging is alleen het gevolg van overschrijving van bepaalde middelen en gegoochel tussen budgetposten. De stijging is uitsluitend het gevolg van overschrijving van middelen van andere departementen op het budget Ontwikkelingssamenwerking. Het DGOS-aandeel stijgt lichtjes maar het totale budget kan onmogelijk stijgen omdat de bijdragen van andere departementen reeds verrekend zijn in dit budget.

Het DGOS-budget bedraagt voor 2004 847 miljoen euro. Dat budget vertegenwoordigt ongeveer 64% van het totale budget voor ontwikkelingssamenwerking. Volgens de solidariteitsnota van de regering – het is belangrijk om deze bron te vermelden – zou het totaal van de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking, als ook de uitgaven van andere departementen verrekend zijn, in 2004 zowat 1,3 miljard euro moeten bedragen. U merkt meteen een grote discrepantie in wat men middelen voor ontwikkelingssamenwerking noemt. Gaat het om 847 miljoen of 1,3 miljard euro? Daarom is het goed om die budgetten te analyseren als wij ons een reëel beeld willen vormen van wat de regering eigenlijk doet aan inspanningen op dit gebied. Veel uitgaven van andere departementen zijn echter al verrekend in de 847 miljoen euro.

Collega's, u zult misschien onterecht denken dat de 847 miljoen het pure deel is van de 1,3 miljard euro van onze inzet voor ontwikkelingssamenwerking. Helaas, ik moet u daarin ontgoochelen. Ik kan alleen maar vaststellen dat er al heel wat in de 847 miljoen euro zit verrekend die in de strikte zin weinig te maken heeft met wat men ontwikkelingssamenwerking zou kunnen noemen.

De Gemeenschappen en Gewesten en de gemeenten zullen de overige 500 miljoen niet kunnen leveren om aan een totaal van 1,3 miljard ontwikkelingssteun te geraken. Het verschil tussen 847 miljoen euro en 1,3 miljard euro zal niet gedekt worden door echte ontwikkelingshulp op andere niveaus zoals soms ten onrechte wordt gesuggereerd. Om u een idee te geven heb ik een aantal vrij ontnuchterende cijfers: in 2002 was de ontwikkelingssamenwerking van de Gemeenschappen en Gewesten goed voor 38,5 miljoen euro. Dat is ver verwijderd van die 500 miljoen euro die men soms wenst voor te stellen als een werkelijkheid.

De engagementen van de regering staan wel op papier, maar het is onduidelijk hoe zij die beloften zal waarmaken. Men heeft daarvoor een groeipad inzake ontwikkelingssamenwerking uitgetekend. Ik verwijs nogmaals naar de solidariteitsnota van de regering. Wij hebben in de commissie ook al verschillende keren gezegd dat men met de recente programmawet een kans heeft aemist om duidelijk te zeaen – ook aan

d'euros à la coopération au développement.

On ne voit pas clairement comment le gouvernement va respecter ses engagements. En effet, le ministre Verwilghen n'a que peu d'emprise sur son budget. Septante millions d'euros proviennent du portefeuille du ministre Michel. Quant au reste, le ministre Verwilghen n'est pas non plus seul à décider. Ainsi, les contributions du ministère des Finances au FMI et à la Banque mondiale transitent par la Coopération au développement.

Il en va de même pour les prêts d'Etat à Etat ainsi que pour les contributions à l'Organisation internationale pour les Migrations, aux organismes d'aide aux réfugiés, à la prévention des conflits et à l'aide d'urgence, qui relèvent pourtant de la compétence d'autres ministres. J'appelle le ministre Verwilghen à défendre le budget de la Coopération au développement. En effet, toute l'opération semble viser à rendre superflu le ministre de la Coopération au développement.

Il est impossible de concrétiser les engagements pris dans la note de politique générale. Le budget réel consacré à l'aide bilatérale, que le ministre affirme pourtant vouloir renforcer, est en baisse car l'augmentation provient des budgets des prêts d'Etat à Etat.

La confusion règne en ce qui concerne les budgets pour le Congo.

Les budgets de la coopération indirecte ont été revus à la baisse au détriment des ONG. Une telle mesure est en contradiction avec les promesses du ministre. Désormais, les ONG ne constituent plus que des instruments de coopération bilatérale. On ne voit pas clairement ce qu'elles peuvent attendre. On ne peut bien fonctionner que si l'on sait de quels budgets l'on dispose et cela vaut aussi pour les ONG. L'agenda du ministre des Affaires étrangères semble dicter la conduite des opérations.

de mensen die een hart voor het Zuiden en voor andere partnerlanden hebben – dat wij het ditmaal wettelijk zullen verankeren om tot die 0,7 miljard te komen op een liefst zo kort mogelijke termijn. Het is een gemiste kans.

Het is nog des te erger dat het allerminst duidelijk is waarvoor het bestaande budget zal gaan dienen. Ik heb daarover vanmorgen nog geïnterpelleerd in de commissie. Ik moest vaststellen dat er weinig antwoord komt op onze terechte bezorgdheid over wat werkelijk voor ontwikkelingssamenwerking in de begroting is ingeschreven. Dat wordt dan nog gebruikt voor het onderhoud en het uitbouwen van echte diplomatieke posten, bijvoorbeeld in Latijns-Amerika en dit heeft eigenlijk weinig te zien met coöperatie.

Een duidelijke eis is verduidelijking over de rest van het budget om het totaal van 1,3 miljard te halen. Waar komen die middelen vandaan, mijnheer de staatssecretaris?

Ten tweede. De regering moet ontwikkelingssamenwerking overlaten aan de bevoegde minister. Wat zijn de feiten? Minister Verwilghen heeft weinig zeggenschap over het eigen budget. Van het budget van 847 miljoen euro dat hij voorstelt als budget voor Ontwikkelingssamenwerking, komt 70 miljoen euro uit de portefeuille van minister Michel, onder meer voor personeels- en werkingskosten. Zelfs over de resterende 767 miljoen euro heeft de minister geen autonome beheersbevoegdheid. Het is duidelijk dat de speelruimte van de minister wel bijzonder beperkt is.

Het verhaal houdt echter niet op met 767 miljoen euro. Waarover kan de minister nog beschikken, rekening houdend met de internationale bijdragen en verplichtingen? De bijdragen aan het HIPC-programma van de Wereldbank en het IMF, bedragen 5 miljoen euro. Deze middelen zijn afkomstig van het departement Financiën, maar worden eigenlijk geparkeerd op het budget van Ontwikkelingssamenwerking. Dat zou nog niet zo erg zijn, mocht de minister ook enige inspraak hebben in de beheersorganen van de internationale instanties, waarvoor wij trouwens ook al hebben gepleit. Eigenlijk ontsnappen deze middelen aan de politieke controle en gedeeltelijk ook aan de politieke verantwoordelijkheid van de bevoegde minister.

Ook de leningen van Staat tot Staat zitten in dat budget. Zij zijn goed voor 21.280 euro. Ook dat komt van Financiën en is werkelijk een geparkeerd bedrag. De bijdrage aan de internationale organisatie voor migratie van 602.000 euro komt, hoe nobel de zaak ook mag zijn, eigenlijk van Buitenlandse Zaken en wordt daar ingeschreven. Dit valt dus niet onder de autonome bevoegdheid van de minister.

Voorts worden nog heel wat cijfers opgegeven die fracties zijn van het budget van 767 miljoen. Bijdragen aan instellingen die de bescherming van vluchtelingen tot doel hebben zijn ook goed voor 757.000 euro en komen van Buitenlandse Zaken. Conflictpreventie en noodhulp zijn samen goed voor 37 miljoen euro, eveneens afkomstig van Buitenlandse Zaken. Hoeveel spektakels werden al opgevoerd met het geld van conflicthulp en preventieve diplomatie? Telkens worden allerlei zaken gedeeltelijk afgeschoven op dit budget. Zeker de partners die actief zijn in die sector zijn daarmee het allerminst gebaat.

We kennen allemaal het voorbeeld van Le Petit Prince dat handenvol geld heeft gekost en dat men dan als ontwikkelingssamenwerking verkoopt. Dat heet dan preventieve diplomatie. Wij stellen daarbij een aantal vragen. Men zou beter wat meer uitleg verschaffen en wat meer transparantie bieden inzake de budjetten, zeker als we deraelike

En ce qui concerne la coopération au développement, nous avons toujours fait preuve de bienveillance à l'égard du gouvernement, et ce, également pendant la précédente législature. Les ONG étaient euphoriques à l'idée qu'un chevalier vert se voie offrir l'occasion de faire ses preuves. Cependant, le pape libéral du commerce extérieur tenait M. Boutmans sous son emprise et, à présent, le ministre Verwilghen est placé sous la curatelle du ministre des Affaires étrangères. En son temps, le groupe CD&V avait mené une action en faveur du ministre Verwilghen, lorsque la Justice ressortissait encore aux compétences de ce dernier, sous le slogan "Sauvez Verwilghen". Nous allons vraisemblablement devoir réitérer cette action.

Par ailleurs, nous formulons des critiques à l'encontre du principe de l'aide non liée accordée à la coopération avec d'autres partenaires.

Le choix en faveur de l'énergie et de l'infrastructure comme infrastructure prioritaire ignore les besoins réels des pays en développement et est contraire à la loi sur la coopération internationale de 1999. De plus, un tel choix n'a aucun sens: des programmes d'énergie et d'infrastructure d'une telle envergure sont programmés au niveau européen. A cet égard, il serait d'ailleurs opportun de clarifier les rôles respectifs que peuvent jouer l'Union européenne et la Belgique.

En ce qui concerne le commerce mondial équitable, les intentions sont louables mais ne répondent que partiellement aux besoins réels des pays du Sud et des ONG. Aucune concertation n'est prévue sur l'OMC et le GATT, ni avec le secteur concerné, ni avec la société civile. Aucun effort n'est consenti pour rendre l'OMC plus transparent.

La note de politique ne dit mot d'instruments tels que le soutien d'un fonds pour la diversification

spektakels voor buitenlandse zaken beschouwen. Men weet dat er geen geld meer is voor het personeel. Men kon voorzien dat er problemen zouden zijn met de uitbetaling van de post Vergoedingen. Men zou beter wat meer vooruitziendheid aan de dag leggen dan over te gaan tot deze obscure trucs.

De bedragen worden wel allemaal op de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking ingeschreven, maar de beheersbevoegdheid blijft bij de andere bevoegde ministers. Dat is geen goede zaak. Onze democratie is daarmee volgens mij weinig gebaat. Met het gegoochel met cijfers strooit men de bevolking zand in de ogen en wordt de politieke verantwoordelijkheid, de bevoegdheid en het autonoom kunnen optreden van een minister onaanwijsbaar. Daarmee is niemand gebaat. Zelfs wanneer die bedragen dan enigszins aanrekenbaar zijn, moet de regering erkennen dat de stijging van het budget voor Ontwikkelingssamenwerking geen reële vermeerdering van middelen betekent, maar enkel een meer inventieve manier is om de begroting op te maken.

Ik doe een duidelijke oproep aan minister Verwilghen. Ik hoop dat de woorden goed doorklinken en terechtkomen waar ze moeten terechtkomen. Minister Verwilghen, verdedig het budget ontwikkelingssamenwerking! De kunstgrepen die in het huidige budget worden aangewend, zijn onaanvaardbaar. De hele operatie lijkt erop gericht de minister voor Ontwikkelingssamenwerking volstrekt overbodig te maken. Iedereen draagt zijn deel bij aan het budget en behoudt daarover de zeggenschap. De minister voor Ontwikkelingssamenwerking moet zich wapenen tegen de volgende begrotingsgesprekken en opnieuw zeggenschap krijgen over zijn budget. Wij denken dat het kwaad nu al voor een stuk geschied is. Een reparatie moet in deze legislatuur echter absoluut tot de mogelijkheden behoren. Mijnheer de minister, verdedig het budget voor ontwikkelingssamenwerking en zorg ervoor dat u zeggenschap krijgt over het budget waarop u recht hebt en waarvan u pretendeert dat het uw budget is.

Ten derde, de beloften uit de beleidsnota kunnen niet worden waargemaakt. Ik geef een concreet voorbeeld. Het budget voor bilaterale samenwerking daalt. Ik wil eerst iets zeggen over de bilaterale samenwerking en dan over de indirecte samenwerking. De stijging die schijnbaar wordt genoteerd, komt enkel door de overschrijving van leningen van Staat tot Staat, van Financiën naar het budget voor Ontwikkelingssamenwerking.

Dit is een vreemde constructie die eigenlijk alleen maar kan beschouwd worden als opsmuk, maar geen feitelijke verbetering inhoudt van onze ontwikkelingssamenwerking. Zonder die bijdragen bedraagt het bilaterale budget slechts 186.431.000 euro en niet 207.000.000 euro. Het operationele budget van de Belgische Technische Coöperatie daalt dan ook.

Haaks daarop staat natuurlijk de aankondiging dat minister Verwilghen de bilaterale samenwerking wilt versterken. Hij geeft dat ook aan in zijn beleidsnota. Het zijn mooie woorden, maar als men de cijfers bekijkt dan krijgt men een totaal ander beeld. Er bestaan bijvoorbeeld grote plannen omtrent Congo, zoals bijvoorbeeld de verdubbeling van het budget, want een vermeerdering van ongeveer 40 miljoen euro betekent. Uit de cijfers blijkt evenwel dat niet concreet werd voorzien in het budget en men kan niet aangeven waar men die keuzes zou maken in een beperkter budget.

Het budget voor de indirecte samenwerking daalt eveneens. Vooral de

des matières premières dans le cadre de la lutte contre la crise dans ce secteur. Il ne reste aucune trace de la taxe Tobin ou Spahn. Le CD&V demande aux autorités belges de plaider auprès de l'Union européenne et des institutions internationales en faveur de l'instauration de la taxe Spahn.

Nous devons en outre être plus attentifs à la lutte contre la criminalité financière, comme les opérations de blanchiment et les paradis fiscaux.

Il serait intéressant de promouvoir les produits issus du commerce équitable grâce à un traitement fiscal favorable. Les accises sur le café pourraient également être versées dans un "fonds du café" permettant d'aider véritablement les petits producteurs.

La position de négociation des pays en développement au sein des organisations internationales doit être absolument renforcée. L'Union européenne doit apporter sa pierre à l'édifice.

Le gouvernement pourrait accorder une aide supplémentaire au fonds de diversification des matières premières. La représentation belge auprès de la Banque mondiale et des banques régionales de développement doit désormais être assurée par un membre du gouvernement compétent en matière de Coopération internationale. Les engagements de la Belgique étant présentés comme un élément du budget de la Coopération au développement, le gouvernement doit être conséquent.

Je regrette que l'on sème la confusion en créant un amalgame entre toutes les institutions internationales.

La création d'une commission interparlementaire chargée d'examiner les conséquences de la mondialisation ne fait que différer les mesures concrètes. Le CD&V préconise la réforme des institutions internationales et souhaite que les directives économiques dans les zones de

NGO's worden getroffen. Het is goed om het vanuit de politiek ook op te nemen voor de NGO's en andere indirecte akkoorden. Zij hebben minder een boodschap aan de cijfers. Zij worden een beetje verblind door de mooie woorden. Men zegt dat men zijn best zal doen om de indirecte samenwerking te behouden. Het budget daalt in feite. Dat staat haaks op de beloften die de minister gemaakt heeft aan de NGO's en op de oproep voor meer samenwerking en overleg. Samenwerking en overleg moeten steeds gebaseerd zijn op een goede dialoog, op vertrouwen. Het maskeren van cijfers vormt zeker geen goede gespreksbasis. Het geeft zeker geen blijk van voldoende vertrouwen in de sector.

Minister Verwiltghen erkent bovendien de specifieke rol van de NGO's niet. Hij erkent ze niet, want in zijn beleidsnota roept hij op om constructief mee te werken aan het Belgische beleid. Op zich is dat natuurlijk positief als het een oproep tot dialoog is en een erkenning is van de specifieke rol die NGO's kunnen spelen. Het is echter zeker negatief als hij daarmee de NGO's wil reduceren tot een instrument van het bilateraal ontwikkelingsbeleid. De NGO's eisen terecht dat de minister hun autonomie erkent en dat hij zijn engagementen inzake budgetten nakomt.

Ook voor de NGO's geldt dat zij maar goed werk kunnen leveren als zij zicht hebben op de budgetten waarop zij kunnen rekenen. Dat is niet altijd evident, als men zaken aankondigt als verdubbeling van bepaalde budgetten, overhevelingen van budgetten en vermindering van budgetten, zonder dat dit allemaal duidelijk af te lezen is. De transparantie is weg. Men weet niet hoe het in de toekomst zal zijn en men maakt zich zorgen. Ik sluit mij volledig aan bij de eerste eis: vecht voor uw budget en zorg dat u er ook zeggenschap over heeft, mijnheer de minister. Geef meer uitleg, geef meer middelen voor de NGO's. Vertrouwen start met een transparant beleid waarin men de cijfers toelicht.

Hoe zal de minister zijn beloften in de beleidsnota waarmaken? Krijgen de NGO's garanties voor hun autonomie? Waaraan moeten NGO's zich in de toekomst verwachten? Onlangs hebben een aantal kamerleden rond het thema water in de wereld een delegatie van 11.11.11 kunnen ontvangen. De kamervoorzitter heeft hen ook een onderhoud toegezegd in januari. Ik denk dat wij met de minister uitgebreid moeten ingaan op deze problematiek om een correct beeld te krijgen van de cijfers, want nu is dit allerminst het geval. Dat is zeker niet goed voor de democratie en het maakt het de oppositie onmogelijk om haar werk te doen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, wij willen de goede intenties wel voor waar nemen, maar dan heeft iedereen recht op de waarheid en niet op een verborgen agenda van de minister van Buitenlandse Zaken. De politieke conclusie die wij moeten trekken uit die feiten en cijfers, is dat ontwikkelingssamenwerking teveel afhankelijk is van de agenda van de minister van Buitenlandse Zaken. Nu de staatssecretaris een volwaardig minister geworden is, vinden wij dat hij de plicht heeft om op zijn strepen te staan, dat hij meer inspanningen moet doen om zijn budget te bewaken en te verdedigen, en dat hij ervoor moet zorgen dat hij daarover autonoom bevoegd is.

Ik denk dat wij eigenlijk altijd al zeer welwillend zijn geweest tegenover de paars-groene regering vroeger en de paarse regering nu, wanneer ontwikkelingssamenwerking ter sprake kwam. Ook de NGO's leefden toen in een vorm van euforie, omdat een groene ridder zich uiteindelijk kon waarmaken op ontwikkelingssamenwerking, in het verleden het beleidsdomein bij uitstek van de groene partij. De liberale paus van buitenlandse handel had Boutmans echter in the pocket.

conflit soient contraignantes et assorties de sanctions. En outre, des mesures doivent être prises contre la spéculation monétaire.

Le gouvernement précédent a laissé passer de nombreuses occasions dans le domaine de la paix et l'actuel ne développe guère le point consacré à la mise en œuvre d'une politique de paix active. Comment peut-on d'ailleurs mener une politique de paix active si le budget consacré à la prévention des conflits ressortit aux Affaires étrangères?

Une application stricte de la loi sur les armes va à l'encontre de la défédéralisation de l'attribution des licences d'armes. Le concept d'éthique en matière de livraison d'armes diffère en Flandre et en Wallonie. Dans quelle mesure le ministre des Affaires étrangères maîtrise-t-il encore le contenu éthique de la politique étrangère? Il va devenir difficile pour la Belgique de mener une politique étrangère globale. Il incombe au ministre de la Coopération au développement de relancer le dialogue sur ce point.

Les droits de certains peuples risquent d'être restreints à la suite de l'octroi de garanties par l'Office du Ducroire et on constate même de graves violations des droits de l'homme. La politique que mène l'Office du Ducroire doit faire l'objet d'une réflexion fonda-mentale. Sur la base de quels critères sélectionne-t-il des projets?

Nous avons toujours approuvé le budget de la Coopération au développement parce que nous considérons que le principe en est bon et que les populations des pays en développement en retirent tout de même un avantage. Mais nous n'accordons pas beaucoup de crédit au ministre: il devra faire mieux que son prédécesseur et ce ne sera pas suffisant.

Vous faites l'éloge de notre belle image de marque à l'étranger. Mais on voit que vous n'avez jamais parlé à des chefs d'entreprise ou que vous ne lisez jamais la presse étrangère. Sur le papier, le budatet

Wat zien wij vandaag, na de jongste stembusslag: zelfs onder liberale excellenties dreigt de clash nu blijkt dat de minister van Ontwikkelingssamenwerking onder curatele staat van de minister van Buitenlandse Zaken. Wij vragen dus heel duidelijk dat minister Verwilghen met volledige zeggenschap en beslissingsbevoegdheid over zijn budget zou kunnen beschikken. U weet het of u weet het niet, maar in een recent verleden hebben wij als CD&V-fractie nog voor het domein Justitie een actie kunnen voeren met petjes "red Verwilghen". Wij zijn ervan overtuigd, jammer genoeg, dat wij dringend zo'n actie moeten herhalen. Klaar en duidelijk: "red Verwilghen."

Verder wil ik nog enkele punten opsommen die voor ons van cruciaal zijn in dit opzicht. Eerst zeg ik iets over de ongebonden hulp. Er wordt door de minister al wat in de richting gewerkt van gebonden hulp. Wij hebben, denk ik, terechte kritiek op het principe van ongebonden hulp. Het is een belangrijk en positief gegeven, maar dat tezelfdertijd koppelen aan samenwerking met andere partners doet heel wat vragen rijzen. Dat is een nogal schizofrene situatie, natuurlijk. Het kan aanleiding geven tot heel wat interpretatiemogelijkheden waardoor aan het uiteindelijke doel, te weten: de mensen in het Zuiden helpen, voorbijgeschoten wordt.

De invoeging van energie en infrastructuur als prioritaire structuren houdt geen rekening met de werkelijke noden van de ontwikkelingslanden. Bovendien is het in strijd met de wet op de internationale samenwerking van 1999 waarin alleen sprake is van basisinfrastructuur. Ik meen dat een degelijke bezinning zich daar opdringt om de juiste keuzes te maken. Wij mogen niet in bepaalde valkuilen lopen uit het verleden. Wij moeten voldoende kritisch zijn inzake de nieuwe mogelijkheden en de uitdagingen op het terrein, maar laten wij toch maar werken binnen het kader van de wet van 1999 en ervoor zorgen dat wij kunnen helpen bij het creëren van een goede basisinfrastructuur, veeleer dan voorwaarden op te leggen voor de bovenbouw, als ik het zo mag zeggen.

De keuze voor energie en infrastructuur heeft overigens geen enkele zin daar dergelijke grote energie- en infrastructuurprogramma's in het kader van de Europese Unie worden geprogrammeerd en uitgevoerd. Dat is toch ook wel een belangrijk punt waarover wij veel te weinig toelichting kunnen krijgen: wat is nu onze specifieke Belgische taak en welke taken worden waargenomen door de Europese Unie? Wij hebben er bij de voorzitter van onze commissie voor de Buitenlandse Zaken een paar keer op kunnen aandringen, en wij hebben gehoor gevonden, om themasessies te organiseren, een of twee keer per maand. Wat zien wij? Intussen zijn wij een aantal maanden bezig en hebben wij eigenlijk nog geen ontmoeting gehad waar wij ons met de commissie in een dergelijk thema kunnen verdiepen. De intenties waren zeer goed bij het begin van het parlementaire jaar, maar wij zien nu geen resultaten. Wij denken dat het ook de taak is van de regering om terzake mee een stukje het voortouw te nemen en ons beter te informeren, om beter te kunnen ageren op het terrein. Dat moet toch altijd de ultieme ambitie zijn van mensen die oprecht bezig zijn met ontwikkelingssamenwerking.

Wij willen in dat opzicht dan ook graag een alternatief aanbieden en duidelijk stellen dat ongebonden hulp moet worden gekoppeld aan de basisinfrastructuur, conform de wet op de internationale samenwerking van 1999. Wij zouden daarover heel graag uitgebreid discussiëren met minister Verwilghen.

Ik kom dan bij de eerlijke wereldhandel. Ik denk hierbij aan de volledige

a effectivement augmenté. A titre d'exemple, vous citez l'aide accordée à l'Institut Royal des Relations internationales mais cet institut se consacre exclusivement à des travaux d'étude, notamment dans le domaine de la défense.

Vous prononcez souvent le mot "éthique" mais les livraisons d'armes au Népal ont déjà montré à suffisance que ce terme n'a aucune valeur à vos yeux. Votre intervention n'était qu'un coup de pub pour le gouvernement et votre ministre. Quant à vos remarques me concernant, elles ne sont pas justifiées.

invulling van de ontwikkelingsagenda, de hervorming van het gemeenschappelijke landbouwbeleid en een tegemoetkoming aan globalisering voor bedrijven om te komen tot een eerlijke wereldhandel. Ik zou enkele kritieken willen formuleren. Ten eerste, er is sprake van goede intenties die evenwel slechts ten dele tegemoetkomen aan de werkelijke verzuchtingen van het Zuiden en de NGO's. Er wordt in geen enkel overleg voorzien omtrent de Wereldhandelsorganisatie en GATT met de betrokken sector of het maatschappelijk middenveld. Wij denken dat verschillende leden van deze meerderheid, ook collega Van der Maelen, zich daarover zorgen maken. Wij moeten des te meer waakzaam zijn zodat wij mee zijn als het gaat over internationale samenwerking en ontwikkelingssamenwerking in de ruime zin van het woord. Wij moeten mee zijn met de internationale structuren en kijken naar de verantwoordelijkheid die zij hebben opgenomen en hoe wij daarover in het Parlement kunnen discussiëren. Men plant geen inspanningen om de Wereldhandelsorganisatie transparanter en democratischer te maken. De werkzaamheden en besluiten van dit structureel internationaal niveau hebben zeer verregaande consequenties op het terrein. Wij moeten daar absoluut meer mee bezig zijn en wij hadden terzake uitspraken van de minister mogen verwachten.

Er werd weinig gesproken over instrumenten zoals bijvoorbeeld de ondersteuning van een grondstoffendiversificatiefonds om de grondstoffencrisis tegen te gaan. Dit werd ook niet opgenomen in de beleidsnota. Eerlijke handel en een eigen aankoopbeleid komen totaal niet aan bod. Er is ook totaal geen sprake meer van de Tobin- of Spahn-taks waarvoor velen hebben geijverd. Velen uit middenveldorganisaties en mensen die in de sector actief zijn, hebben ons als politici daarvoor gesensibiliseerd. Er wordt verwezen naar een parlementaire overleggroep. Ik wil even verwijzen naar wat er terzake is gebeurd in de Senaat. In de vorige legislatuur werd daarover een verslag opgemaakt in een parlementaire werkgroep.

Ik wil enkele zaken heel duidelijk stellen en enkele alternatieven voorstellen namens mijn fractie. Voor CD&V moet de Belgische overheid bij de Europese Unie en de internationale instellingen de invoering van de Spahn-taks bepleiten.

Dat is een heel duidelijk standpunt. Ik weet dat er vlak voor de verkiezingen een paar moeilijkheden, ook inzake procedure, in de commissie zijn geweest, waar er gesproken werd over de Tobin-taks. Het ogenblik is echter aangebroken om samen werk te maken van de Spahn-taks. CD&V zal daarvoor zeker een lans breken.

Tegelijkertijd moeten we meer oog hebben voor de bestrijding van de financiële criminaliteit zoals witwasoperaties en belastingparadijzen. Dat is een klassiek thema binnen de internationale politiek. Het krijgt echter een bijzondere bittere bijklank in het licht van de Belgische actualiteit. Misschien kunnen we allianties sluiten. We verwachten daar heel veel van. Sommige mensen hebben hierover forse verklaringen gedaan. We moeten alert blijven en de bestrijding van deze criminaliteit blijven betrekken in het debat.

Naast de aankoop van de zogenaamde fair-tradeproducten in het eigen aankoopbeleid is het eveneens belangrijk om deze eerlijke producten te promoten, onder meer door een gunstige fiscale behandeling en door de accijnzen op koffie te storten in een koffiefonds waarmee de koffieboeren in het zuiden of oosten echt geholpen kunnen worden.

De onderhandelingspositie van de ontwikkelingslanden in de internationale organisaties moet absoluut versterkt worden. De

Europese Unie die graag als onderhandelingspartner optreedt, moet mee aan de kar trekken. We beschikken over een staatssecretaris die exclusief bevoegd is voor Ontwikkelingssamenwerking. Binnen de Europese instellingen zal hij mee het voortouw moeten nemen om de 0,7% te bepleiten, zodat Ontwikkelingssamenwerking een echt gezicht krijgt op Europees niveau.

Een ander alternatief is bijkomende steun van de regering aan het grondstoffendiversificatiefonds. In dit opzicht moet de Belgische vertegenwoordiging binnen de Wereldbank en de regionale ontwikkelingsbanken voortaan worden waargenomen door een regeringslid bevoegd voor Internationale Samenwerking. We zien maar al te vaak dat beslissingen die binnen deze organisaties worden genomen, zeer grote gevolgen hebben voor de arme bevolking in ontwikkelingsgebieden. De minister van Ontwikkelingssamenwerking moet zijn stem verheffen in de beheersorganen, zodat er meer democratische controle komt. We mogen dit niet exclusief overlaten aan een minister van Financiën. Een valabel argument in deze discussie is dat de bijdragen en engagementen van de Belgische overheid aan die instellingen in de rubriek Ontwikkelingssamenwerking worden ondergebracht, ook al waren ze oorspronkelijk afkomstig van Financiën. De regering moet consequent zijn en weten wie ze als vertegenwoordiger wenst af te vaardigen naar deze organisaties.

De menselijke globalisering, denk daarbij aan de hervorming van de internationale instellingen zoals de VN, de Wereldbank, de oprichting van een interparlementaire onderzoekscommissie, de instelling van interdepartementale coördinatie en de brede discussie van globalisering met een menselijk gelaat, niet de anti-globalisering maar de andersglobalisering waar wij voor staan. Dan heb ik toch ook nog enkele kritieken. Men was daar eigenlijk vol goede intenties over maar eigenlijk nogal verwarrend. Nagenoeg alle mogelijke internationale instellingen worden op een hoopje gegooid en men brengt ze soms in één zin naar voren zonder veel diversificatie wat dan eigenlijk een beetje een concreet optreden gaat verdoezelen of misschien voor een stuk gaat wegwimpelen.

De oprichting van een interparlementaire commissie die zich moet buigen over de gevolgen van globalisering, over speculatieve transacties, de ethische code voor bedrijven, is het vooruitschuiven van concrete maatregelen. We hebben ook daar in dit opzicht een alternatief dat wij zeer duidelijk bepleiten, namelijk de hervorming van de internationale instellingen, conform trouwens de belofte van zowel eerste minister Verhofstadt als van minister Michel in de vorige regeerperiode om de ethische code voor bedrijven, zoals opgesteld door de OESO, afdwingbaar te maken. CD&V pleit voor het afdwingbaar en sanctioneerbaar maken - binnen de internationale rechtsorde natuurlijk - van de economische guidelines in conflictgebieden. Bovendien moeten wij ook pleiten voor het nemen van een aantal maatregelen tegen muntspeculatie. Ik heb er daarnet ook allusie op gemaakt.

Een actief vredesbeleid kan worden gevoerd door een strikte toepassing van de nieuwe wet inzake wapenleveringen en verbod op landmijnen en lichte wapens. Dit punt is natuurlijk heel zwak uitgewerkt en bovendien heeft de vorige regering op dit punt eigenlijk heel wat kansen laten liggen. Andere instrumenten om een actief beleid te voeren waren voorhanden, maar paarsgroen heeft het eigenlijk voor een stukje nagelaten om dit instrumentarium te gebruiken. We hebben die discussie al herhaaldelijk moeten voeren in dit Parlement, niet altijd met een even nette afloop. Hoe kan men een actief vredesbeleid voeren als men het budget conflictpreventie onder de hoede van de minister van Buitenlandse Zaken brengt? Mijnheer de staatssecretaris, ik zou daar graag uw visie op horen. Conflictpreventie loskoppelen van

langetermijnprogramma's voor het zuiden heeft jammer genoeg tot gevolg dat het eerder een politieke pasmunt wordt die nog enigszins zou kunnen worden gekaderd in Buitenlandse Zaken. Dat men dit dan echter niet voorstelt als een vorm van ontwikkelingssamenwerking. Een strikte toepassing van de wapenwet druist de facto in tegen de defederalisering van de toekenning van de wapenlicenties aangezien de invulling van ethiek inzake de wapenleveringen duidelijk verschilt in Vlaanderen en Wallonië.

Ik hoef daarover niet veel uit te weiden. Bekijk de actuele discussies, bekijk de beslissingen, bekijk de belangen van de Gewesten en bekijk ook, jammer genoeg, op Vlaams niveau het gebrek aan controle op zaken die al zijn goedgekeurd, maar die niet door die ethische satellieten zijn goedgekeurd, zoals die na de defederalisering worden vooropgesteld. Daarom is men serieus slecht bezig. Daarmee zou meer moeten worden gedaan. We moeten er meer op toekijken dat dit correct gebeurt omdat het zeer sterk interfereert met een actief vredesbeleid en met een ontwikkelingssamenwerking in de goede zin van het woord.

In welke mate is de minister van Buitenlandse Zaken nog meester van zijn eigen ethisch buitenlands beleid als blijkt dat de Waalse regering er geen problemen mee heeft wapenlicenties af te leveren aan bedrijven die exporteren naar conflictgevoelige regio's en landen? Men bepleit op zoveel politieke terreinen samenwerkingsakkoorden. Men heeft het wel een stuk gedefederaliseerd, maar het zou moeten passen in een algemeen Belgisch buitenlands beleid. We zien toch dat er serieuze problemen zijn inzake afstemming en coördinatie met de Gewesten. Het is toch een taak voor de minister van Ontwikkelingssamenwerking om daarvoor bijzonder alert te zijn en om daarover in dialoog te treden, natuurlijk ieder binnen zijn bevoegdheid, met de Gewesten.

Mijnheer de staatssecretaris, – ik mag misschien ook mijnheer de minister zeggen, als hij mijn woorden enigszins zou kunnen opvangen – , ik wil ook nog enkele zeer concrete vragen stellen in verband met Delcredere.

Delcredere verzekert een aantal Belgische bedrijven die in het buitenland belangrijke investeringen doen die een ernstige ecologische, politieke, sociale en culturele impact hebben op het terrein. Het gaat meestal over mijnbouw, ontbossing, aanleg van wegen, pijpleidingen, enzovoort. Vele inheemse volkeren dreigen daarmee in hun rechten te worden beperkt en zelfs het slachtoffer te worden van zware mensenrechtenschendingen.

Het is eigenlijk een oproep aan dit Parlement, ook aan de voorzitter en de commissievoorzitter, om ons over dit thema eens samen serieus te beraden om te kijken welke politiek door Delcredere wordt gevoerd. Als wij mogen geloven wat we daarover opvangen, zijn er toch serieuze ontsparingen, waarvoor wij menen onze politieke verantwoordelijkheid te moeten opnemen.

Concreet zou ik u dan ook willen vragen, mijnheer de staatssecretaris, welke criteria er worden gehanteerd op het vlak van verstaanbaarheid van projecten waarvoor een kredietverzekeringsspolis wordt gevraagd met milieubescherming en gevolgen voor de plaatselijke bevolking.

Dit is een zeer relevante zaak. Misschien duiken een aantal dossiers op waarbij men grote vragen kan stellen en die men kritisch moet behandelen. Wordt daarmee eigenlijk rekening gehouden? Zijn er al projecten om die reden afgewezen door de raad van bestuur van de Delcrederedienst? Ik wil die zeer concrete vraag hier vanavond

opwerpen en zou daar graag een zeer concreet antwoord op krijgen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, ik rond af. Ik kan stellen dat wij steeds de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking hebben goedgekeurd omdat wij ervan uitgaan dat het uitgangspunt goed is. Met andere woorden: het is goed voor de mensen in de ontwikkelingslanden. We gaan nog altijd uit van deze positieve veronderstelling. Als we dat al niet meer zouden mogen hopen! Maar, mijnheer de minister, veel krediet krijgt u niet. U zal snel moeten bewijzen dat u het niet alleen beter doet dan uw voorganger – dat kan niet moeilijk zijn –, maar beter alleen zal niet voldoende zijn.

01.52 Josée Lejeune (MR): Monsieur le président, mon intervention est quelque peu, voire fondamentalement différente de celle de l'interlocuteur précédent puisqu'elle met en évidence les augmentations budgétaires au niveau des deux départements en question.

Nous avons tous pu remarquer, lors de la précédente législature et au début de celle-ci, le volontarisme et la présence de la diplomatie belge dans le monde. Visibilité, dialogue, présence, prévention et droit ont été les maîtres-mots de la politique étrangère belge, de la présidence belge de l'Union, considérée comme l'une des meilleures, au retour vers l'Afrique et l'aide au développement. L'action extérieure de la Belgique est sous-tendue par des objectifs de promotion des droits de l'homme et de la femme, de respect du droit, de dialogue, de respect de l'autre, de rejet du racisme et de la xénophobie, d'une approche multilatérale des conflits, de la recherche de la paix, du rapprochement entre les peuples et les pays européens. La liste n'est pas exhaustive. Nous oublions certainement de nombreuses priorités.

Les buts sont une chose, les moyens en sont une autre. Nous pouvons à cet égard constater une nette augmentation du budget de la Coopération au développement: pour rappel, monsieur Deseyn, 65 millions d'euros supplémentaires pour 2004. Cela correspond à la nouvelle politique du département dont s'est dotée la Belgique. En fait, l'objectif a été de revoir l'aide au développement en créant un véritable ministère et en diminuant le nombre de pays bénéficiaires. Cette diminution n'a pas pour but de réduire l'aide mais plutôt d'éviter le saupoudrage et permettre plus d'efficacité. Nous constatons une augmentation du budget de la Coopération, notamment par l'augmentation de moyens destinés à la remise de la dette des pays les plus pauvres.

Une politique de développement ne consiste pas seulement en une aide financière, mais aussi en un suivi de l'utilisation de celle-ci, en une approche politique aux fins d'associer le développement économique au développement humain et politique.

Pour ce faire, il est nécessaire que des rapports étroits soient entretenus entre l'Etat belge et les Etats bénéficiaires de l'aide. Les ambassades sont des liens privilégiés pour ces contacts et ce, afin de donner de la Belgique l'image d'un Etat qui se soucie de ce que pensent et veulent savoir de lui les citoyens des autres pays. Il ne faut pas oublier que les ambassades belges constituent des points de contact pour nos compatriotes résidant à l'étranger. Ceux-ci, bien que vivant dans un autre pays, restent des citoyens belges et doivent dès lors avoir accès à des services administratifs de qualité, tout en participant à notre vie politique par le biais des élections.

Il faut également remarquer l'augmentation du budget destiné à promouvoir l'image de la Belgique à l'étranger en matière de relations

01.52 Josée Lejeune (MR): In tegenstelling tot de vorige spreker wil ik in mijn betoog op de toename van de begrotings-kredieten wijzen. De uitstraling en het voluntarisme van de Belgische diplomatie hoeven niet meer te worden onderstreept. Men trekt ook de nodige middelen uit om dat beleid uit te voeren: zo wordt de begroting voor ontwikkelings-samenwerking fors opgetrokken tot 65 miljoen euro in 2004.

Het was de bedoeling om de ontwikkelingshulp te herzien door een echt ministerie op te richten en het aantal begunstigde landen terug te schroeven om op die manier de hulp doeltreffender te maken. Zowel de vorige als de huidige regering hebben ervoor gezorgd dat België een uitstekend imago heeft in het buitenland, het imago van een pacifistisch, verdraagzaam land dat eerbied heeft voor het recht en bekommerd is om het welzijn en de ontwikkeling van de volkeren. Dankzij die houding zal ons land in 2006 voorzitter van de OVSE worden.

Ontwikkelingssamenwerking is niet langer alleen een zaak van de staten. De NGO's zijn ter zake ook belangrijke partners. Voorts vormt wetenschappelijk onderzoek een belangrijk onderdeel van dat beleid. Wij verheugen er ons dan ook over dat het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen meer middelen zal krijgen.

Conflictpreventie, voedselhulp, de vermindering van de schuldenlast van de armste landen zijn evenveel bewijzen van het streven van het Belgisch buitenlands beleid om te kiezen voor een ethische aanpak

internationales et commerciales. L'image comme l'action permettent de donner à un Etat un crédit nécessaire pour être écouté. Le précédent gouvernement et l'actuel ont fait en sorte que la Belgique bénéficie d'une bonne image à l'étranger. Elle est celle d'un Etat qui se veut pacifiste, tolérant, respectueux du droit et des organisations internationales, soucieux également du bien-être et du développement des peuples. Cela nous a permis d'ailleurs d'obtenir la récente désignation de la Belgique à la présidence de l'OMC en 2006.

Le soutien de notre pays à la coopération internationale se doit d'être important. Celle-ci n'est plus le seul fait des Etats et des organisations internationales; les ONG constituent des acteurs non négligeables dans un monde dans lequel la mondialisation et, par conséquent, les relations internationales jouent un très grand rôle.

Les subsides aux organismes et associations ayant une activité internationale ont donc été augmentés, monsieur Deseyn.

Vis-à-vis de la coopération multilatérale ou de diverses organisations internationales, nous constatons la libération de plus de 155 millions d'euros avec des crédits de plus de 600 millions d'euros pour les projets de plus d'un an. Une fois de plus, la diplomatie belge manifeste sa volonté, son attachement au développement humain, politique et économique. Le pragmatisme est une chose, mais il ne saurait se passer de la théorie et de la réflexion des chercheurs. Ceux-ci ne peuvent porter un regard désintéressé et critique. Cet avis peut nous servir à améliorer notre action à l'avenir.

Nous mentionnons avec plaisir l'augmentation des subsides accordés à l'Institut royal des relations internationales. De même ont été augmentés les subsides à des institutions scientifiques belges en matière de projet, de programme de recherche et de formation dans le domaine de la coopération internationale.

La Belgique est une nation qui recherche la paix. La Belgique est une nation qui vise à favoriser le dialogue dans le respect des peuples et des hommes. La Belgique est un pays qui place les droits de l'homme au centre de ses préoccupations. Cela se voit dans les moyens: 31 millions d'euros consacrés à la diplomatie préventive, à la prévention des conflits, aux droits de l'homme, à l'aide humanitaire et à la consolidation de la paix. Ainsi, la Belgique garde sa ligne de conduite. L'Etat belge reste cohérent dans son approche éthique des relations internationales.

La prévention des conflits, l'aide alimentaire, la réduction de la dette des pays les plus pauvres sont autant de manifestations de la volonté de la politique étrangère belge de se placer sur une ligne éthique en matière de relations extérieures.

C'est cette ligne éthique qui fait de notre petit pays par la taille un grand pays par les idées; c'est cette ligne éthique qui a fait revenir notre pays en Afrique après tant d'années d'absence. Je tiens à le souligner, monsieur Deseyn.

Nous constatons également l'augmentation du budget de l'intervention rapide belge en matière humanitaire. Cette équipe est d'ailleurs actuellement en activité en France afin de porter secours aux populations sinistrées par les inondations qui ont ravagé certaines régions.

Nous pouvons également évoquer le budget de 12 millions d'euros destiné à l'aide alimentaire. Les 6 millions d'euros dont l'objet est de

op het stuk van de buitenlandse betrekkingen.

Laten wij niet kibbelen, België voert een waardig, ethisch buitenlands beleid waarin de eerbiediging van het recht en de dialoog centraal staan. Wij kunnen daar trots op zijn en voorliggende begroting kan dan ook op onze warme steun rekenen. Mijnheer Deseyn, ik nodig u uit om de begroting opnieuw onder de loep te nemen en vast te stellen dat de kredieten werden opgetrokken.

servir à la coopération avec des ONG locales ou encore les 12 millions d'euros dont l'usage sera destiné aux actions de transition en matière de reconstruction et de consolidation de la société, poste dont l'actualité nous rappelle souvent l'importance.

Nous ne détaillerons pas ici le budget 2004 dans son entièreté. Nous constatons une importante augmentation générale du budget. Mais ne nous leurrons pas, ne soyons pas naïfs, monsieur Deseyn. Ne nous attendons pas à voir la terre tourner mieux du jour au lendemain. Ne soyons pas enfantins, en nous comportant comme des impatients, persuadés de voir l'avènement d'un jour meilleur par la simple volonté.

Les choses ne sont pas aussi simples. Il faut changer les mentalités, il faut les modifier. Les conditions doivent se mettre sur pied, grâce auxquelles un travail meilleur sera effectué. Ne perdons pas de vue le fait qu'en matière internationale, un Etat seul ne fait pas ce qu'il veut. Les négociations ont ceci de fondamental qu'elles se déroulent entre Etats souverains.

Mais ne nous jetons pas la pierre. La Belgique s'est dotée d'une politique étrangère digne, éthique, ayant placé le respect du droit, des droits de l'homme et du dialogue au centre de son rayonnement d'action. Nous pouvons nous montrer fiers de celle-ci et nous accueillons avec plaisir ce budget qui, nous le savons, permettra de donner à la Belgique le rayonnement qu'elle mérite.

Pour rappel, monsieur Deseyn, je vous invite à une seconde lecture du budget des deux départements concernés, et particulièrement des pages 376, 378, 398, 400, 404, etc. Vous verrez que le budget a réellement été augmenté.

01.53 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil toch even repliceren.

Mevrouw Lejeune, u hebt herhaaldelijk allusie gemaakt op enkele van mijn kritieken. U spreekt over een goed imago in het buitenland. U moet dan maar eens praten met enkele bedrijfsleiders en misschien ook wat meer de buitenlandse pers lezen. U zou daarover dan misschien anders of wat genuanceerder denken.

Er is inderdaad een stijging van het budget in de cijfers. Het moet met voldoende kritische geest en concrete invulling worden bekeken. Ik ben blij dat ik in u een partner heb gevonden om die themavergadering daaraan te wijden. We kunnen daarover dan ernstig debatteren en geen steriele discussies voeren. U verantwoordt of verdedigt die stijging door te zeggen dat het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen ook meer middelen heeft. Het is een studie-instituut dat vooral rond defensie werkt en te weinig rond ontwikkelingssamenwerking.

U vermeldt vier tot vijf keer het woordje ethiek. Men moet dan maar eens denken aan de Nepal-kwestie, het uit handen geven van de licenties rond wapenexporten en dergelijke. De ethiek is daarin soms ver te zoeken. Ik ervaar uw rede dan ook als een grote reclamespot voor het beleid van uw MR-minister. Hetgeen u mij verwijt, vind ik niet zo terecht. Dat is echter mijn mening.

01.54 Josée Lejeune (MR): Monsieur le président, je ne vais pas reprendre l'ensemble de mon intervention ni détailler les différents postes budgétaires. M. Deseyn se livre à une lecture sélective du budget et nous n'avons manifestement pas la même lecture. Je l'invite à relire les postes budgétaires et à procéder peut-être à une autre

01.53 Roel Deseyn (CD&V): Je n'accepte pas que Mme Lejeune rejette mes critiques car l'image de la Belgique à l'étranger s'est effectivement détériorée et le budget a été augmenté à mauvais escient. J'estime par ailleurs que la politique gouvernementale n'est pas éthique.

01.54 Josée Lejeune (MR): Mijnheer Deseyn, wij interpreteren de begroting op een verschillende manier en u moet toegeven dat een andere analyse mogelijk is.

analyse.

01.55 Mohammed Boukourna (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je tiens tout d'abord à rappeler que le groupe PS a donné son approbation en commission des Relations extérieures sur la note politique, ainsi que sur le budget qui a été présenté et défendu par le ministre de la Coopération au développement.

Dans un premier temps, je m'attarderai à faire quelques réflexions sur la note de politique générale. La question de la promotion de la démocratie occupe une place centrale, certes, et nous nous réjouissons de cette préoccupation. Cette perspective est essentielle car, au-delà des valeurs que nous défendons, l'histoire a montré qu'il n'y a pas de réel développement économique et social dans le respect des droits humains et individuels sans démocratie.

Je me permettrai de souligner que l'avènement de tout régime démocratique, autre que formel bien sûr, doit s'accompagner d'une organisation de la société qui permette une vie sociale, démocratique avec la liberté d'association, des syndicats, des organisations patronales, une presse libre et indépendante, une société civile vivante et dynamique. Dans cette optique, nous restons vigilants à ce que les initiatives prises par le département de la Coopération au développement aille dans le sens de la promotion de ces moyens nécessaires à l'exercice d'une réelle démocratie au service du bien-être de la population.

Par ailleurs, la note replace la problématique de la coopération dans le contexte mondial; ce n'est pas sans importance puisque le sous-développement de nombreux pays et la misère des populations du sud mais aussi du nord résulte avant tout d'un ordre économique mondial déséquilibré, injuste et inéquitable. Pour pallier ces déficiences structurelles, il conviendrait de tout mettre en œuvre afin d'accélérer l'émergence d'une nouvelle architecture institutionnelle internationale en favorisant, par exemple, les initiatives permettant la création, au sein des Nations unies, d'un conseil de sécurité économique et social ainsi qu'une réforme des institutions financières mondiales actuelles.

Ces institutions portent une large part de responsabilité dans la désintégration des sociétés du tiers-monde. A ce sujet, il serait opportun que le ministre ainsi que l'ensemble du gouvernement d'ailleurs, s'assurent auprès du ministre des Finances que la position défendue par les représentants de la Belgique au sein des organismes internationaux reflète la ligne politique belge qui se veut progressiste et humaine.

Par ailleurs, la volonté affichée dans la note de politique générale par le gouvernement d'augmenter progressivement l'aide publique au développement pour la porter à 0,7% du PIB en 2010 est louable.

Nous sommes également conscients que, pour l'année 2004, les difficultés budgétaires ont obligé le gouvernement à trouver des solutions qui ne pourront vraisemblablement pas être reproduites à l'avenir.

Si la note est bien construite, elle est cependant inégale et déséquilibrée sur quelques points. Certaines questions sont longuement développées et argumentées. Je pense notamment aux objectifs des Nations unies, à la problématique du sida, de l'eau potable, à l'aide au secteur privé et aux PME. etc.. alors que d'autres

01.55 Mohammed Boukourna (PS): Wij zijn verheugd over de aandacht die in de beleidsnota naar het aanmoedigen van de democratie gaat, want zonder democratie, dit wil zeggen zonder vrijheid van vereniging, zonder vakbonden, zonder werkgeversorganisaties, zonder persvrijheid, zonder actief middenveld, is een daadwerkelijke economische en sociale ontwikkeling niet mogelijk. We zullen erover waken dat het beleid van Ontwikkelings-samenwerking daar de nodige aandacht aan schenkt.

Om een eind te maken aan de onbillijke scheefte binnen de economische wereldorde, die aan de basis ligt van de onderontwikkeling en van de armoede zowel in het Zuiden als in het Noorden, zou dringend werk moeten worden gemaakt van een nieuwe internationale institutionele architectuur, bijvoorbeeld via een economische en sociale veiligheidsraad binnen de UNO. Daarnaast moeten we erover waken dat de minister van Financiën binnen de internationale financiële instellingen – die zouden moeten worden hervormd – de humanistische en progressieve beleidslijn van België verdedigt.

De wil van de regering om de openbare ontwikkelingshulp in 2010 tot 0,7% van het BBP op te trekken is lovenswaardig.

De nota is goed onderbouwd, maar onvolledig: sommige kwesties (de doelstellingen van de Verenigde Naties, aids, drinkwater, hulp aan de privé-sector en de KMO's) worden uitgebreid uit de doeken gedaan, terwijl over andere wordt gezweigd.

Om efficiënt te kunnen samenwerken moeten de inspanningen worden gebundeld. De bundeling van de begrotingsmiddelen is een goede zaak, maar men kan vragen stellen bij de criteria aan de hand waarvan de bevoorrechte landen worden

problématiques sont plus atténuées ou simplement inexistantes.

L'efficacité de la coopération passe par la concentration des efforts sur certains pays et secteurs. L'intention de concentrer les moyens budgétaires sur des zones déterminées est donc appréciable. Cependant, on est en droit de se poser certaines questions sur la manière utilisée pour y arriver.

La réduction du nombre de 25 à 18 pays prioritaires peut paraître difficilement compréhensible, vu le manque de transparence des critères utilisés pour effectuer la sélection de ces derniers. Nous espérons néanmoins que l'évaluation de ces critères s'est faite en toute objectivité.

A l'examen de la liste des pays partenaires, il est regrettable de constater que le Burkina Faso et la Côte d'Ivoire n'y sont plus présents. Le premier de ces pays constituait pourtant un modèle pour notre coopération; le second, au vu des événements politiques récents mettant en exergue la difficulté d'instaurer une réelle stabilité politique et démocratique, était vraisemblablement un Etat partenaire dans lequel il aurait été opportun de développer une véritable prise de conscience de l'Etat de droit et du processus démocratique.

Par ailleurs, le ministre parle à plusieurs reprises dans sa note, de concertation et de dialogue entre les différentes structures du développement. Une meilleure cohérence est effectivement souhaitable mais cette dernière ne peut se faire à n'importe quel prix ou tout simplement en minant le travail fourni dans le secteur de l'aide indirecte. Cette impression est confortée par les transferts budgétaires que subit le secteur des organisations non gouvernementales; j'y reviendrai ultérieurement.

Enfin, je me permettrai de soulever un dernier point, relatif à la défédéralisation du département de la Coopération au développement. Cet aspect est totalement éludé dans la note alors que la déclaration gouvernementale prévoit que les structures de la politique de coopération feront l'objet d'une réforme et que la loi spéciale de juillet 2001 relative à la défédéralisation de la Coopération au développement, en fonction des compétences des entités fédérées, sera mise en œuvre.

Il nous importe, en conséquence, de définir les liens et de favoriser les échanges avec les Communautés et les Régions puisque, à terme, ces dernières seront compétentes en la matière.

J'en viens à la deuxième partie de mon intervention, celle consacrée au budget. Le projet budgétaire transmis par le ministre fait naître en nous certaines inquiétudes. En effet, il semble que ce budget prévoie des aménagements allant dans le sens d'une plus grande fusion des moyens de la Coopération avec ceux des Affaires étrangères. Auparavant, pour rappel, il s'agissait de deux budgets distincts; aujourd'hui, nous sommes en présence d'un seul budget.

Si nous pouvons supposer que cette initiative de regroupement répond à une logique justifiée par la perspective d'intégration telle que définie par le cadre de la réforme Copernic, il n'en demeure pas moins qu'elle peut se révéler dangereuse. La Coopération n'y est plus traitée que comme une direction parmi les sept qui sont rattachées aux Affaires étrangères. Il faut craindre qu'à terme, il soit de plus en plus difficile de dissocier les dépenses de personnel ainsi que de fonctionnement relevant de la Coopération au développement de celles relevant des Affaires étrangères.

geselecteerd. We vinden het immers jammer dat Burkina en Ivoorkust niet op die lijst van die 18 landen voorkomen, want die Staten zijn juist vroegere of mogelijke partners.

Het laatste punt betreft de defederalisering van de Ontwikkelingssamenwerking. Hoewel dit in de regeringsverklaring ter sprake komt, rept de nota er met geen woord over. De links moeten nader worden omschreven en de uitwisselingen met de Gemeenschappen en de Gewesten, waarnaar de bevoegdheid op termijn wordt overgeheveld, moeten worden bevorderd.

Het begrotingsontwerp van de minister baart ons zorgen omdat de begrotingen van Ontwikkelingssamenwerking en van Buitenlandse Zaken nog nauwer bij elkaar zullen aansluiten. Voorheen had men twee onderscheiden begrotingen.

Deze herschikking is misschien verantwoord, maar houdt ook risico's in. In het ontwerp wordt Ontwikkelingssamenwerking beschouwd als een directie van Buitenlandse Zaken. Op termijn zal men nog moeilijk een onderscheid kunnen maken tussen de personeels- en werkingsuitgaven van de twee beleidsdomeinen. Bovendien kan men zich afvragen of de minister van Ontwikkelingssamenwerking deze middelen naar eigen inzicht zal kunnen aanwenden.

Sommige overdrachten stellen tevens de kwestie van een logische band tussen de structurele hulp en noodhulp aan de orde.

Op het vlak van de bilaterale samenwerking, stellen we vast dat het aantal projecten en programma's van de Belgische technische coöperatie daalt, hoewel de beleidsnota een toename van de bilaterale hulp in het vooruitzicht stelt.

Dat geldt ook voor Centraal-Afrika (en voor de verdubbeling van de hulp aan Congo).

Par ailleurs, on peut s'interroger sur la latitude dont dispose le ministre de la Coopération au développement, aujourd'hui et à l'avenir, quant à l'affectation et l'utilisation de ses moyens de fonctionnement et de personnel. Certains transferts budgétaires ne manquent pas de soulever la question d'un lien cohérent et d'un continuum entre aides structurelles et aides d'urgence. Ainsi, force est de constater que des transferts importants de la Coopération au développement vers les Affaires étrangères se sont produits dans les domaines de la prévention des conflits et de l'aide d'urgence, notamment.

Par ailleurs, l'organisation du transfert des dépenses du personnel laisse entrevoir une dépendance de la politique de coopération et de développement vis-à-vis du ministère des Affaires étrangères. Considérant les fusions de moyens, de personnel et de fonctionnement avec les autres divisions organiques du service public fédéral Affaires étrangères, je ne peux que m'interroger sur les éventuels modes d'identification permettant de déceler avec précision, dans les chiffres, les dépenses de personnel et de fonctionnement réellement affectées à la coopération ou au développement.

Dans le cadre de la coopération bilatérale, nous constatons une diminution des projets et des programmes dans le domaine de la coopération technique belge. Cela n'entre-t-il pas en contradiction avec la note de politique générale qui dit vouloir augmenter fortement l'aide bilatérale? Il en va de même des déclarations sur l'Afrique centrale et le doublement de l'aide au Congo. En réalité, au regard de la nécessité de respecter tous les engagements pris, les effets de la diminution à 18 pays, selon des critères qui restent à mon sens assez nébuleux, ne se produiront pas en 2004, ce qui aura notamment pour conséquence de ne pas favoriser l'émergence de marges budgétaires suffisantes pour tenir les engagements pris envers la République démocratique du Congo.

Au programme 1, en ce qui concerne les prêts d'État à État, il est difficile de percevoir une augmentation nette des moyens de la coopération au développement puisque, ces montants sont transférés du budget du ministère des Finances vers celui de la Coopération au développement. Or, dans la plupart de ces transferts, la compétence de gestion reste au ministre d'origine et ne revient pas au secteur supposé être renforcé.

Par ailleurs, quelles garanties le ministre de la Coopération au développement a-t-il obtenues de son collègue des Finances concernant l'application effective de l'aide non liée, telle qu'elle est déclarée dans les accords du gouvernement? Au total, et en faisant abstraction de ces prêts bilatéraux, la coopération bilatérale directe diminue en réalité entre 2003 et 2004, passant de 135 millions à 122 millions d'euros. Quelle interprétation pouvez-vous nous donner de cet état de fait? Cette diminution est d'autant plus préoccupante que l'aide bilatérale directe ne représente actuellement que 15% de l'aide allouée au développement.

Au programme 2, même constat pour la coopération indirecte qui voit son budget également diminuer de 3%. Alors que la demande des ONG augmente, une régression des subsides qui leur sont octroyés est perceptible. Cette réduction est de l'ordre de 3%. Cette orientation budgétaire est d'autant plus inquiétante que les autres acteurs de la coopération voient leur financement sensiblement ou légèrement augmenter ou se stabiliser. Cette diminution risque de peser davantage sur les ONG dans la mesure où la majorité d'entre elles ont des engagements pluriannuels et que les coûts de fonctionnement et de

De resultaten van de vermindering van de hulp aan 18 landen zullen in 2004 nog niet zichtbaar zijn en België zal dus niet over voldoende middelen beschikken om zijn beloften aan Congo waar te maken.

In programma 1, dat de leningen van Staat tot Staat betreft, kunnen we bezwaarlijk een toename van de middelen van Ontwikkelings-samenwerking zien: het gaat om bedragen die voor specifieke programma's worden overgedragen vanuit de begroting Financiën, waarbij het ministerie van Financiën de beheers-bevoegdheid behoudt.

Welke waarborgen kreeg de minister van Ontwikkelings-samenwerking van zijn collega van Financiën omtrent de daadwerkelijke toepassing van het beginsel van de niet-gebonden hulp? Indien we de bilaterale leningen buiten beschouwing laten, stellen we vast dat de directe bilaterale samenwerking tussen 2003 en 2004 daalt. Zelfde vaststelling in programma 2: de middelen van zowel indirecte samenwerking als ngo's dalen met 3%, terwijl die laatste net meer middelen nodig hebben. Het gaat om een onrustwekkende tendens, temeer omdat de middelen van de andere actoren van ontwikkelings-samenwerking licht toenemen of op hetzelfde niveau blijven. De ngo's dreigen zwaar te lijden onder die beperking van hun middelen: de projecten lopen doorgaans immers over verschillende jaren en de loon- en functioneringskosten stijgen met de levensduur. Bovendien moeten de ngo's onafhankelijk kunnen blijven optreden.

De paritaire toekenning van een miljoen euro aan de universiteiten benadeelt de Franstalige universiteiten, die al over minder middelen beschikten. Ik meen dat men bij de toekenning van de middelen rekening had moeten houden met de bestaande middelen, in plaats van voor pariteit te kiezen.

In programma 3 stellen we voor de multilaterale samenwerking een

salaire vont augmenter parallèlement au coût de la vie. En outre, nous voudrions insister pour le maintien de l'indépendance d'action des ONG, par souci du respect de leur vocation d'acteurs de la société civile.

En ce qui concerne les universités, la diminution paritaire d'un million d'euros entre les universités flamandes et francophones semble pénaliser les universités francophones puisque, au départ, elles avaient déjà une dotation moindre. Cette diminution aurait dû, selon moi, être faite au prorata des budgets perçus et non pas paritairement.

En ce qui concerne la coopération multilatérale dans le programme 3, il convient de souligner une augmentation extrêmement importante des engagements en crédits dissociés. Celle-ci provient du fait que l'on engagera en 2004, des montants liés au programme pluriannuel des organisations multilatérales. Néanmoins, il ne s'agit pas réellement d'une augmentation aussi substantielle, même si le chiffre évoqué révèle une manne financière accrue de 83 millions d'euros et si l'on considère que l'accroissement de l'enveloppe budgétaire trouve en grande partie son origine dans des transferts en provenance d'autres départements fédéraux, comme les Affaires étrangères, les Finances, l'Emploi, la Politique scientifique, etc.

Tout en restant attentif à la prise en considération, par le ministre, des points évoqués, le groupe politique que je représente réitère sa confiance au ministre, tant en ce qui concerne la note de politique générale que le budget présenté.

Nous resterons cependant vigilants quant à la mise en œuvre des différentes actions de ce programme, compte tenu des remarques formulées.

Le **président**: Monsieur Boukourna, je vous félicite pour votre maiden speech! Namens u allen, feliciteer ik de heer Boukourna met zijn maidenspeech.

(Applaudissements)
(Applaus)

01.56 Jacques Simonet, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, je répondrai assez brièvement car, en fait, la plupart des questions étaient adressées au ministre Verwilghen. Je vais donc essayer de rappeler les balises qui sont celles du budget en matière de Coopération au développement tout en remerciant MM. Deseyn et Boukourna pour leurs interventions et en particulier Mme Lejeune pour l'hommage qu'elle a rendu à la diplomatie éthique et de haut vol qui est menée par notre pays depuis 1999. M. Boukourna a également souligné l'attention que le gouvernement porte dans cette politique à la fois étrangère mais aussi de coopération au développement, à la promotion de la démocratie et des droits humains.

Pour répondre en incise à la remarque qui a été faite quant à la nécessité de concentrer l'aide sur un certain nombre de pays, je pense que les critères de concentration qui nous ont conduit à réduire le nombre des pays de coopération au développement ont été largement évoqués, et de manière assez transparente. Cela a fait l'objet, M. Van der Maelen s'en souvient, de longs débats en commission des Relations extérieures et notamment dans les commissions du suivi de l'AGCD à l'époque. Je pense très honnêtement que, demain, on devrait réfléchir à encore réduire le nombre de pays de concentration – c'est un point de vue personnel – pour rendre plus efficaces nos politiques en matière de coopération.

aanzienlijke toename van de gesplitste kredieten vast. Die stijging is toe te schrijven aan de vastlegging in 2004 van de bedragen van de meerjaren-programma's van de multilaterale organisaties. In feite gaat het niet om een substantiële stijging, aangezien die bedragen grotendeels vanuit andere departementen worden overgeheveld.

Onze fractie schenkt haar vertrouwen aan deze begroting, maar zal de uitvoering van het programma nauwlettend volgen, in het licht van de opmerkingen die we zo-even formuleerden.

01.56 Staatssecretaris Jacques Simonet: Aangezien de meeste vragen aan mijn collega de heer Verwilghen zijn gericht, zal ik bondig antwoorden. Ik dank niettemin de diverse sprekers, inzonderheid mevrouw Lejeune, die hulde heeft gebracht aan onze ethische diplomatie, en de heer Boukourna, die oog had voor het beleid van de regering op het stuk van de ontwikkelingssamenwerking, de verdediging van de democratie en de mensen-rechten.

In antwoord op de opmerking met betrekking tot het toespitsen van de hulp op bepaalde landen, stel ik dat de criteria die bij de keuze werden gehanteerd in ruime mate en op vrij transparante wijze werden besproken. Ik denk dat dat aantal landen in de toekomst nog zal moeten worden terug-geschoefd.

En ce qui concerne les questions évoquées par M. Deseyn et qui sont tout à fait ponctuelles par rapport au budget de la Coopération au développement, je voudrais rappeler que les documents budgétaires qui sont soumis aux deux chambres, en particulier à la Chambre des représentants, pour le budget 2004, parlent de 847 millions d'euros par rapport à 782 millions d'euros en 2003, ce qui équivaut à 64% de l'aide publique totale que la Belgique consacrera au développement. Je reconnais que nous ne nous situons pas encore au niveau de 0,7% du PIB auquel nous nous sommes engagés, mais au-delà des 0,42% prévus en 2002.

Il importe également de considérer la question des budgets de développement dans leur globalité. Ils étaient de l'ordre de 1, 2 milliard d'euros en 2003. Il ne faut pas non plus négliger l'aide publique au développement à concurrence de 64%, réalisée via le budget de la Coopération et qui sera prise en charge par les contributions effectuées par le ministère des Finances dans le cadre d'un certain nombre de programmes au niveau européen. La volonté du gouvernement belge est clairement de poursuivre la politique suivie en 2003 dans le cadre du budget 2004.

Il ne faut donc pas donner l'impression d'un ralentissement de l'effort public en matière de coopération au développement. Au contraire, une croissance importante est prévue pour l'année 2004 en matière de coopération au développement assumée par notre gouvernement.

J'ajouterai également que l'accord de gouvernement prévoit explicitement une ligne budgétaire horizontale qui fédérera toutes les dépenses de la Coopération au développement pour l'ensemble des services du gouvernement fédéral.

Pour être synthétique, c'est une ligne budgétaire horizontale qui correspondra en majeure partie aux demandes statistiques de l'aide publique au développement tracées par l'OCDE. Là encore, la Belgique n'est pas un mauvais élève. En s'inscrivant dans ce type de politique, le gouvernement belge essaie de faire preuve de davantage de cohérence entre les différents instruments d'aide et de financement de la Coopération au développement.

Pour qu'il n'y ait pas de malentendu, même si le ministre Verwilghen n'est pas là ce soir, le ministre de la Coopération au développement est pleinement autonome. M. Deseyn se posait légitimement la question mais, comme rappelé en commission ce matin, le ministre de la Coopération au développement est pleinement autonome, au même titre que le ministre des Affaires étrangères, dans la gestion des divisions budgétaires qui lui sont allouées. Il ne s'agit donc pas de confisquer quelque autonomie de décision que ce soit au ministre dans le cadre des politiques d'aide au développement.

Comme il a toujours été dit par le ministre des Affaires étrangères, sous la précédente législature déjà et sous celle-ci, on ne peut envisager une politique de Coopération au développement qui se positionnerait en concurrence ou en contradiction avec la politique développée par le ministre des Affaires étrangères.

Ce serait dommageable pour l'efficacité de la projection de notre politique extérieure sur la scène internationale. Il est donc nécessaire – et c'est ce à quoi s'emploient en bonne intelligence les ministres Michel et Verwilghen – d'assurer une coordination entre ce qui est mis en œuvre par le ministre de la Coopération et la politique développée par le gouvernement belge sous l'égide du ministre des Affaires étrangères.

mais dat is mijn persoonlijk standpunt.

De heer Deseyn antwoord ik dat de minister van Ontwikkelings-samenwerking zijn begroting autonoom beheert. Een en ander wordt echter wel gecoördineerd met het departement Buitenlandse Zaken.

De begroting is gestegen van 742 miljoen tot 847 miljoen euro. In 2003 belooft zij 64% van de totale Belgische overheidssteun voor ontwikkelingshulp en daarnaast is de bijdrage van het departement Financiën voor specifieke programma's goed voor 34%. Het cijfer van 0,7% van het BBP wordt nog niet gehaald, maar wij zitten wel boven 0,42%. Dat streven van de Belgische regering vindt zijn weerslag in de begroting 2004. Er is dus geen sprake van een vermindering, maar wel van een aanzienlijke toename van de middelen die de regering voor dat beleidsdomein ter beschikking stelt.

In het regeerakkoord is een horizontale begrotingslijn waarin alle uitgaven worden gebundeld, vooropgesteld. Dit beantwoordt aan de eis van de OESO in verband met het bijhouden van statistieken over staatstoelagen. De Belgische regering geeft dus blijk van coherentie.

De minister van Ontwikkelings-samenwerking kan de hem toegekende begrotingsmiddelen in alle onafhankelijkheid beheren. Een ontwikkelingsbeleid dat in strijd zou zijn met het door de minister van Buitenlandse Zaken gevoerde beleid is ondenkbaar.

Minister Verwilghen heeft nooit beweerd dat men zou terugkeren naar een beleid van gebonden hulp zoals dit het geval was in de jaren '70 of '80. Hij heeft enkel gesteld dat de logica van duurzame ontwikkeling niet uitsloot – om het diplomatisch uit te drukken – dat ontwikkelingshulp tevens gepaard gaat met de ondersteuning van het economisch weefsel in de derde wereldlanden.

Dernier élément de réflexion, en rapport avec la question évoquée par M. Deseyn concernant l'aide liée. Je pense qu'il faut être de bon compte, même si l'on a essayé à un certain moment de faire dire au ministre Verwilghen ce qu'il n'avait pas dit. Dans aucune de ses interviews, il n'a dit que l'on allait revenir - c'est un débat que l'on a eu en commission du Suivi de l'AGCD - à la politique d'aide liée comme on a pu la connaître dans le courant des années septante ou quatre-vingts. Mais il a simplement indiqué que, dans une logique de développement durable, il n'était pas déraisonnable – pour exprimer les choses de manière diplomatique – de se dire que l'on pouvait aussi passer par une assistance au développement du tissu économique dans les pays en voie de développement. C'est clairement dans cette perspective qu'il faut inscrire les déclarations du ministre Verwilghen.

Je pense que ce sont des types de politiques concertées et d'aide au développement du tissu économique qu'il convient d'encourager.

Je pense d'ailleurs que ce thème est aujourd'hui internationalement reconnu par respect pour les pays que nous aidons. Les questions évoquées sont d'importance. Sachez que l'on va poursuivre ces politiques en concertation et en bonne intelligence entre les ministres Verwilghen et Michel. Et pour répondre à une partie de l'interpellation de M. Deseyn, qui a évoqué à juste titre la politique de l'Office du Ducroire, tout se fera également de concert avec la ministre Moerman. Il faut mettre en place un nouveau conseil d'administration à l'Office national du Ducroire en veillant à ce que le ministre de la Coopération au développement y soit pleinement représenté de manière à pouvoir défendre les exigences que nous voulons mettre en avant dans le cadre de notre politique de coopération au développement.

Je veux rassurer M. Deseyn. Nous ne faisons certainement pas plus mal ou moins que ce que nous faisons dans le passé pour la politique d'aide au développement. Il n'y a pas de volonté de mise sous tutelle de la politique de coopération au développement dans le chef du ministre des Affaires étrangères. Il y a simplement une volonté d'aller de l'avant - comme le présent budget le traduit - pour que toutes nos politiques de projection de la Belgique sur la scène internationale se fassent de manière concertée, plus particulièrement entre le ministre Verwilghen et le ministre Michel.

01.57 **Roel Deseyn** (CD&V): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil ook collega Mohammed Boukourna feliciteren met zijn maidenspeech. Ik denk dat hij daarin terecht een heel goede analyse heeft gemaakt. Het zal u niet ontgaan zijn dat die grotendeels samenviel met mijn uiteenzetting. Zij hebben de woorden van mevrouw Lejeune ook in een juist perspectief geplaatst. Ik neem aan dat de heer Boukourna namens zijn fractie, een belangrijke fractie in de meerderheid, spreekt.

Mijnheer de staatssecretaris, het valt inderdaad niet te ontkennen dat het gaat om een pure stijging. Ik heb het dan ook over een absolute stijging die gemakkelijk kan worden bereikt met het parkeren van bepaalde budgetten, zelfs als de minister daarvoor theoretisch bevoegd is. Als het echter gaat over bepaalde financiële engagementen die weinig met de zaak te maken en die niet worden vertegenwoordigd door de minister van Ontwikkelingssamenwerking, dan is dat niet zo positief te evalueren.

Volgens mij moeten via overleg een bepaald beleid en steun aan de ontwikkeling van de economische structuren gesti-muleerd worden.

Inzake de Delcreditedienst heeft u ongetwijfeld gelijk. Er moet een nieuwe raad van bestuur komen waarin de minister van Ontwikkelingssamenwerking ten volle vertegenwoordigd is zodat hij er onze eisen kan kenbaar maken.

01.57 **Roel Deseyn** (CD&V): Je félicite M. Boukourna pour sa première intervention dans cette enceinte. Son analyse correspond dans une très large mesure à la mienne. J'imagine qu'il s'exprime au nom de son groupe, qui occupe une place très importante au sein de la majorité.

En termes absolus, davantage de moyens sont en effet disponibles mais cette situation peut très bien être le fruit d'une comptabilisation créative des budgets.

Le CD&V a adopté une attitude constructive et a approuvé le budget de la Coopération au développement. Nous préconisons

Ik wil zeker niet negatief zijn. Ik denk dat wij met onze fractie ook voldoende hebben aangetoond dat CD&V zich daarin constructief heeft opgesteld. Wij hebben ook heel bewust het budget goedgekeurd en uitgebreid gemotiveerd waarom wij dat hebben gedaan. Wij roepen gewoon op tot een meer kritische benadering van die cijfers. Twee dingen zijn daarin essentieel: transparantie en slagkracht van de minister. Dat zijn eigenlijk de bezorgdheden die u ook in uw repliek naar voren bracht. Ik was er ook over verheugd dat u een nieuwe piste wilt bewandelen met Delcredere en dat minister Verwilghen daarin een prominentere rol zou kunnen spelen, want hij is toch nauw betrokken bij de materie. Ik kan dat enkel toejuichen.

toutefois une approche plus critique des chiffres. Il convient de faire preuve de plus de transparence et d'accroître l'autorité du ministre. C'est également le point de vue de M. Boukourna. Je suis d'ailleurs très favorable à sa proposition d'impliquer plus étroitement le ministre Verwilghen dans le fonctionnement de l'Office national du Ducroire.

01.58 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, alvorens u de vergadering sluit, wil ik u namens alle hier nog aanwezige leden danken voor de puike manier waarop u het voorzitterschap hebt waargenomen. Het was uw "maiden-voorzitterschap".

01.58 Dirk Van der Maelen (sp.a-spirit): Je souhaiterais féliciter M. Lambert pour la manière dont il a, pour la première fois, assuré la présidence.

Le **président**: Je vous remercie tous, et particulièrement les membres de l'opposition qui, en évitant de créer des incidents, m'ont permis d'assurer la présidence de cette assemblée.

01.59 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, namens de verenigde oppositie wens ik mij uitdrukkelijk aan te sluiten bij de felicitaties van collega Van der Maelen. Ik denk dat u het zeer oprecht en zeer terecht hebt gemeend.

01.59 Roel Deseyn (CD&V): Je me joins volontiers à ces félicitations.

De **voorzitter**: Zo kunnen wij nog een tijdje doorgaan natuurlijk.

Nous reprendrons nos travaux demain avec les secteurs Justice et Finances.

Er rest mij alleen iedereen te bedanken voor de medewerking tot op dit late uur. Ik dank ook de diensten die dit mogelijk hebben gemaakt. Ik wens u een behouden thuiskomst en ik sluit de vergadering.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 23.08 uur. Volgende vergadering woensdag 17 december 2003 om 10.00 uur.

La séance est levée à 23.08 heures. Prochaine séance le mercredi 17 décembre 2003 à 10.00 heures.